SAYI: 14
14 MART 1990
1000 TL
(KDV DAHİL)
15 günde bir çıkar

İŞÇİLERİN SESİ

İşçiler Türk-İş'i beklemedi

Gölcük Tersanesi ve askeri işyerlerindeki 4 bin işçinin Yeniçeltek katliamını protesto etmek için anında geliştirdikleri tepki, hareket etmekten korkan Türk-İş'in tavrını pratikte teşhir eden bir anlamdaydı.

İstanbul'da belediye ve Enerji işçileri göstermelik iki dakikalık saygı duruşunu iş bırakma eylemleriyle aştılar, üretimden gelen güçlerini kullandılar. Türkiye ve Genel Maden-İş Sendikalarına üye 100.000 işçi iki saat süreyle iş bıraktılar.

Yazısı 4.sayfada

Türkiye Ortadoğu'da öne çıkarılıyor

Uluslararası durumdaki gelişmeler Türkiye'nin yeni konumundaki tartışmaları hızlandırdı.

1990'lar dünyasında yaşananlar önemli ölçüde SSCB ve Doğu Avrupa'daki değişmelerin güçler dengesinde yol açtığı alt üst oluşa göre belirlenme yönünde. Bu doğrultuda basında çıkan açıklamalar oldukça dikkat çekici.

Şubat ayı başlarında Washington'da yapılan **Türkiye'nin Amerikalı Dostları Derneği**'nin yıllık toplantısında konuşan ABD Savunma Bakan Yardımcısı Donald Atwoad, ABD'nin Ankara Büyükelçisi Morton Abromowitz ve ABD Genel Kurmayı Stratejik Genel Planlama Dairesi'nden (J 5) General John Sewall, Türk Amerikan Stratejik işbirliğinin gelecekte hangi yörüngeye oturacağı konusunda Amerikan görüşlerini açıkladılar.

Özetle Türkiye'nin Ortadoğu merkezli bir rolünün olacağı, bölge istikrarının sağlanması, istihbarat toplama, Doğu Akdeniz'de denizlerin güvenliği bakımından öneminin artacağı üzerinde durulmaktadır.

Yeni sömürge ülkelerde darbe tezgahlayıcılığıyla ünlü ABD Ankara buyükelçisi Morton Abromowitz''.. Sovyet askeri gücü Doğu Avrupa'dan silindikçe, ABD'nin bir çit vazifesi görecek şekilde Akdeniz'de büyük bir Hava ve

Devamı 11.sayfada

Yeni toplu sözleşme dönemine girerken

Her an tetikte, her an kavgada

Alınacak zammın altışar aylık dilimlere bölünmesine izin verilmemeli tek kalemde alınmalıdır
Seyyanen zam herkese eşit miktarda ücret zammı istenmelidir.
Toplu sözleşmedeki artışlar enflasyona, endekslere bağlı tutulmamalı, bunun yerine yine işçilerce belirlenecek rakam konulmalıdır

Grev kararları asılıyor, greve çıkılıyor. Yemek boykotları, toplu viziteye çıkışlar, duyuyoruz. İşte, yaptığı anlaşmayla, Mart - Nisan eylemlikleri sonrası Türk-İş'in imzaladığı sözleşmenin bile gerisine giden Haber-İş. İşte dört yıllık toplu sözleşme imzalayıp, ihanetini daha da üst noktalara sıçratan Türk-Metal...Bir yanda kemerini hergün biraz daha sıkan, baskı zinciri boğazına dolanmış işçiler, bir yanda sarı faşist sendikacıların tezgahladığı oyunlar, diğer yanda ise gün geçtikçe enselerini daha da katmerlendiren patronlar. Duşmanı iyi tanımalıyız. Bir kavga veriyoruz ve bilmeliyiz ki bu kavgada hayatı vareden işçilere, emekçilere karşı her oyunu, her çirkinliği deneye-

Devamı 11.sayfada

Zonguldak'ta binlerce işçi bir ağızdan haykırdı:

"Üreten biziz, yöneten de biz olacağız"

...in Sesi-Ankara)-Ülkemizdeki iki maden ... olan Türkiye Maden-İş ve Genel ... Sendikaları son günlerde yaşanan iş ci...i protesto etmek için Zonguldak'ta mi...

...ltek katliamını protesto etmek, göçukte ...a olmemek için: kısaca insanca yaşam ..., emekçiye saygı için maden işileri Zon...okaklarını doldurarak yürüdüler.

...at günü, saat 11'e doğru Zonguldak tren ..., çoğunluğunu maden işçilerinin oluştur...000 kişilik bir kitleyle yürüyüşe hazırla... işçiler, eşleri ve çocuklarıyla, halaylarla, ...e alana akmaya başlıyordu.

ALANLAR GERÇEK ...AHİPLERİYLE BULUŞUYOR

...ül'u, sıkıyonetimi, YHK'sı, sokağa çık...ı, işkencesi ve zulmüyle, kapatılan sen... ve yargılanan işçilerle, katliamlarla, ...maya çalışılan, somürünün en katmerli... azgın baskılara uğratılan, sofrasındaki ...n bir dilim ekmeğine de göz konulan iş... alanların ve yaşamın gerçek sahipleri, ...e grev boylarında, yine alanlarda. Ye... sınıf kardeşleriyle dayanışmada bulun... alanları dolduruyordu.

...de yer alan pankart ve dövizlerde ilk ba... ifadeler göze çarpıyordu: **"Önce İnsan, ... Üretim" "Grizuda Göçukte Ölmek ...oruz" "Cinayetlere Son" "Ocaklar ..." "Haksızlığa Eşitsizliğe Dur" "Açlığa ...ve Son" "İşçiden Al, İşverene Ver. İşte ...on" "Diri Diri Gomulmek İstemiyoruz" ... Diye Diye Yok Olacaksınız Sayın ...ler" "Maden İşçilerine Yaşarken Sahip ..."**

...ge Türk-İş içinde yer alan 17 sendikanın ...a, Devrimci Gençlik, İstanbul Halkevle... ...okratik Tekstil Sendikası, İnsan Hakları ..., Zonguldak Barosu da katıldılar.

İşçilerin yoğun katılımlarıyla sık sık **"Üreten Biziz Yöneten de Biz Olacağız"** sloganının yanında **"Söz, Yetki, Karar, İktidar Halka" "Fatsa, Çeltek, Tariş Zafere Kadar Direniş" "Diri Diri Gömülmek İstemiyoruz" "Madenler Bizimdir Kapatılamaz" "Yaşasın İşyeri Komiteleri"** sloganları da atıldı.

17 Sendika'nın katıldığı Miting'e Türk-İş Yönetim Kurulu'nun ve diğer 15 sendikanın yuhalanma konuşturulmayacakları korkusuyla katılmamasına rağmen, bu sendikalara bağlı kimi şubelerin mitinge katıldıkları gözlendi.

Mitingden sonra görüştuğümuz G.Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Şemsi Denizer, Türk-İş Yönetim Kurulu ve diğer sendikaların mitinge katılımlarının olmaması konusunda: **"Tüm sendikalara yazılı çağrıda bulunarak, çarşamba günkü Türk-İş Başkanlar Kurulu toplantısında da, tüm başkanlara ve Türk-İş yönetimine çağrıda bulunduk. İnsana saygısı olan herkesin gelmesi gerektiğini belirttik. Ancak mitinge 17 sendika katıldı"** diyordu.

"Bir dahaki mitingde yüzbinleri alanlara götüreceğiz" diyen Denizer; Zonguldak maden ocaklarındaki, gündüz vardiyası işçilerinin mitinge katılımlarına işletme tarafından izin verilmediğini belirtiyordu.

1,5 km.'lik yolun yürünmesinin arkasından, hükumet meydanında G.Maden-İş Genel Başkanı Şemsi Denizer, T.Maden-İş Genel Başkanı H.Hüseyin Kayabaşı ve Harb-İş Genel Başkanı Kenan Durukan, sırasıyla kürsüye geliyordu.

Şemsi Denizer, mitingde yaptığı konuşmada, **"Bile bile ölüme gitmek istemiyoruz. İşçinin yaşama hakkına değer vermeyen 151 sayılı sorumsuzluk yasasının değişmesini istiyoruz. Diri diri gömülmek istemiyoruz."** derken, sık sık konuşması kesilerek, **"Çeltek'in Hesabı Sorulacak" "İşçiler el ele Genel Greve" "Şevket İstifa", "Türk-İş Nerede"** sloganları atılıyordu.

T.Maden-İş Genel Başkanı H.Hüseyin Kayabaşı ise; **"Emeğimizin ucuz emek olmadığını, hayatımızın makinalardan ve malzemelerden daha önemli olduğunu duyurmak için burada toplandık,"** deniyordu.

T.Harb-İş Genel Başkanı Kenan Durukan kürsüye geldiğinde ise, yoğun protestolarla karşılaşıyordu. Durukan **"Kahrolsun Sendika Ağaları"** sloganı karşısında işi pişkinlikle geçiştirmeye çalışarak, kendisi de solgana katılıyordu. Bu defa da işçiler yuhalayarak, Durukan'ın konuşmasını engelliyorlardı.

Zonguldak mitingi, bir yönüyle dayanışmanın en güzel örneğini, sınıf kardeşlerinin Yeniçeltek işçisiyle dayanışmasını gösterirken, bir diğer yönüyle de alanların gerçek sahipleriyle buluşmasının ve önümüzdeki günlerin yine alanlarda, böylesi sıcak pratiklere sahne olacağını da göstermekte.

Kömürde ve tütünde, mensucatta ve tersanelerde, yüksek fırınların önünde, ateşin karşısında yaşamı var edenler, kendi öz örgütlenmeleri, işyeri komite ve konseyleri aracılığıyla kavgayı yükselteceklerdir.

Melih Pekdemir'le söyleşi (3)

"İşçi sınıfı, toplumsal mücadelenin temel ekseni"

Yazısı 9.sayfada

Sendikasızlaştırmaya doğru bir adım daha

Devletin yeniden örgütlendirilmesi 12 Eylül'cülerin programının ilk maddesini oluşturmuştur. Devlet yeniden organize edilirken ve bunun temel dayanağı olan 12 Eylül Anayasasında en çok üzerinde durulan ve detaylarına kadar belirtilen konu Çalışma Yasası olmuştur. Bu anayasaya bağlı olarak çıkarılan 2821 (Sendikalar) 2822 (Toplu Sözleşme, Grev-Lokavt) yasalar sendikaların işlevsizleştirilmesi hedeflenmiştir. Bu anayasa ve yasaların temel amacı tek tip sendika tek tip sözleşmedir Örgütsüz ve politikadan uzak(apolitik) toplum yaratmayı amaçlayan bu düzenlemeler 12 Eylül'ün bir uzantısı olan mevcut siyasi iktidar tarafından da devam ettirilmiştir. Bir başka deyişle 12 Eylül yönetiminin tamamlayamadıkları, daha sonraki yönetimlerce yerine getirilmiş ve getirilmektedir.

TEKELLERİN YENİ İSTEMİ "TEŞMİL"

Bugün tekelci burjuvazinin her isteminin gerçekleştirildiği ve yasa haline getirildiği bir iktidar mevcuttur. Bu siyasi iktidar temel hedef olarak işçileri karşısına almıştır. En büyük korkusu

Devamı 11.sayfada

Çetin Emeç öldürüldü

Toplumsal muhalefetin yaygınlaşmaya, düzenin tıkanıklığına dair çığlıkların yükselmeye başladığı bir dönemde Aksoy'un, Emeç'in katledilmesi tesadüf değildir. Aksoy, Emeç cinayetlerinin arkasındakiler sömürü düzeninin devamından yana olan egemen güçlerdir.

İzmit ve Eskişehir bürolarımız açıldı

Gazetemizin Eskişehir ve İzmit büroları Mart ayı başında geniş bir katılım ve coşkuyla açıldı. Açılış toplantıları, çeşitli sendikaların şube yönetimleri, SHP ve Sosyalist Partinin yerel yöneticileri, sosyalist yayınların büro temsilcileri, demokratik kitle örgütleri, yerel basın, işyeri temsilcileri ve işçilerin katılımlarıyla güncel tüm sorunlar hakkında söyleşiler canlı, katılımcı bir havada gerçekleşti.

Ayrıca, Adana ve İzmir bürolarımız da çalışmaya başladılar. Bu bürodaki arkadaşlarımız kapsamlı bir açılış eylemi hazırlığı içindeler..

EMPERYALİZM

Emperyalizm, tekellerin ve mali sermayenin egemenliğinin ortaya çıktığı; sermaye ihracının birinci planda önem kazandığı; dünyanın uluslararası tröstler arasında paylaşılmasının başlamış olduğu ve dünyadaki toprakların en büyük kapitalis ülkeler arasında bölüşülmesinin tamamlanmış bulunduğu bir gelişme aşamasına ulaşmış kapitalizmdir.

"Emperyalizm,genel anlamda,kapitalizmin bazı özelliklerinin gelişimi ve doğrudan doğruya devamı olarak ortaya çıkmıştır. Ama, kapitalizm, kapitalist emperyalizm haline ancak gelişmesinin belirli ve çok yüksek bir düzeyinde, kapitalizmin esas özelliklerinden bazıları kendi karşıtlarına dönüşmeye başladığı zaman, kapitalizmin yüksek bir ekonomik ve toplumsal yapıya geçiş döneminin bazı öğeleri bütün gelişme çizgisi boyunca biçimlenip belirdiği zaman gelebilmiştir". Kapitalizmin serbest rekabetçi döneminde diğer patronlar karşısında varlıklarını sürdürebilmek, kârlarını artırabilmek amacıyla bir yandan üretici güçleri geliştiren, diğer yandan işçileri daha da yoğun bir şekilde sömürmenin yollarını arayan çok sayıda küçük kapitalist işletmenin varlığı söz konusuydu. Fakat bu amansız rekabet ve kapitalizmin işleyişinden kaynaklanan buhranlar sonucu bir çokları iflas ederken bir kısmı birleşme yoluna gidiyor, bir kısmı giderek büyüyen devasa işletmeler haline dönüşüyordu. Böylece, üretim daha büyük ve daha modern işletmelerde yoğunlaştı. Aynı şekilde çok sayıda işletme daha az sayıda kapitalistler tarafından yutulurken, sermaye de büyük şirketlerde merkezileşmeye, yüzlerce küçük şirket bir tek büyük şirket tarafından kontrol edilmeye başlanıldı. Üretimin yoğunlaşması ve sermayenin merkezileşmesi olarak tanımlanan bu süreç rekabetçi kapitalizmden, tekelci kapitalizme, emperyalizme geçişi belirledi. **"Üretimin yoğunlaşmasının bir sonucu olarak, serbest rekabetin yerini tekellere bırakması, kapitalizmin gelişmesinin emperyalist aşamasında genel ve temel bir yasadır"**

Kapitalist üretim biçiminin kendi iç işleyişinin zorunlu bir sonucu olarak ortaya çıkan tekelci kapitalizm dönemine geçişi hızlandıran en önemli etkenlerden birisi de finansman ve kredi sistemindeki gelişmeler, ya da bir başka deyişle bankaların üstlendiği yeni rol olmuştur. Ödemelerde aracılık hizmeti görerek, atıl para-sermayeyi faal sermayeye, kâr sağlayan sermayeye dönüştüren bankalar, her çeşit para gelirlerini toplayarak kapitalist sınıfın emrine veren mütavazi aracılık işlevlerini görüyordu. Fakat üretimin gitgide daha büyük ölçekli birimler de gerçekleşmeye, yeni teknolojilerden dolayı yatırım için gerekli sermaye miktarları çoğalmaya başladıkça, şirketlerin kişisel kaynakları finansman için yeterli olmaktan çıktı. Bu tür yatırımlar artık ancak bir banka veya bankalar grubunun açtığı kredilerle gerçekleşebiliyordu. Daha çok banka sermayesinin giderek daha az sayıda banka tarafından kontrol edilmesiyle birlikten bankalar mütevazi aracılar olmaktan çıkıp, belli bir ülkenin araçlarının çoğunu, kapitalistlerin ve küçük patronların para-sermayelerinin hemen hemen tamamını emirlerinde bulunduran muazzam tekeller haline gelirler. Sanayi sermayesi ile banka sermayesinin böyle ayrılmaz bir biçimde kenetlenmesiyle ortaya çıkan mali sermaye bütün toplumsal hayat üzerinde egemenliğini kurmaya başlamıştır.

Kendi ülkelerindeki kaynakların ve paranın paylaşımını bitiren tekeller, sermaye ihracı veya daha önce kazandıkları etki bölgeleri yoluyla, fiilen veya birbirleriyle anlaşarak dünya pazarını ve kaynaklarını paylaşmaya giriştiler. Uluslararası tekellerin bu ekonomik paylaşımının yanısıra onların iktidarları altındaki emperyalist ülkelerin yönetimleri, tekellerin çıkarları doğrultusunda, dünyayı politik olarak paylaşma yarışına raç eden ülkeler dünyayı, sözcüğün mecaz anlamıyla, aralarında paylaşmışlardı. Ama, mali sermaye yeryüzünün **doğrudan** paylaşılmasına götürdü. Kapitalistler dünyayı mevcut "**sermayeleri**", "**güçleri**" oranında paylaştılar. Ne var ki, ekonomik ve siyasal gelişmelere göre, kapitalizmin eşitsiz gelişmesinden dolayı bu güçler arasındaki denge de değişir. Bu da, 1 ve 2 Paylaşım Savaşlarında olduğu gibi, paylaşılmaz olan dünyanın, yeni güçler dengesine göre, yeniden paylaşılması yönündeki emperyalistler arası mücadeleyi doğurur.

Serbest rekabetin tam olarak hüküm sürdüğü eski kapitalizmin ayırtedici niteliği meta ihracıydı. Tekellerin hüküm sürdüğü emeryalizmin ayırdedici niteliği ise **sermaye** ihracıdır. Emperyalist metropollerde oluşan sermaye fazlası, bu ülkelerdeki yatırımların artması sermayenin organik bileşimini yükselterek, kâr oranlarını düşüreceğinden dolayı, tekeller, belirli bir düzeye ulaşmış olan kar oranlarını korumak ve yükseltmek amacıyla fazla sermayelerini, sermayenin kıt, işgücünün ve hammaddelerin ucuz, kâr oranlarını yüksek olduğu alanlara, geri ülkelere yönelttiler. Böylece, bu ülkeleri de kendi sömürü ağları içine alarak eski ülke sınırlarıyla çevrili ekonomileri, emperyalist zincirin birer halkaları haline dönüşteren dünya ekonomisini doğurdu.

Buraya kadar anlatılanları özetlersek, emperyalizmin şu beş temel özelliğine varırız:

1- Üretimde ve sermayede görülen yoğunlaşma öyle yüksek bir gelişme derecesine ulaşmıştır ki, ekonomik yaşamda kesin rol oynayan tekelleri yaratmıştır.

2- Banka sermayesi sınai sermayeyle kaynaşmış ve bu "mali-sermaye" temel üzerinde bir mali-oligarşi yaratılmıştır.

3- Sermaye ihracı meta ihracından ayrı olarak, özel bir önem kazanmıştır.

4- Dünyayı aralarında bölüşen uluslararası tekelci kapitalist birlikler kurulmuştur.

5- En büyük kapitalist güçlerce dünyanın toprak bakımından bölüşülmesi tamamlanmıştır.

Emperyalizm, tekellerin ve mali-sermayenin egemenliğinin ortaya çıktığı; sermaye ihracının birinci planda önem kazandığı;dünyanın uluslararası tröstler arasında paylaşılmasının başlamış olduğu ve dünyadaki bütün toprakların en büyük kapitalist ülkeler arasında bölüşülmesinin tamamlanmış bulunduğu bir gelişme aşamasına ulaşmış kapitalizmdir.

Emperyalizm dönemi kapitalizmin yıkılış çağı, gene bunalım dönemidir. Bu dönemde, kapitalizmin ortadan kaldırılmasının maddi koşulları ortaya çıkmış, az sayıdaki tekelcinin egemenliği ve geri kalmış ükelere yönelik emperyalist politikalar toplumsal devrimler için gerekli nesnel koşulları olgunlaştırmıştır

EMPERYALİZM: ASALAK, ÇÜRÜYEN, CANÇEKİŞEN KAPİTALİZMDİR.

Kapitalizmin temel çelişkisi olan üretimin toplumsal niteliğine karşın, üretici güçlerin özel mülkiyette bulunması, emperyalizm döneminde daha da yoğunlaşmıştır. Üretimin büyük ölçekli birimlerde yoğunlaşması üretimin toplumsal niteliğini artırırken, tekeller de üretim araçlarının özel mülkiyetindeki merkezileşmeyi artırmıştır. Bu yönüyle, emperyalizm sınıf çelişkilerini derinleştirirken aynı zamanda sosyalizmin ön koşullarını da yaratmış olur. Kapitalizmin son aşaması olan emperyalizm sosyalist devrimler ve ulusal kurtuluş savaşları çağıdır, cançekişen kapitalizmdir.

Emperyalizm, çürüyen kapitalizmdir. Emperyalizmin başlıca ekonomik temeli olan kapitalist tekeller şaşmaz bir biçimde durgunluk ve çürüme eğilimine yol açarlar. Serbest rekabet döneminden farklı olarak tekelci döneminde kapitalizm üretici güçlerin gelişimi önünde bir engel haline gelmiştir. Hammadde kaynaklarını, üretimi ve pazarı elinde bulunduran birkaç tekel kendi aralarında anlaşarak üretim kapasitesinin, üretici güçlerin gelişimini kendi kârlarına bağımlı kıldıklarından dolayı,üretici güçlerin gelişimiyle kapitalist üretim ilişkilerininengelleyici niteliği arasında çelişkiyi de keskinleştirir. Emperyalizm, kapitalizmin devrimci barutunu yitirip, gericileşmesi anlamına gelir. Bu gericilik sadece ekonomik anlamda değil, aynı zamanda siyasi bir gericilik de demektir.

Tekelci kapitalizm(emperyalizm) dönemi kapitalizmin yıkılış çağı, **genel bunalım** dönemidir. Bu dönemde, kapitalizmin ortadan kaldırılmasının maddi koşulları ortaya çıkmış, az sayıdaki tekelcinin egemenliği ve geri kalmış ülkelere yönelik emperyalist politikalar toplumsal devrimler için gerekli nesnel koşulları olgunlaştırmıştır.

Bütün bu nedenlerden dolayı, kapitalizmin en yüksek aşaması olan emperyalizm, çürüyen, can çekişen, asalak kapitalizmdir. Genel bunalım dönemine giren kapitalizmin bütün dünyada yıkılabilmesinin maddi koşullarının olgunlaştığı, emperyalizm çağı aynı zamanda toplumsal devrimlerin müjdeleyicisidir.

Düzeltme: Geçen sayıdaki "Demokrasi" yazımızda, "Tamamlanmayan Demokratikleşme Süreci" ara başlıklı bölümün son cümlesi ile bir önceki cümle birbiriyle yer değiştirmiş olarak çıkmıştır.

Yine "Egemen Sınıflar Demokratikleşmenin Önünde Engeldir" bölümünün ikinci pargrafının son cümlesinde geçen "Böylece tüm devlet karar ve yönetim organları" "Böylece tüm devlet kurum ve yönetim organları" olarak çıkmıştır.

Yazının "Sömürge Tipi Faşizm ve Nispi Demokratik Haklar" ara başlığı, "Sömürge Tipi Faşizm Ya da Nispi Demokratik Haklar" şeklinde çıkmıştır.

Komiteleşme çabaları hız kazanırken

İşçi sınıfının içinde bulunduğu somut durumun dayatmasıyla, bugün işyeri komite ve konseyleri oldukça geniş bir kabul görmekte, sendikal mücadelenin önemli bir tartışma odağı haline gelmektedir. Bunun sonucunda işyeri birim örgütlenmelerini temel alan komiteleşmeler gerçekleşmekte, pratik çabalar gözle görülür bir hız kazanmaktadır. Bugün, hemen hemen herkesin gerekliliğini kabul ettiği işyeri komiteleri soyut bir tartışma konusu olmaktan çıkarak, somut biçimlere bürünmeye başlamıştır. İşyeri komite ve konseylerinin hayatta vücut bulmasıyla birlikte bir yandan işyeri komitelerinin algılanışında diğer yandan gelişen pratiğin ortaya çıkardığı yeni sorunlardan kaynaklanan tartışmalar da yoğunlaşmaktadır.

Hemen belirtmek gerekir ki, işyeri komitelerinin oluşturulması tek başına bütün sorunların çözümüne yetecek, bütün güçlükleri, olumsuzlukları aşmayı sağlayacak bir mucize değildir. İşyeri komitelerinin gerçek anlamda oturması, işlerliğe kavuşması, karşı karşıya bulunduğu sorunların üstesinden gelmesi bıkmadan, yılmadan kararlılıkla sürdürülecek bir mücadelenin sonunda gerçekleşecektir. Bu süreç boyunca, mutlaka yanlışlıklar yapılacak, eksiklikler olacaktır. İş yapan hata da yapar. Fakat önemli olan umutsuzluğa düşmeden kararlılıkla bu hataların, eksiklerin üstüne gitmektir.

İşçi sınıfının içinde bulunduğu zorluklar, buna karşılık sendikaların geniş işçi katılımını dış-
talayan oligarşik yapıları, uzlaşmacı-teslimiyetçi
anlayışların sendika yönetimlerine egemen olması, işçileri yeni arayışlara zorluyor. İşçiler
Kendilerini ilgilendiren her soruna karşı duyarlı, tartışıp karar alan, aldığı kararları uygulayan bir sendikal yapının gerçekleşmesini zorlu-
yorlar. Kendilerini ifade edebilecekleri, dağınık,
tepkisel ve kesintili karşı çıkışlarını bir program
temelinde örgütleyip yönlendirebilecekleri, sü-
rekli kılabilecekleri bir örgütlenme modeli ara-
yışının sonunda işyeri birimlerini temel alan iş-
yeri komite ve konseylerini yaratmaya yöneli-
yorlar. Ne varki, işyeri komite ve konseylerinin
işlevlerinin, işleyişlerinin, sendikalarla ilişkile-
rinin vb. tanımlanmasındaki bazı eksiklikler,
yanlış anlayışlar, kimi zaman karşılaşılan bilinçli
çarpıtmalar ve bu örgütlenmelerin hayat[illegible]
rilmesinde tecrübesizlikten kaynaklana[illegible]
hatalar, işyeri komitelerini yaratma mü[illegible]
si verenlerin önünde aşılması gereken [illegible]
olarak duruyor.

Belediye-İş'te yaşanan son gelişmeler [illegible] iye Elektrik Kurumu (TEK)'nda oluştu[illegible] yeri komitelerinin hazırladığı yazı somu[illegible] ler olmaları açısından önem taşıyorlar. [illegible] yeri komitelerinin kaleme aldığı İşyeri K[illegible] leri başlıklı yazıyı aynen yayınlıyoruz. İş[illegible] mitelerini daha iyi anlaşılması, pratik[illegible] laşılan güçlüklerin aşılması amacıyla [illegible] tartışma ortamı yaratılmasının yararlı [illegible] nu düşünüyor ve bu konudaki her [illegible] maya açık olduğumuzu bildiriyoruz.

İŞÇİLERİ[illegible]

İŞYERİ KOMİTELERİ SENDİKALARIN ALTERNATİFİ DEĞİLDİR

İşyeri komitelerinin yaşama geçirilmesiyle birlikte ortaya çıkan sorunlardan bir tanesi komitelerle sendikalar, temsilciler arasındaki ilişki konusundadır. Zaman zaman komitelerin sendikalara alternatif onların dışında yapılanmalar olarak algılanması söz konusu olmaktadır. Oysa, işyeri komite ve konseyleri sendikaların alternatifi değil, tam tersine sendikalarla içiçe komite ve konseyleriyle karşı karşıya koymak doğru değildir.

Burada elbette ki sarı-uzlaşmacı, gangster ve faşist sendikalarla sınıf ve kitle sendikalarındaki komiteleşme çabaları arasındaki farkı vurgulamak gerekir. Sınıf ve kitle sendikasını yaratmayı amaçlayan işyeri komitelerinin, sınıfa ihanet içinde olan sarı, uzlaşmacı, faşist ve gangster sendika yönetimleriyle işbirliği içinde olması beklenemez. Böyle sendikalarda, sorunlara duyarlı, dürüst, sınıf bilinçli işçiler, işverenden ve sendikadan gelebilecek tehlikeleri göğüslemek amacıyla belli bir gizlilik içinde işyeri komitelerini oluştururken, mevcut sendikal yapıyla çatışmaları kaçınılmazdır. Fakat burada da amaç, sendikal örgütlenmeye alternatif olmak değil, sınıf ve kitle sendikasını yaratmaktır.

İŞYERİ KOMİTELERİ İCAZETLE KURULAMAZ

İşyeri komite ve konseylerini kabullenen sendika yönetimleri ise yukarıdan aşağıya doğru bu örgütlenmelerin yaratılması çabasına girişmelidir. Ama bu yapılırken işçilerin insiyatifi köreltilmemeli, tam tersine desteklenmelidir. Her türlü icazet reddedilmeli, "tepeden inmeciliğe" düşülmemelidir. Düzenin bireylere aşıladığı kariyerizm, koltuk sevdası gibi hastalıklardan kurtulunmalı, "Her şey benim insiyatifim ve kontrolüm altında gelişsin" mantığı aşılmalıdır. İşyeri komite ve konseyleri sendikaların alt organları, yukarıdan aldığı talimatları hayata geçirmekle yükümlü yapılar veya danışma organları değildir. Sadece, "demokratik" sınıf sendikalarını uyarıp, destekleyen yapılar değil, sendikal faaliyetin her alanındaki, ülke ve dünya çapındaki gelişmeleri gündemine alan, işçilerin söz ve karar sahipliliğini bütün boyutlarıyla hayata geçiren, bu temel sendikal ilkeyi yönetimlerin dürüstlüğüne, iyi niyetine bırakmadan, örgütsel güvenceye alan, karar ve uygulama organlarıdır.

İşyeri komite ve konseylerinin çalışmaları sendikaların çalışmalarıyla bütünleşen,sendikaların gerçek anlamda sınıf örgütü olmalarını sağlayan, en geniş işçi kitlesinin sınıf mücadelesi temelinde bilinçli ve örgütlü birlikteliğini yaratmayı hedefleyen bir içeriktedir. Kendilerini sadece toplu sözleşme, grev, dayanışma vb.konulardan biri veya birkaçı ile sınırlamadan işçilerin işyerindeki en küçük sorunlarından egemen sınıfların bütün halkı ilgilendiren saldırılarına, en genelinde yaşanan bütün sorunlara karşı duyarlı, tartışan işçileri bilgilendiren, kararlar alan ve uygulayan bir şekilde faaliyet gösterirler. Böyle bir sendikal işleyişte sendika yöneticileri işçilerin üstünde, onlardan kopuk, bürokratlaşmış amirler değil, bilgi, beceri, tecrübe ve bilinç açısından daha nitelikli, önderlik yeteneği olan işçilerdir.

Unutulmaması gereken en önemli noktalardan birisi de, işyeri komitelerinin işyerleriyle, işyerlerindeki geniş işçi kitlesiyle bağ kurdukça, kurdukları bu bağları nitelleştirdikçe işlevli olacaklardır. Yoksa, tepelerde bir yerlerde, işyerlerine dayanma[illegible] işçi kitlelerinden kopuk komiteler[illegible] ları hayattan kopuk, işlevsiz yap[illegible] dönüşmeye, kendi kendisini [illegible] mahkumdur. İşyeri komitelerini a[illegible] cak olan, gerçekleştirilen pratik [illegible] dir.

İŞYERİ KOMİTELERİ İŞYERLERİNDEKİ SEND[illegible] MÜCADELENİN BEYNİ

İşyeri komitelerinin tartışması[illegible] laşan bir başka konuda, komite[illegible] nıfının genel mücadelesiyle [illegible] üzerinedir. Bugün işyeri komite[illegible] lerinin hayata geçirilme çabalar[illegible] görülen yoğunlaşma, bu örgüt[illegible] gerçek niteliğinin anlaşılması, ıs[illegible] lı ve bilinçli bir çalışmayla birlik[illegible] mesi sonucunda gerçek anlamını [illegible] Böylece, bugün egemen olan devle[illegible] anlayışı parçalanarak, sınıf ve kit[illegible] (devrimci sendika) yaratılabilecek[illegible] lamda işyeri komite ve konseyleri [illegible] kitle sendikasının bugünden o[illegible] nüveleridir. İşyeri komite ve ko[illegible] bugünkü işlevi devrimci sendikal [illegible] ratılmasıdır. Somut koşullara da[illegible] lev gelecekte yeni koşullara[illegible] işlevlerle yüklenecektir. Bunları[illegible] birebir tespit etmek yanlış olacağı[illegible] işlevlerin Türkiye'nin politik-ek[illegible] sosyal gelişmelerine bakıldığında[illegible] ağır görevler olabileceğini söylen[illegible] olmayacaktır.

İşyeri Komiteleri

Her örgütlenme bir ihtiyaçtan doğar. O halde tartışmamız gereken böylesi bir örgütlenmenin nasıl bir ihtiyaçtan doğduğudur. Yakın tarihimize bir göz attığımızda, Türk-İş'in olumsuz geleneği diğer sendikal örgütlenmeleri de önemli ölçüde etkilemiş, sendikal hareket içersinde işçilerin kendi sorunlarının çözümüne dair karar alma süreçlerine katıldıkları, aktif bir sendikal örgütlülük yaratılmamıştır. Nitekim DİSK'in 80 darbesiyle kapatılması karşısıda işçi sınıfının sessiz kalması sınıfın sendikal örgütlenmesinin gelişkinlik düzeyinin ne olduğunun bir göstergesidir. Demek ki, sendikalar sınıf mücadelesinde özellikle ülkemizdeki sendikal yapıların niteliği gözönüne alındığında mücadelenin garantisi olamıyorlar. İşte ihtiyaç işçi sınıfının mücadelesini yükselterek, egemen sınıfın baskı ve saldırılarına karşı mücadelenin kalıcılığını ve sürekliliğini sağlayabilecek işyeri örgütlenmelerini yaratabilmektir, işyeri komiteleridir. Nedir işyeri komiteleri?

İşyeri komiteleri, sınıf mücadelesini işyerlerinde veren, yani üretim içinde bizzat yer alan işçiler tarafından oluşturulan işyeri örgütlenmeleridir. Sınıf bilinçli işçilerin öncülüğüyle oluşturulacak olan işyeri komiteleri, işçi sınıfının çıkar ve taleplerini işyerlerinde güncelleştirerek gelişirler. Bu oluşum en geniş işçi kesimine hitap edecek kadar çok, ancak kolayca biraraya gelip karar alacak ve bunu seri bir şekilde pratiğe geçirecek kadar az sayıda işçi tarafından oluşturulmalıdır. Yani bir taraftan işverenden kopmamayı, diğer taraftan hantal ve işlemez bir yapı olmamayı ilke edinmelidir ve süreçte en geniş kitlenin malı haline getirilmelidir.

İşyerlerinde yaşanan sorunların tümü işyeri komitelerinin mücadele kapsamına girmelidir. Tek bir işçinin özel sorunundan, bütün işçilerin genel sorunlarına kadar her konuda işyeri komiteleri çözüm üretmeye ve tavır almaya yetenekli hale gelmelidir. Elbette ki işyeri komiteleri örgütlülüğünü kendi işyeri alanıyla sınırlamayıp, önce işkolunda, sonra farklı işkolları ile koordinasyonu sağlayarak, "sınıfın birliğini" işyerlerinden adım adım örmelidir.

İşyeri komitelerinin içinde yaşadığımız süreçte yerine getirmeleri gerekli en temel görevlerinden biri gerçek sınıf sendikacılığını ve ilkelerini hayata geçirmeye çalışırken, diğer yandan da işçi sınıfına ve dolayısıyla topluma yönelik baskı ve anti-demokratik uygulamalara karşı mücadele verirler. Yani sınıf mücadelesiyle sıkı sıkıya bağlı olan bütün alanlar işyeri komitelerinin mücadele alanı olmalıdır.

İşyeri komiteleri sendikalara altern[illegible] lenmeler değildir. Tersine sendikal[illegible] leyi işyerlerinde canlı bir güç haline[illegible] bağımsız örgütlenmelerdir. Sendikal[illegible] va yasalarınca sınırları çerçevelenen [illegible] fının yasal mücadele örgütlerinden[illegible] yasalara dayanılarak oluşturuldukları[illegible] yönüyle burjuvazinin etkilerine ve [illegible] na açıktırlar. İşyeri komiteleri ise ya[illegible] yanarak değil, tamamen işyerlerinde[illegible] duyarlılığına ve mücadele yeteneği[illegible] larak oluşturulurlar. Bu özellikler[illegible] burjuvazinin etkilerine aynı derecede[illegible] madığı gibi, bazı dönemlerde sınıf [illegible] rinin üstlenemeyeceği görevleri de[illegible] getirme olanağına sahiptir.

İşyeri komitelerinin sendikal yapıla[illegible] iki düzeyde ele alınmalıdır.

1-Sarı ve uzlaşmacı sendikal[illegible] ilişkisi

2-Demokratik sınıf sendikalarıyla[illegible]

Bu iki düzey farklı yaklaşımları ge[illegible] rincisi sendikal bürokrasiye ve send[illegible] ğına karşı amansız bir mücadele ve[illegible] yerine getirilmez. Demokratik sınıf [illegible] larıyla ilişkiye gelince işyeri komite[illegible] si sendikalarda denetleyici, [illegible] destekleyici olmalıdır. Yöneticilerin[illegible] yürüttüğü bütün toplu pazarlık[illegible] dışında yürütüldüğü çalışmalarda [illegible] nıf çıkarlarının dışına düşen bir[illegible] ra yönelme tehlikesine karşı uya[illegible] mücadelesini yükseltmeye yönelik [illegible] lem ve kararlarında ise en güçlü [illegible] destekleyici olmalıdır. İşyeri komite[illegible] sınıf sendikalarının en sağlam daya[illegible] makla birlikte denetleyici, uyarıcı ve[illegible] leyici özellikleri ancak örgütsel bağ[illegible] sahip olabilirse korunabilir. Bu neden[illegible] komitelerine sendikanın bir alt örg[illegible] yan örgütlenmesi gibi bakılmamalı[illegible] de kendine dayatılan her türlü [illegible] kararlara uyma zorunluluğu ortaya[illegible] Sonunda da sendika temsilciliği[illegible] farklı bir işlev taşıyamayacak[illegible]

TEK İşyeri Komi[illegible]

yasal iktidarın muhalefeti boğma çabalarına karşın;

Öfke büyüyor

ncı gençlik toplumda baskı ve zor uygulamalarıyla karşı karşıya olan kesimlerin ba- geliyor. Gözaltılar, işkenceler, polis dayağı eksik olmazken, bir yandan da siyasal ar okulları "terör yuvası" gibi göstermeye çalışıyor

kemizde Cumhurbaşkanlığı seçimleri ne girilen süreç, sıcak gelişmelere ge- rünmektedir. Nitekim, birbiri peşisı- lişen toplumsal olaylar, bu gelişmele- orunlu sonuçları olarak ortaya çık- adır.

gulanan ekonomik-politikalar sonu- üksek enflasyonla, birbiri peşisıra ge- üksek oranlı zamlarla hayat pahalı- akta, geniş emekçi kesimlerin alım gü- üşmekte, her geçen gün korkunç bir ulluğun içine itilmektedirler. Gerek iye'nin uluslararası işbölümü içinde- eri ve işlevi, gerekse 12 Eylül'den bu uygulanan ekonomik politikalar göz- ne alınırsa, bu sınırsız sömürü olayının k zora ve baskıya dayalı yöntemlerle nabildiği görülecektir. Bunun için, 12 l'le dağıtılan toplumsal muhalefetin alanlardaki yeniden örgütlenme çaba- zorla bastırılmakta, devletin tüm ku- ve işleyişinde faşizm kurumlaşması nleştirilmektedir.

ün yaşanan Zonguldak ve Yeniçeltek ayetlerini, yoğun ve yaygın işçi kıyım- ı, bunlara karşı biçimlenen işçi tepki- i, *Manisa ve Milas üreticilerinin taban* sömürüşüne tepkilerini ve üniversite liğinin M.Aksoy, Yeniçeltek ve en son z Üniversitesindeki faşist ve polis sal- arına yönelik tepkilerini bu gelişmele- ne çıkan sonuçları olarak değerlendi- iriz. Fakat bu tepkiler genellikle örgüt- anlık ve kendiliğindenci bir nitelik ta- ktadır.

OPLUMUN DUYARLI KESİMİ: ÖĞRENCİ GENÇLİK

yasal iktidarın savruk ve fütursuz uy- malarıyla daha da derinleşen ekono- bunalıma ve siyasal sonuçlarına duyar- an öğrenci gençlik en çok baskı ve zor lamalarıyla karşı karşıya kalmaktadır. kullardaki faşist saldırılara, polis-idare liğine karşı koyan öğrenci gençlik, Mu ner Aksoy Cinayeti, Yeni Çeltek katli- . vb.. Toplumsal gelişmelere karşı çe- biçimlerde tepkilerini dile getiriyorlar. kitleselliği yakalayamamış olmasına nen öğrenci gençlik, toplumun diğer mleriyle ortak eylem içine girerek, da- şma içindedir. Bunun yanısıra siyasal dar tarafından kitlelerden yalıtılıp- ızlastırılmaya, "anarşi kaynağı" ola- gösterilmeye çalışılmaktadır. Siyasal ik- rın bu doğrultudaki pratik çabaları sü- en öğrenci gençlik koşulları değerlen- rek ve ona uygun politik üretim ve pra- tavırlar geliştirerek etkinleşebilir.

EGE TÜTÜN ÜRETİCİLERİNİN İSYANI

ilindiği gibi 1989 yılı tütün alım fiyat- beklenilenin çok altında açıklandı. laşık 20.000 tütün üreticisi kara ve de- yolunu trafiğe kapattılar. Akhisar'da üyüşe geçerek Tekel ve tütün tüccarla- a ait iş yerlerini tahrip ettiler.

'Hükümet istifa", "Cumhurbaşkanı is- ", "Akhisar Tekel'e mezar olacak".. ganlarının atıldığı olaylarda, Ege tütün ticilerinin ekonomik temelli kendiliğin- tepkileri, siyasal iktidar tarafından leri kuşatma (askeri kordon) altına alı- ak deneti altına alınmaya, bastırılma- çalışıldı.

Gelişmelerin yönü toplumun değişik ve iş üretici kesimlerini etkisi altına alarak e çapında yayılma eğilimindedir. Nite- n sadece tütün üreticileri değil, bütün etici kesimler uygulanan ekonomik- itikaların yıkıcı tehditi altındadır. Bu rum üreticilere "örgütlenme unluluğunu" dayatırken, üreticiler açı- dan da önümüzdeki sürecin zorlu olaca- ı ve diğer toplumsal kesimlerle dayanış- içine girilmesi gerekliliğini işaret et- ktedir.

ÖMÜRÜNÜN VARDIĞI SINIR VE ÖRGÜTLENME ZORUNLULUĞU

Bu gelişmelerin etkisini doğrudan ve en la duyurduğu kesim işçi sınıfıdır. Bugün iler üzerindeki baskı ve sömürü Türki- tarihinde görülmemiş boyutlara ulaşmış- . İşçi kıyımları alabildiğine yoğunlaşıp yginlaşmış, buna paralel olarak işçiler erindeki polis-işveren işbirliği ve ortak skısı da artmış durumdadır. Böylece iş- lerindeki sendikasızlaştırma çabaları bü- yük bir hız kazanmış bulunmaktadır. İşverenler sözleşmeleri bu doğrultuda de- ğerlendirmektedir.

Bu gelişmelere karşı sendikalar duyarsız kalmakta, göstermelik tepkilerle yetinmek- tedirler. İşçi kıyımlarına karşı işçilerden ge- len kendiliğinden tepkiler cılız kalmakta, dağıtılıp etkisizlestirilmektedir. Yüksek enf- lasyon ve arkası kesilmeyen zamlar, dev- letin ve egemen sınıfların sömürü politikalarının somutlaştığı olgulardır. Enf- lasyonla gerçek ücretler iyice düşürülürken, tüm ihtiyaç maddelerine birbiri peşisıra ge- len zamlarla yaşam görülmedik hız ve oran- da pahalılandırılmakta, acımasız bir sömürü gerçekleştirilmektedir.

Egemen sınıfların bu keyfi ve sınırsız sö- mürüleri, giderek işçi ve emekçilerin ya- şamlarını tehdite kadar varmıştır. Zonguldak ve Yeniçeltek'te katliama dö- nüşen iş cinayetleri, bu sömürü politikala- rının ürünüdür. Devletin ve egemen sınıfların işçi yaşamını hiçe sayan bu sömü- rü politikalarına karşı etkin ve kitlesel ey- lemlerle, örgütlerle, örgütlü güçle çıkmak gerekmektedir.

Bütün bunlar yaşanırken Türk-İş geliş- melere karşı kayıtsız kalmakta, 2 dakika- lık saygı duruşu ile yetinmekte (Yeniçeltek cinayetinde) ve açıkca uzlaşmacı- teslimiyetçi tavrını sergilemektedir. Hatta genel kurul kararlarını bile uygulamamak için binbir türlü engellemeler içine girmek- te, kendiliğinden gelişen işçi tepkilerini boğmaya çalışmaktadır.

DAYATAN EYLEM VE DAYANIŞMA İSTEĞİ

Adana, Zonguldak, İstanbul ve İzmir mitingleri işçi sınıfının eylem istekliliğinin ifadesi olmuştur. Mitinglere geniş katılımı- nın yanısıra sendikal yönetimlere tepkiler de kendini göstermiştir. Bu durum, işçi sını- fının eylem isteğinin, hala kafasında yasal- la özdeşleştirdiği sendikaların önderliğin- de kitleselleştiğini göstermektedir. İşçi sı- nıfının kafasında hala yasal olan sendika- dır; sendikanın önderliğinde harekete geç- mektedir. Bu arada sendikal yönetimlere de tepki içindedir.

İşçi sınıfının yanısıra toplumun diğer ke- simlerinin de önderlik olduğunda eylemli- lik içine gireceği, son yaşanan tepkilerde açığa çıkmıştır. Son gelişmeler, işçi sınıfı ve değişik emekçi kesimler arasındaki da- yanışmayı da açığa çıkarmıştır. Gün geç- tikçe artan toplu işçi kıyımları, yüksek enf- lasyon ve zamlar, yaşamın zorlaşması ve yoksulluğun geniş kitleler açısından hat safhaya varması, çalışma koşullarının ve sömürünün insan yaşamını tehdit eder ni- teliğe dönüşmesi, kısacası sınırsız sömürü mekanizması ve bunun baskı yasak ve işd- det aracılığıyla sürdürülmeye çalışılması, hayatın her alanında gerekli direniş organ- larının yaratılmasını, aralarındaki koordi- nasyonun sağlanmasını ve işçi sınıfı ve ge- niş emekçi kitlelerin bu araçlarla kavran- masını önümüze koymaktadır.

Mandela: "İktidar halka"

Güney Afrikalı özgürlük savaşçıları "apartheid-ırkayrımcılığı"nı, bütün sömürücülerin kaçınılmaz sonuna, tarihin çöp kutusuna fırlatmaya koşuyorlar. Dans ederek, gülerek, savaşarak, ölerek özgürlüğe koşuyor ve kaykırıyorlar; "Zafer ya da ölüm, mutlak kazanacağız"

1962 yılından bu yana cezaevinde bulunan Nelson Mandela bir mahkeme sırasında izle- yicilere dönerek haykırıyor;

- "Amandla-iktidar.."

İzleyici topluluğu yanıtlıyor;

- "Awenthu-Halka!.."

Ve mahkeme sonrası gösteri yasağına mey- dan okuyan halk sokaklarda haykırmayı sür- dürüyor;

-"Şoşoloza Mandela-Devam Mandela!.."

Güney Afrika'da ırkçı-beyaz yönetime kar- şı mücadele veren örgütlerden biri olan Afri- ka Ulusal Kongresi (ANC)'nin lideri Nelson Mandela 27 yıllık tutsaklığın ardından 11 Şu- bat 1990'da nihayet cezaevinden çıktı. Halkı özgürleşmeden özgür olamayacağını bilen Mandela, "Şoşoloza Mandela" diyen halkı yanıtlıyor; "Şoşoloza!"

Güney Afrika doğal kaynakla ve altın yö- nünden dünyanın en zengin ülkelerinden bi- ri. Buna karşın nüfusun % 80'ini oluşturan ve üçüncü sınıf kabul edilen yerli halk ise ala- bildiğine yoksul. Zenginlikler, azınlıktaki be- yazlara ve emperyalist tekellere akıyor. Eko- nominin dizginliklerini elinde tutan ABD, İn- giltere gibi ülkeler siyasi arenada, tüm dün- yada tiksinti uyandıran beyaz hükümetin uy- gulamaları karşısında ambargo tehditleriyle sömürüyü gözleme çabasına girişiyor. Bunun yanısıra Güney Afrika emperyalizm tarafın- dan bölgenin jandarması olarak konumlan- dırılıyor. Güney Afrika Hükümeti Angola'- daki Küba güçlerini, Soyvet etkisindeki Mo- zambik'i muhtemel bir askeri işgal tehditi ola- rak görerek, güçlü bir silah endüstrisinin ku- rulmasına ve savunma güçlerinin artırılması- na gerekçe olarak kullanılıyor. İçte Aperthe- id rejimini güvence altına alabilmek ve dışta bölge jandarmalığını sürdürebilmek için ol- dukça yüklü harcamalarda bulunuluyor.

Güney Afrika'ya yüzyılın başında gelen be- yazlar (Afrikaner), ayrıcalıklı konumlarını Apartheid(Irk ayrımı)'a dayanarak koruma- ya çalışıyorlar. Oy kullanma hakları olmayan siyahlar, beyazların mahallelerinden dahi pa- saportla geçmek zorunda bırakılıyorlar. Se- yahat etme ve çalışma özgürlükleri tanınmı- yor, kendi ülkelerinde Afrikaner diliyle eğitim yapmaya zorlanıyor, beyazların ücretsiz ve zorunlu eğitim uygulamalarına karşın siyah- lar ücretli ve ilkel bir eğiti[illegible] uluyor- lar. Lise düzeyinde okuyabilen [illegible]ların sa- yısı ise oldukça komik bir düzeyde. Siyahla- rın beyazlarla evlenmeleri yasak. Siyahlara ayrılmış kalabalık bölgelerin dışında oturma- ları yasak. Güney Afrikanın yerli halkına, ta- rihini hatırlama ve kendi geleceğini kurma hakkı yasak. Ama bu yasaklar sökmüyor. Güney Afrika'da her gün daha da güçlenen özgürlük mücadelesi sürüyor.

'ÖLSE DE YAŞAR ÖZGÜRLÜK SAVAŞÇILARI APARTHEİD İSE ÖLÜME MAHKUM"

Güney, Afrika'da Irkçılığa karşı mücade- le eden ve özgürlüğü farklı biçimlerde bulan örgütten belki de en kitlesel olanı Afrika Ulu- sal Kongresi(ANC) nin temel sloganı; "**Gü- ney Afrika orada yaşayan siyah-beyaz herkese aittir.**" Genel olarak barışçıl yollardan mü- cadeleyi hedefleyen ANC beyazların terör ve katliamları karşısında savunma aracı olarak 1960'da silahlı mücadeleye yönelmeyi karar- laştırdı. Eylemleri daha çok boş ama önemli yerlere sabotajlar biçimindeydi. Bugün bu olay Mandela'nın sözlerinde şöyle somut- laşıyor:

"Ben kendimi ülkemde barışın korunma- sına adadım, ama bunu ANC'nın yürüttüğü mücadelenin bir bölümü olarak yaptık. Silahlı mücadele, ırkayrımına (apartheid) karşı sa- vunma eylemidir. Sürdürmemize gerek kalmayacak ve müzakerelerle oluşturulacak bir çözümün yaratılması için gerekli ortamın yaratılmasını diliyoruz". Mandela bir yandan da siyahların ve melezlerin birbirlerine karşı savaşı bırakmaları ve özgürlük mücadele- sinde birlik olma çağrısında bulunuyor.

ANC'nin temel ilkelerinin yeraldığı 'Özgür- lük Bildirgesi"nin ilk satırlarında, Güney Af- rika'nın, ülkede yaşayan siyah, beyaz herke- se ait olduğu ve halk iradesine dayanmayan hiç bir hükümetin otoritesini ilan etmeye hak- kı olmadığı vurgulanıyor. Özgürlük Bildirge- si'nin ana başlıkları şunlar:

- Azınlık yönetiminin organları kaldırılacak ve yerlerine bütün eyaletlerde bölgelerde ve kırlık kesimlerdeki kasabalarda demokratik öz-yönetim organları kurulacaktır.
- Tüm ulusal gruplar eşit haklara sahip ola- caktır.
- Ülke zenginlikleri beyaz azınlığın tekelin- den alınıp tüm halka pay edilecektir.
- Toprak onu işleyenlerin arasında pay edi- lecektir.
- Yasalar önünde herkes eşit olacaktır.
- İnsan haklarından herkes eşit yararlana- caktır.
- Herkese iş ve güvenlik
- Eğitim ve kültür kapıları halka açılacaktır.
- Herkese ev, sosyal güvenlik ve refah.
- Güney Afrika'da devrimin zafere ulaşma- sından sonra bir Demokratik Halk Cumhu- riyet'i ilan edilecektir. Bu, ulusların hakları- na ve egemenliklerine saygı gösteren bu ba- ğımsız bir devlet olacaktır.

APARTHEID.. Güney Afrika'da sömürü- nün en aşağılık kılıklarından biri olan ırkay- rımı. Ekonomide, kültürde, politikada, gün- lük yaşamın her alanında Apartheid.. Ve Gü- ney Afrikalı özgürlük savaşçıları apartheidi bütün sömürücülerin kaçınılmaz sonuna, ta- rihin çöp kutusuna fırlatmaya koşuyorlar. Dans ederek, gülerek, savaşarak ve ölerek öz- gürlüğe koşuyor ve haykırıyorlar; "**Zafer ya da ölüm, Mutlak kazanacağız.**"

Tütünün acısı öfkeye dönüştü

Şimdi sıra, öfkeyi bilince dönüştürmekte

Acıdır tütün, zehir gibi. Emek ister, ge- ce gündüz çalışmak ister. Tütünün acısı ya- kar tütüncüyü, ses etmez. "**Hele bitirek şu işi elimiz biraz para görsün, borçları ödiyek**" der. Çalışır yılda 13 ay. Sonra te- vekkülle bekler açıklanacak fiatı.

Bu sene de böyle olmuştu. Tütüncü ça- lışmış, çabalamış beklemeye başlamıştı pi- yasanın açılmasını. Dile kolay, tam 400.000 aileyi ilgilendiriyor tütün. Kasım ayının ilk haftasında açılması gereken piyasa bir türlü açılmayınca bir kurt düştü 400.000 ailenin içine. Taa, Şubat' a kadar beklediler içle- rindek kurtla. Bir yandan borçların faizi iş- ler, bir yandan elde avuçta bir şey kalma- mış, açlık kapıda.

Ve ilk defa üretim bölgesinden çok çok uzakta, Ankara'da açıldı piyasa. 11 bin li- ra baş fiatla. Cesaret edememişti, Başba- kan, Bakanlar, Müdürler Ege'ye gelmeye. Haber duyulur duyulmaz yıllırdır suskun- luğuna, "tevekkül" üne alışılmış tütüncü, tütünün acısını öfkeye dönüştürdü. "**Böyle devlet olmaz olsun**" diyerek, "**Hükümet istifa**" diyerek Tekel binaları taşlandı, ANAP binalarına saldırıldı. Onbinlerce köy emekçisi yolları kesti, koçanlar yakıl- dı, Jandarmayla çatışıldı, açlık grevine başlandı.

Kilo başına 10.630 lira maliyet çıkarıyor- du köylü. Ve herkes biliyorduki 11 bin li- ralık baş fiat göstermeliktir. 7.000 lira or- talama fiatla gidecektir tütün. Koca bir yı- lın emeği bir çırpıda çalınmıştır.

Evet, acı öfkeye dönüştü. Yılların sus- kunluğu patladı. Fakat, bir sağınak gibi başlayan patlama, yaz yağmuru gibi kısa geçti.

TÜTÜN ÜZERİNE OYUNLAR ABD TEKELLERİNCE PLANLANIYOR

Bir kez daha uluslararası sermayenin ABD'de tezgahladığı oyun, Türkiye'de sahnelendi. Amerika tütün tekellerinin be- lirlediği bir fiatla ve onların Türkiye'de sözcülüğünü, savunuculuğunu yapanların çabalarıyla, genel politikanın bir parçası daha hayata geçmiş oldu. Türkiye'nin emperyalizmle tam bütünleşmesi yönünde yıllardır uygulanan politikalrın bir parça- sı olarak, Türkiye'de tütün üretimini yo- ketmeye, milyarlarca insanı işsiz ve aç bı- rakmaya yönelik girişimler biraz daha iler- ledi. Avrupa ve ABD pazarlarında gerile- yen tüketim, uluslararası tütün tekellerini geri bıraktırılmış ülkelere yöneltirken, bu ülkelerde yıllardır içilen şark tütününün ye- rini Virginia ve Burley tipi tütünlerden üre- tilen sigaralar almaya başladı. 1984 yılın- da "**kaçakçılığı önlemek**" bahanesiyle si- gara ithalatına kapılar ardına kadar açılır- ken, bir hedef de Türkiye'de artık tütün üretilmesiydi. Bu derece düşük fiatlarla bir yandan bu uluslararası tekeller çok ucuza tütün kapatacak, tüccar köşeyi dönecek ve köylü, tütüncülükten vazgeçmeye zorlana- caktır. Daha sonra Tekel "**özelleştirme**"- 'yoluyla emperyalizme sunulacak.

İşte böylesine oyunların oynandığı bir dönemde, tütüncüler öfkeye dönüştürdük- leri acılarını, ancak bilinçle yoğurdukları, bu bilinçlerini bir örgütlülük içinde ortak ses olarak yükseltebildikleri ölçüde bu oyunları bozabileceklerdir.

Yıllardır, tarım girdilerine zam üstüne zam yapılarak, fiatlar düşük tutularak, yüksek faizli kredilerle tarım emekçilerinin alınterleri sermayenin hizmetine sunulabil- diyse, bunun en önemli nedeni köylülerin örgütsüzlüğüdür.

Şimdi sırada fındık, pancar, pamuk ve diğerleri var. Benzer şekillerde genel poli- tikalar doğrultusundaki uygulamalar bura- larda sürecektir.

Bütün bu oyunları bozmak, sağnak yağ- murları kasırgalara dönüştürecek sömürü- cüleri süpürüp atmak için öfkeler yetmez. Şimdi sıra, öfkeyi bilince ve örgütlülüğe dönüştürmekte.

İşçilerin Sesi'ne

"Milas'ta sessiz kalmadık"

Şubat ayının ilk yarısında, toplumsal mü- cadelenin gündemini tütün emekçilerinin di- renişi belirledi diyebiliriz. Ağır ekonomik ko- şulların yol açtığı eziyetler köylüleri kendili- ğindenci bir şekilde de olsa birden direnişe yö- neltti. Ve bu direniş ders çıkarılıncaya kadar devrimcilerin gündeminden çıkacağı ben- zemiyor.

Tütün piyasasının geç açılmasının, beş fi- yatın ekonomik koşulların çok altında olma- sı, ve taban fiyatın çok düşük tutulması, bir- den köylülerin düzene karşı birikmiş olan tep- kilerini eyleme dönüştürmüştür. O günlerde köylülerin konuştuğu tek şey "tarlalarınıipo- tek ettirerek bunlardan aldıkları paraların na- sıl ödeneceği" konusu olmuştu. Birde yıllık faizleri düşünürsek köy emekçilerinin içinde bulundukları zor koşulları az çok anlaya- biliriz.

Egeyi saran tütün emekçilerinin direnişi, Milas'ta da kendini gösterdi. Milas'ta da emekçiler tepkisiz kalmadı. Tütün piyasası- nın açılacağı günün belirlenmesiyle birlikte köylüler piyasanın açılacağı günün akşamı Milas'a akın etmeye başladılar. Zaten piya- sanın açılması çok gecikmişti. Bu gecikme köylüleri telaşlandırmış ve günün konusu ol- muştu. Çünkü bütün mal varlıklarını tütün parası alınca öderiz diye bankalara ipotek et- tirerek para almışlardı. Nasıl ödenecekti bu para?

Geceyi kahvelerde geçiren tütün emekçile- ri, sabahın erken saatlerinden itibaren tekel binası önünde toplanmaya başladılar. Günün doğmasıyla birlikte tekel binasının etrafı kö- y emekçileriyle doluydu. Artık herkes piya- sanın açılacağı saati bekliyordu. Ama saatler geçiyor, hala piyasa açılmıyordu. Saat 8'de açılması gereken piyasa, saat 11 olmasına rağ- men açılmayınca tansiyonun iyice yükseldiği gözleniyordu. Biz emekçiler sürekli köylülerle konuşuyor, olayı örgütlü bir dönüşüme uğ- ratmak için çaba harcıyorduk. Yani planlı bir eylem olsun, istiyorduk. Sesimizi daha bir gür duyuralım, istiyorduk. Yüzyılların ezilmişli- ğini, horlanmışlığını haykıralım artık, diyor- duk. Birden emekçilerde hareketlenme oldu. Yaşlı bir amca **Yeter, yeter emeğimizden çaldıkları"** diye bağırırken birkaç köylü de "**Hükümet istifa**" diye bağırıyordu. Sesler gittikçe yükselmeye başladı. Kalabalığın için- de emekçi bir köylünün bilincinde yer eden bir slogan atılmaya başladı ki! Bu geleceğin muştulanışıydı: "**Üreten biz, yöneten de biz olacağız**" Sonunda köy emekçileri Bodrum- Aydın karayolunu ulaşıma kapattılar. Polis ve askerin mudahalesi emekçilerin kararlı tav- rı karşısında bir işe yaramadı. Tam bu sırada piyasanın açıldığı haberi duyuldu. Ses-

Devamı 4.sayfada

Yeniçeltek gerçeği

1980 öncesinde Yeniçeltek'te iş kazalarının en aza indirilmesi rastlantı değildir. İşyerini insanca bir çalışma düzenine kavuşturmak, can güvenliğini sağlamak işçilerin devreye girmesiyle mümkündü.

Can güvenliği ve işçi sağlığı sadece işçiler tarafından sağlanabilir.

Maden işçileri bir yandan işyeri yönetiminin, bir yandan sendika yönetiminin üzerine kendi güçlerini oturtmalıdırlar.

68 maden işçisinin katledildiği olay, geri ilkel madencilik teknolojisinin ve 12 Eylül iktidarlarının yarattığı baskıya, teröre dayalı çalışma düzeninin bir ürünüdür. Kâr, daha fazla kâr amacıyla hareket eden işverenler suskun köleler haline getirdiği işçileri ölümüne çalıştırmaktadırlar.

Yeniçeltek Kömür ve Madencilik A.Ş. yönetimini doğrudan ve dolaylı Sanayi Bakanlığı atamaktadır. Bu nedenle emekli subaylar, seçim kaybeden belediye başkanları, emekli müftülerinden oluşan yönetim, artan üretimlerden prim almanın da peşindedirler. Onlar açısından madencilik biliminin uygulanması, işçilerin can güvenliğinin ve sağlıklarının korunması hiç önem taşımamaktadır. Bu nedenledir ki, birincil derecede 68 işçinin ölümünden sorumludurlar.

Enerji Bakanlığı şirketin yeraltı işletme projelerini ve programlarını denetlemektir. Bilim dışı bu poıjelerin uygulanmasının yerinde denetimini niçin yapmamıştır. Olay anında Bakanlık müfettişleri nerededirler? Bu nedenden dolayıdır ki, Enerji Bakanlığı birinci derecede sorumlular arasındadır.

Çalışma Bakanlığı "İşçi sağlığı ve can güvenliği" açısından işletmeyi denetlemektedir. 12 Eylül iktidarlarının işten attığı müfettişlerin yerine politik tercihlere dayalı getirdiği müfettişler neler yapmıştır? Hangi raporları tutmuş ve yasaların kendilerine tanıdığı yaptırımları niçin uygulamamışlardır? Bu durum Çalışma Bakanlığı'nı da birinci derecede suçlu durumda olduğunu göstermektedir.

İŞYERLERİNDE CAN GÜVENLİĞİ SAĞLAYACAK OLAN İŞÇİLERDİR

Olayın ardından gelişen ve dolaylı olarak 12 Eylül politikalarının uygulamalarını kolaylaştıran davranışlar gözlenmektedir. Sadece ölen işçilerin yakınlarını ve çevresini değil, bir büyük toplumu etkileyen olayın bilinçsiz talepleri doğurduğu görülüyor.

Can güvenliği ve iş emniyeti sağlanmadıkça ocaklara girilmemesi doğrultusundaki talepler ilk bakışta doğru gibi gözükmesine rağmen, özünde işverenlere rahat nefes aldırmaktadır. Çünkü onlar yaşattıkları en büyük olumsuzlukların da ardında yine bildiklerini okuyacaklardır. Oysa işçiler kendi örgütlü güçleriyle olaya müdahale ederek, işyerini çalışabilir hale dönüştürmelidirler.

Yasa ve yönetmelikleri, tüzükleri kağıt üzerinde bırakmayan ve hatta onları daha ileri düzeyde uygulatmayı sağlamak işçilerin kendi ellerindedir. İşyeri yönetimleri üzerinde güçlerini oturttukları andan itibaren hızla istenilen bir çalışma düzeni kurabilirler. Oysa getirilen "iş emniyeti sağlanmadıkça çalışmayacağız" önerisi Yeniçeltek işverenin işyerine yeniden kendi hegemonyasını oturtma fırsatı tanımaktadır. Nitekim işçilerin dövdüğü, jandarmanın linçten kurtardığı sarı sendika yönetimi yeniden işçilerin karşısına işveren adına çıkmaktadır. Yoksulluğun, işsizliğin kol gezdiği yörede yaşanan katliam unutularak (unutturularak) zorunlu çalışma böylece kaldığı yerden sürdürülecektir.

Diğer bir yan ise işçilerin örgütü olan sendikanın da işçilerin eline geçmesi gerektiğidir. İşyerine girmeyerek işverene dışarıdan istediği yeni kişileri getirme fırsatı tanınmış ve böylece sendika işveren yanlısı yapısını da korumuştur. Yapılması gereken işyerine girerek yönetime gücünü oturturken sendika yönetimini de alaşağı ederek işçilerin örgütlü gücü yönetime oturtulmalıdır. Yaşanılan olay öncesi başlatılan sendika çalışmalarına şimdi daha bir hız verilmelidir.

İşte "iş güvenliği ve iş emniyeti sağlanmadan" çalışmama önerisi işçileri arkadan vuran bir saldırı olmaktadır. İşyerini insanca bir çalışma düzenine kavuşturmak, can güvenliğini sağlamak işçilerin kendilerinin devreye girmesi ile mümkündür. Sendikaların gerçek anlamda işçilerin söz ve karar sahibi bir yapıya kavuşturulmasıyla yine işçilerin devreye girmesi ile sağlanır. Yoksa hiçbir işveren veya kişi, işçiler için kalıcı çözümler getiremez, getirmez.

İŞLETMENİN KAPATILMASI İSTEMİ 12 EYLÜL POLİTİKASIDIR

68 maden işçisinin cesetlerine basarak haykıranlar çoğaldı. Teknolojinin ilkelliği, maliyetlerin yüksekliği ve işçilerin ölümü gösterilerek "kapatalım ocakları, insanlarımız ölmesin" çığlıkları atıyorlar. Onlar böylece 12 Eylülcülerin ülkeyi yabancı tekellerin pazarı yapmanın ve bundan pay almanın peşindeler. Acı olayların yaratıcısı olan sermayenin yönetimleri gözardı edilmekte, sermayeye daha rahat bir sömürü, soygun planı böylece sunulmaktadır. İşçiler içinse açlık, yoksulluk ve ölüm sunulmaktadır. Yapılması gereken üretenlerin daha iyi yönetici olduğunun gösterilmesidir. Yeniçeltek ve yöre halkı bunun deneyimini yaşamıştır. 1980 öncesi üretimlerin düştüğü dönemlerde "komünistler kömür üretmiyorlar, halkı kömürsüz bırakmaya çalışıyor" diyenler, can güvenliği açısından üretimlerin durdurulmasını kasıtlı değer endirenlerdı. Ve o günler, 68 işçinin ölümü yaşanmadıysa, işçilerin kendi yönetiminde en güvenli çalışma düzeni kurulmuş olmasındandır. Şimdi de yapılması gereken işçilerin işyerinde kendi yönetme gücünü kullanmalarıdır. Bu güç işyerinde daha ileri bir üretim teknolojisini de getirebilecek üretimleri işçilerin kanı ile yoğurmadan ama teri ile yoğurarak gerçekleştirebilecektir.

YERALTINDA KALAN ARKADAŞLARIMIZI ÇIKARMALIYIZ

58 maden işçisinin yeraltından çıkarılmadığı gerçeği ve çıkarılması zorunluluğu bilincinde olan işçileri büyük görev bekliyor. Sömürge ülkelerde uygulanan "yabancı hayranlığı" bu olayda ülkemizde de uygulandı. Almanya'dan uzmanlar getirildi. Bu bir yutturmacadan başka bir şey değildi. Onların bizlerden farklı bilgi ve becerileri yok. Ancak sorumluların suçunu örtmek amacıyla getirildiler ve tepkiyi bastırmak için kullanıldılar.

Yapılması gereken işyerinde, maden işçilerin örgütlü gücünün yönetimde belirleyici olmasını sağlamaktır. İşyerinde sendika yönetiminde de belirleyici olduktan sonra yeraltında kalan arkadaşlarının çıkarılması için yapılması gerekenleri tespit etmektir. Gerekli teknoloji ve bilgi kaynaklarını devreye sokarak, bir taraftan arkadaşlarını yeraltından çıkarırken, diğer taraftan işletmenin yeniden devreye sokulmasının yolu belirlenmelidir. Kısaca maden işçileri yine söz ve karar sahipliğini kullanmaya başlamalıdır.

İş kazası değil cinayet

Yeniçeltek katliamı unutulmayacak

Yeni Çeltek maden işçileri, "Üreten Biziz, Yöneten de Biz Olacağız" şiarıyla, devrimci anlayışı, devrimci sendikal örgütlülüğü ortaya koydukları ve faşizme karşı direndikleri için; işkencelerden geçmiş ve askeri mahkemeler tarafından yapılan sözde yargılamalarla örgütlülükleri dağıtılmıştır.

Onlar ki, işverenin sağlamadığı iş ve can güvenliklerini, işyeri komitesi ve işçi konseyi gibi kendi oluşturdukları örgütlülüklerle sağlıyorlardı. 12 Eylül'den bu yan iş ve can güvenliğinden yoksun bir şekilde yoğun baskı altında tutulmaktaydılar.

Aralarında dava arkadaşlarımızın da bulunduğu, Yeni Çeltek maden işçilerinin katledilmelerinden, Yeni Çeltek patronları, Sarı Sendika yöneticileri ve işçi düşmanı siyasi iktidar sorumludur. İşçi sınıfı ve emekçi halk, bu katliamı ve sorumluluranı unutmamalıdır.

Maden işçisi dostlarımızı unutmayacağız.

Yeni Çeltek maden işçilerinin, ailelerinin, yakınlarının ve çevre halkının acısını paylaşıyoruz.

Aydın E-Tipi Cezaevinden,
Yeni Çeltek Devrimci Yol davası tutukluları,
Mehmet Kök, İsmail Kuzubaş, Muharrem Karslı,
Levent Anar, Hıdır Sevindi, Haydar Köseibiş,
Ahmet Özcan, Celal Özder, Hüseyin Özbudak

Katliamda yaşamını yitiren
Yeniçeltek Devrimci Yol Davası sanığı maden işçileri

1-Ali Ekber Gürbüz (Keçiköy - Gümüşhacıköy) Yeraltı Maden-İş ve DİKG-DER üyesi olmak. 146/3'den 5 sene ceza aldı

2-Ali BOLAT (Keçiköy-Gümüşhacıköy) Yeraltı Maden-İş ve DİKG-DER üyesi 146/3'den 3 yıl 4 ay ceza aldı

3-Ramazan Ergül (Kayadüzü-Merzifon) Yeraltı Maden-İş Üyesi. 3 ay ceza aldı

4-Satılmış Bambal (Kayadüzü-Merzifon) Yeraltı Maden İş Üyesi 2 ay 15 gün ceza aldı

6-Kurtça Aykut (Söğütlü Köyü-Ladik) Yeraltı Maden İş Üyesi. 2 ay 15 ün ceza aldı

8-Cevat Tezcan (Hacılı Köyü, Vezirköprü) Yeraltı Maden İş Üyesi 2 ay 15 gün ceza aldı

9-Muharrem Kavlak (Merzifon) Yeraltı Maden İş Üyesi. 2 ay 15 gün ceza aldı

10-Mustafa Turhan (Aşağı Susuz-Havza) Yeraltı Maden İş Üyesi. 2 ay 15 gün ceza aldı

11-Cemil Esen (Suluova) 146/3'den yargılanıp beraat etti.

13-Salih Karaca (Havza) Yeraltı Maden İş Üyesi. 3 ay ceza aldı

14-Turhan Gülcan (Kayadüzü-Merzifon) Yaralı olduğu söylenen işçi. Yeraltı Maden İş Üyesi. 2 ay 15 gün ceza aldı.

15-Ömer Dal (Armutlu-Havza) Yeraltı Maden İş Üyesi 2 ay 15 gün ceza aldı.

İşçilerin Sesi'ne

İşçilerin Sesi Gazetesine,
İlgi: Yeniçeltek'teki kömür madeni felaketi

Sendikamız, Yeniçeltek'te altmışı aşkın madencinin yeraltındaki patlama ve yangın sonucundaki trajik ölümlerini büyük üzüntü ve dehşetle öğrenmiş bulunmaktadır.

Özellikle trajik olan, hükümetin ve maden işletmecilerinin madenlerin güvenliği hakkındaki yaygın endişelere cevap vermesi halinde felaketin önlenebileceğine dair duyulan haberlerdir. Buradaki gazetelere göre, felaketten önce yayınlanan Çalışma Bakanlığı'nın bir raporu, büyük oranlarda yaralanma ve ölümlere yol açan, madenlerdeki çok düşük sağlık ve güvenlik standartlarını ortaya koymuş ve eleştirmiş.

Avustralya'da bütün maden ölümleri sonrasında resmi bir soruşturma açılır. Büyük felaketler ise ayrıntılı genel bir hükümet soruşturmasıyla yoğun bir biçimde araştırılır ve belgelenir. Sizin bu trajedinin de kapsamlı bir şekilde soruşturulacağını ve hükümet ve maden işleticileri tarafından dehşet verici durumun düzeltilmesi için gerekli önlemlerin alınacağını umuyoruz.

Felaketle ilgili haberler bize Türkiye'deki işçilerin ve onların temsilcisi sendikaların içinde bulundukları zor koşulları anlatan raporlarla birlikte ulaştı. Sık sık, sendikaların kapandığını, sendika liderlerinin tutuklandığını ve muhalefetin baskı altında olduğunu duyduk. Saygı duyulan bir insan hakları örgütü olan Uluslararası Af Örgütü, Türkiye'de işkencenin yoğun bir şekilde kullanıldığını, keyfi tutuklamalar olduğunu ve diğer insan hakları ihlallerinin bulunduğunu rapor etti.

Sendikamız, sadece hükümet tarafından resmi olarak tanınan değil, aynı zamanda sanayinin yönetimi üzerine hükümet ve işverenlerle ayrıntılı tartışmalara katılan bir ülkede faaliyet göstermektedir. Dahası, başarılı bir şekilde sağlık ve güvenlik sorununu ana maddelerden birisi yaptık. Maden endüstrimizde katı güvenlik uygulamaları vardır ve sendikanın atadığı güvenlik müfettişlerinin güvenlikli olmayan işletmeleri kapatmaya yasal olarak hakları vardır.

Yeniçeltek gibi bir felaketin tekrar olmasını önlemenin sizin için mümkün olduğunu umuyoruz. Bu ise, önemli ölçüde, işçilerin güvenliki ve sağlıklı çalışma koşulları hakkını arttırmayı içerir. Doğaldır ki, bu, işin bütün aşamalarında işçilere ve sendikalarına danışılmasını gerektirir. Hükümetin de işçi haklarını desteklemeye ve işçi haklarına saygı duyulmasını sağlamaya istekli olması zorunludur.

Bir kez daha, sendikamız felaket karşısında duyduğu dehşeti ve ölenlerin arkadaşlarıyla ailelerine başsağlığı dileklerini açıklamak ister. Ayrıca, Türkiye'de işçilerin işyerlerindeki haklarını ve Türkiye vatandaşlarının insan haklarını geliştirmek için uğraşana herkesle dayanışma içinde olduğumuzu açıklarız.

Saygılarımızla
Tony Wilks
Genel Sekreter
Avustralya Kömür ve Şist
İşçileri Federasyonu

Yeniçeltek katliamını protesto eylemlerine binlerce işçi katıld

İşçiler Türk-İş'i beklemedi

Binlerce işçinin katılımıyla yapılan Zonguldak mitingi, Tes-İş ve Belediye-İş üyesi işç iş bırakma eylemlikleri Türk İş'in muhalefeti dizginleyen tutumunu pratikte teşhir

Katliama ilk tepki Gölcük tersane işçilerinden geldi. Gölcük Tersanesi ve askeri işyerlerinde çalışan Harb-İş sendikasına üye 4 bin işçi katliamın ertesi gün (9 Şubat 1990) yemek boykotu yaptı. Tersaneden Atatürk anıtına kadar yürüyen işçiler burada saygı duruşu yaptılar. Türk-İş'in henüz ne yapacağını dahi gündemine almadığı birsırada anında tepki geliştiren Gölcük Tersane işçilerinin bu eylemi, hareket etmekten korkan Türk-İş'in tavrını pratikte teşhir eden anlamlı bir tepki oldu.

- Türk-İş'e bağlı tüm işyerlerinde (TİSK'in de desteğiyle) 12 Şubat günü saat 10.00'da iki dakikalık saygı dışı gerçekleştirildi. Saygı duruşu süresince sirenler, düdükler, kampanalar çalındı. Ancak, Belediye-İş ve Tes-İş 1 No'lu şube Türk-İş'in bu, "dostlar alışverişte görsün" kaygısıyla gerçekleştirdiği eylemi 1 günlük greve dönüştürdüler. Belediye-İş'e bağlı tüm birimler (taşıtlar şubesi alınan karar gereği 2 saat iş bıraktı) ve Tes-İş 1 No'lu ş 12 Şabut günü iş bırakarak, Türk-İş'in halefeti dizginleyen tutumunu pratikte hir ederken, sendikaların üretimden g gücünün kullanılması noktasında önde etmesi gerektiğini de vurgulamış oldu

- 14 Şubat günü Türkiye Maden-iş ve nel Maden-İş sendikasına üye 100 bin maden ocaklarında iş güvenliği önlem nin yetersizliğini ve bunun sonucu olan ni Çeltek'teki patlamayı protesto için 2 süreyle üretimi durdurdu.

- Üniversitesi öğrencileri çeşitli taril de forum, miting bildirilerle katliamı testo ettiler.

- 16 Şubat'ta Ankara'da ve İstanbu çeşitli DKÖ'ler Çalışma ve Sosyal Gü lik Bakanlığı'na protesto telgrafı çekt

- İHD, TMMOB, Kimya Mühendi Odası, Maden Mühendisleri Odası, TÇ çeşitli kuruluşlar ve meslek odaları ya ları açıklamalarla olayı protesto etti

Belediye işçileri:

"Hesap soracağız

Yeni Çeltek'te 68 işçinin katledilmesinden sonra, işçi sınıfı ve geniş halk kitlelerinde doğan tepkiler, Türk-İş yönetimi tarafından iki dakikalık saygı duruşu gibi işverenin de takdirini kazanan kararlarla, suskunlukla geçiştirilmeye, unutturulmaya çalışılırken , belediye işçileri bir günlük iş bırakma eylemiyle işçi sınıfı dayanışmasının ve duyarlılığın güzel bir örneğini verdiler.

Katliamın gerçek sorumlusunun kapitalizm olduğunu söyleyen işçiler, Türk-İş'in bu katliam karşısındaki yasak savma kabilinden tavrını kabüllenmediler. Başkanlar Kurulu'nun toplanacağı, oradan çıkacak kararlar doğrultusunda harekete geçilmesi, bunun beklenmesi yönündeki telkinler de kâr etmedi. "Türk-İş'i biliyoruz" diyen işçiler bir günlük iş bırakma kararında direttiler. Şube başkanlarının Ankara'da olduğu bir dönemde toplu sözleşme taslak hazırlıklarını yürüten komiteyle şube yönetimleri arasındaki toplantıdan, işçilerin zorlamasıyla çıkan karar, sendikal örgütlenmenin de bu kararı sahiplenmesiyle hayata geçme imkanı buldu.

15 Şubat Perşembe günü, İ.E.T.T. işçilerinin alınan karar doğrultusunda işe iki saat geç başlaması, belediye işçilerinin katliamlara sessiz kalmayacağını sabahın erken saatlerinde bütün İstanbullulara duyururken, diğer müdürlük ve işletmelerde çalışan işçiler bütün gün boyunca üretimde bulunmadılar.

İşyerlerinde, "İstanbul Belediyeleri İşçi Komiteleri Yürütme Kurulu" bildiri okundu, saygı duruşu yapıldı. pılan konuşma ve tartışmalarda; Ye tek'te yaşanan işçi ölümlerine "iş kaz denemeyeceği, bunun bir katliam ol ve bu katliamın daha çok kârı amaçla insan hayatını hiçe sayan kapitalizm ğu vurgulandı. Bu katliamların ancak lerin bilinçli ve örgütlü mücadele engellenebileceği anlatıldı. Gerçekleşti eylemde; yapılan konuşmalar, atılan ganlar, taşınan dövizler sadece Yeniç katliamının protestosuyla sınırlı kalm hükümet ve Türk-İş'e de yöneliyord

Yapılan bir günlük iş bırakma eylem önemli bir eksiği, işyerindeki tartışm tamlarının bütün gün boyunca canlı lamaması toplu sözleşmenin de günde olduğu bir zamanda, kendi çalışma or larının, iş güvenliğine yönelik alınmas reken önlemlerin pek tartışılmamasıy

Yine de, belediye işçileri yaptıkları lemle, dost-düşman herkese makin kurtarmak için insanları ölüme gönde lere, işçi sınıfının haklarını gaspederek keyi tekellerin ucuz emek cenneti ha getirenlere karşı tavırsız kalmayacakla gösterdiler. Türk-İş ağalarının teslim zincirine hapsolmayacaklarını, gerekti de onları aşıp, gideceklerini kanıtladı Ve hep bir ağızdan haykırdılar. "K LİAMIN HESABINI SORACAĞIZ"

Denizcilik işletmesi işçileri

Bir fare kadar değerimiz yok

Denizciler Sendikasının örgütlü olduğu Denizcilik İşle'mesinde, Yeşilada feribotunda gazlama(fare ve haşare için ilaçlama) yaparken siyanürden zehirlenip boğularak yaşamlarını yitiren İbrahim Ceylan, Halil Fuat Dede ve Hadi Sayın'ın sorumluları işveren(Denizcilik İşletmesi) ve Denizciler Sendikası'dır. Tüm dünyada siyanür gazının ilaçlamada kullanımı terkedilmişken, siyanürle ilaçlama yaptıran gazlama sırasında özel steril elbise, oksijen beslemeli gaz maskeleri, haberleşme sistemleri gibi temel koruyucu araçları bile sağlamayan işveren sorumludur. Kendi üyelerini bir işveren ağzıyla, **"Bu kişiler sağlık espektörlüğünde 17 yıllık uzman ve ehil kişilerdir" diyerek, "kendi dikkatsizliklerinden öldüler" demeye getiren, bu konuda sorumluluğu savcılık raporlarının sonuçlarına bağlamaya çalışan sarı-uzlaşmacı Denizciler Sendikası sorumludur.**

Denizcilik İşletmelerinde hayatları pahasına, çağdışı ve hatta insanlık dışı çalışma koşullarında çalışan işçiler, sahipsiz olmadıklarını kendilerini 'bir fare kadar değersiz' gören işverene ve onunla uzlaşarak bu suça ortak olan sarı sendikal anlayışa karşı işyerlerinden başlayıp örgütlenerek göstermek zorundadır.

Yeni-Çeltek'le iş kazalarının iş cinayetlerine, iş katliamlarına dönüştüğü günümüzde, iş güvenliği canalıcı önemini koruyor. İş cinayetleri, çalışma koşullarının ilkelliği devletin ve egemen güçlerin işçi hayatını hiçe sayan azgın sömürü hırsı, sendikaların duyarsız, giderek uzlaşmacı tavırları açısından da önemini koruyor ve işçilere, "sorunun kendi güçlerini devreye sokarak yine kendilerinin çözebileceğini, bunun için de işyerinden, işçilerden başlayan, üretimin denetimini ve yönetimini kendi ellerine almayı sağlayan bir işyeri örgütlenmesini" dayatıyor.

"Milas'ta sessiz

Baştarafı 3.say

ler daha çok yükselmeye başladı. Çünk yasa çok düşük açılmıştı. Yine emekçinin teri, göznuru, sarı dünyası para etmez Bunun karşısında ANAP binasına yürü diyenler vardı. Kısacası Milas'ta tütün e çileri sessiz kalmadı. Milas'ta tütün em leri direndiler, bundan sonra da direnec rini gösterdiler, egemenlerin yüreklerine ku soktular. İnsanca yaşamanın az çok s rü düzenine karşı direnmekten geçtiğini düler. Bu eylemin mimarı da kahraman tütün emekçisiydi.

- Tütünde sömürüye son.
- Tütün fiyat ayarlanmasını köylüler içinde yer alacağı bir komisyon yapsın
- Üreten biz yöneten de biz olacağız.

Milas Tütün emek

NİÇELTEK SYASI 1

Üretenlerin en iyi yönetenler olduğu kanıtlandı

nün birikimleri bugüne ışık tutuyor

Foto:Mahmut Yıldırım

ek, Türkiye İşçi Sınıfı mücadele ta- kilometre taşı, üretenlerin en iyi olduğunun kanıtlandığı bir direniş içeltek bugüne ışık tutan bir öğreti. nıflar mücadelesinde bir birikim. Sendikal mücadelenin yarattığı bir geleneği.

YA-YENİÇELTEK YERALTI -İŞİN, DEVRİMCİ SENDİKAL KETİMİZİN İLK ADIMI."

Yeniçeltek maden işçileri Türk ederasyonundan ayrılarak Yeraltı endikasına kuruyorlar. İşçiler ma- *syonu ile girdikleri mücadele so-* üçleri ve deneyimlerinin ürünü ola- Maden-İşsendikasına katılımı ger- rlardı.''. Türkiye'nin sayılı iş ci- (göçük, grizu patlaması vb.) ya- en işçileri, yöreyi bile titreyen gan- ikanın içinde esir edilmişlerdir. Ka- işvet, adam dövme, işten atmalar, çok sendikanın elindedir. Maden 23 gün sü- kulunda dirileşmişler, kendi sınıf- ileri olmaya başlamışlardır.''

ek maden işçilerinin, sarı gangster kurduğu ve işverenin pekiştirdiği amaları, işçi düşmanlarını rahatsız rahatsızlık ''gizli'' damgalı(MİT taplarda) yer alarak ta kendini gös-

aden Federasyonunun şube yöne- sarı-gangster kişiler ve ayrıca böl- miyeti elinden kaçıran politik are- usurlar gelişmelerden rahatsızdır. inin kendisi için adım atması, örgüt- aratması, bu güçleri harekete geçir- anda Yeniçeltek maden işçilerine sindirmeye çalışmışlardır. ''...bir- düşman bu çıkar gruplarının birbir- f alırken ortak oldukları tek nok- Maden-İş'tir. Maden işçilerinin dev- tlülüğüdür. ''Saldırılara karşı ma- i köylülerle bütünleşmiş ve omuz mişlerdir. Fakat ''... İlk kez örgütlü ygulamasından geçen maden işçile- savaş okuludur. Ama savaşın ken- ir' doğrunu kanıtlamışlar, ve yenil- r.''

rgütlü mücadelede Ramazan Sevin- çi yitirilmiş, 5 kişinin hayatını kay- e sonuçlanan olaylar gerçekleşmiş- ar sonrası yeni oluşan şube yöneti- ren ilk saldırısını ara vermeden he- . Bu gelişmelerin ardandan ''...İş- aygınlaştırılmaya çalışılan yerli- avgası, sendikacılığın (!) nimetlerin- lanma dürtüsü, Ankara Kızılay pas- nde işverenlerin yeni şube yönetici- ileyen ağırlama içinde satın alma ey- aden işçilerinin ikinci kez ayaklan- eden oldu. Maden işçileri tüm bu ara giren yeni yöneticilerini ve on- ayan gerici, çıkarcı, faşist unsurları ılamaya aldı. 600 maden işçisinin apılan yargılama sonucu ''işçi sını- ete edenlerin aramızda yeri yoktur'' işten çıkarılmaları kararıyla nokta- n bir yıl süre ile işveren bu işçi düş- leri işe gelmedikleri halde ücretleri- ek besledi.''

işçilerinin soygun ve sömürüsüne an Maden Federasyonu saldırıları- madı. Bir yandan yayınları ile sal- diğer yandan yeni kurduğu sendi- işkolu sözleşmesini gündeme getir- diş aktif eylemlerde yaşayan işçiler rlerini çevreleyen çitleri aşmışlar, de omuz omuza oldukları köylüler - i diğer kitlelerle, devrimci ilerici di- lerle ortak çalışmalar içine girmiş- kez 1976 ve 1977 1 Mayıslarını kut- naden işçileri Yeniçeltek'te.''

Yeraltı Maden-iş örgütlülüğüne saldırı tek boyutlu değildir.

Yeraltı Maden-İş sendikasının DİSK'e katılımını engellemek doğrultusunda revizyonistlerin de (günük ve anlık çıkarları köklü ve temel çözümlerin önüne çıkaran anlayış) her türlü tezgahları boşa çıkartılmış, revizyonizmin devrimci sendikal yapının doğuş yerinde boğulabileceği hain hayalleri Yeniçeltek işçisi, köylüsü, genci tüm emekçi güçlerce bozulmuş, gerekli dersler verilmiştir.

Maden işçileri devrimci anlayışla kendi içlerinden çıkacak önderleriyle yürümekte kararlı olduklarını göstermişlerdir.

Faşist düşüncenin siyasi platformdaki örgütü ve MC hükümetinin ortağı MHP'nin genel başkanı Alpaslan Türkeş ve dönemin bakanlarının da içinde bulunduğu, Yeraltı Maden-İş'in devrimci bir örgüt olarak görevini engellemek ve dağıtmak için yapılan toplantılar da sonuç vermemiştir.

Maden işçileri yalnızca mücadeleyi kendi işyerleriyle sınırlamadan öğrenci gençliğin, köylülerin, sınıf kardeşlerinin mücadelesine omuz veriyor, maddi ve manevi yardımlarda bulunuyorlardı.

''Ve konseyler, işyeri komitesi amacıyla bağdaşır konuma geliyor. Artık maden işçileri devrimci sendikal hareketin içinde kendi sorunlarının çözümünde kendileri vardır. Mücadele faşizme karşı mücadelede odaklanmaktadır.

Yeniçeltek maden işçileri, gerici ve faşist güçleri sindirmesi, halkın faşizme karşı direnişinde omuzlarına yüklenen görevi yerine getirmeleri, Çorum Turhal maden işçilerine uzanmaları ile birlikte yoğunlaşan olaylarla karşılaşır. Her dışa açılış, işyeri çitlerini aşan çalışma ile işyeri içinde olmadık olaylar doğurma eylemleri yoğunlaşmaya başlar. Bölgecilik, din ayrımı yaratılmaya çalışılır. Ancak bu olayların yoğunlaştığı sırada bölgede iki Amerikalı dolanmaktadır. ''

CIA Ajanı, provakatör Robert Aleksandr Peck ve ABD Büyükelçiliği birinci katibi Mr Mayk.

Çorum, Amasya, Tokat, Taşova, Suluova, Merzifon, Havza, Osmancık'ta ve gittikleri her yerde faşist saldırıların organizatörlüğüne sıvanmışlardır.

Yeniçeltek üzerine oynanan oyunlar yoğunlaşmıştır. ''Ama maden işçileri kararlıdır. Ve emperyalizmin bu ajanlarını yakalayacaklardır ve dolanmalarını suskun izleyen barış havarilerine, faşist saldırıları ''sağ-sol çatışması'' diye tanımlayanlara gösterecelerdir. Ve sonuçta iki haber yer alır basında. Robert Peck'in alınması için ABD Büyükelçiliği'ne başvuran Türkiye'nin talebi ''istenmeyen adam ilan edin'' ile cevaplanır. Kabul edilmiştir artık faşist güçlerin emperyalizmin ajanları tarafından örgütlendirilip işçilerin, köylülerin, öğrencilerin, emekçi halkın üzerine saldırtıldığı''.

Daha sonra Robert Peck Afganistan'a yollanmıştır. Afganistan halkı üzerinde emperyalizmin yeni oyunlarını tezgahlamak göreviyle.

Saldırılar durmadı. Amasya Yeni çeltek maden işçileri yeni bir saldırıyla karşılaştılar ''Madenlerin devletleştirilmesi ile birlikte Yeniçeltek patronları azalan karlarından dolayı Yeniçeltek'i kapatma kararı aldılar. CHP ağırlıklı hükümet ''ekonomik krizden çıkışın yolunu ararken'' madenlere el koyma kararını aldı. Tüm linyit yatakları işletmeleri devlete devrediliyordu. Garipti, 5 milyon rezervli sanayi yakıtı olan Yeniçeltek ''devletleştirmeye'' dahil edilmemişti. ''O maden problemli'' ''zarar ediyor'' yalanlarıyla Yeniçeltek Kömür AŞ. kapatma kararı aldı.

''Problem ne rezevdeydi ne kömürün kalorisinde. Problem örgütlü maden işçileriy - di Yeraltı Maden-İş'ti. Öyleyse düşündürmeliydi bizi. (Kapatma Kararı) Yeraltı Maden-İş'in ilk devrimci adımları Yeniçeltek işçilerinin salt örgütlülüklerini hedef alsa bile, (işçilerin) kararları kesindir. İşçi sınıfını ezmeye, halkı açlığa ve yoksulluğa mahkum eden her karar kağıt üzerinde kalacaktır.''

GREVDEKİ YENİ ÇELTEK İŞÇİLERİ BİR ŞİARI GERÇEKLEŞTİRİYOR: ÜRETEN BİZİZ YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ''

1 Haziran 1980 şafağında grev davulları çalınıyordu Yeni Çeltek'de. Yeni Çeltek patronları ''işyeri zarar ediyor o nedenle kapattım'' diyordu. Oysa aynı patronlar mart ayındaki genel kurullarında, ''1990 yılının 3.ayından itibaren günlük üretim yükselerek son günlerde 300 tona kadar çıkmıştı. Herhangi bir aksilik olmazsa bu günlük üretim miktarının 400 ton civarına çıkarılması öngürülmektedir'' diyorlardı.

Ayrıca ''.. Şirket 1979 faaliyet yılında 8.034.727 TL bir kar toplamıştır. Bu büyük birbaşarıdır'' sözleri niyeydi?

İşte greve çıkmadan Yeni Çeltek işçisinin önünde işletmenin zarar etmediği, verimli bir işletme olduğu işverenin yalan söylediğinin kanıtlanması gerekliliği vardı. Yeniçeltek işçileri kendisinin ürettiği, kendisinin yönettiği birhaftalık çalışmalarını şöyle değerlendiriyorlardı:

''1- İşyeri bir hafta içinde tüm gider ve harcamalardan (işçilik ücreti, elektrik, maden direği, akaryakıt vs.) sonra 2.5 milyon lira kar etmiştir.

2- İşçiler arasında zaten var olan iyi ilişkiler ve dayanışma daha da güçlenmiştir.

3- Yöre emekçi halkı kendi kurdukları komiteler aracılığı ile birimlerinde oturan faşistlerin dışındaki insanların kışlık kömürünü sağlamak için örgütlenmişlerdir.

4- Gelir ve harcamalar dökümü kontrol edilip tüm işçilere ilan edilmiştir.

5- Yeraltı ve yerüstü işçilerinin ücretleri 2 Mayıs 1980 günü ödenmiştir. Oysa önceleri işveren, yeraltı ücretlerini 10 gün gecikmeli ödüyordu'.

Etkin bir örgütlülükle işletmenin bir haftada 2.5 milyon kar getirebildiğini Yeniçeltek işçisi kanıtladı. Böylece yalan açığa çıkmış, asıl amacın Yeniçeltek işçilerinin devrimci birliği, örgütlülükleri ve faşizme kök söktüren mücadelelerinin dağıtılması, yok edilmesi istenmesi olduğu anlaşılmıştı.

YENİ ÇELTEK İŞÇİLERİ UĞRUNA MÜCADELE EDİLEN DÜZENİN KÜÇÜK BİR ÖRNEĞİNİ SERGİLEDİ.

Şirketin yalanlarının ortaya koymak için girişilen 34 günlük üretim, işçilerin ürettiği ve işçilerin yönettiği bir ortamda gerçekleşti. Sorunun en can alıcı yanı da buydu. Türkiye İşçi Sınıfı tarihinde eşine rastlanmadık bir olayı gerçekleştirmişti **Yeniçeltek işçileri...**
34 gün süreyle hem üretmiş,hem yönetmişlerdi. Gerçi daha önceleri yaşanmış bir Alpagut, bir Aşkale gerçekleri vardı. Öz-yönetim deneyimlerinde, ancak Yeniçeltek bu iki gerçeğin üst noktaya sıçramış haliydi. Alpagut olayı ''Kendiliğinden'' gelişen ve siyasi boyutu olmayan eylemdi. Ancak işçi sınıfının mücadelesi içinde yeretmiş önemli bir adımdı. Aşkale 1977 ise, MC iktidarına karşı girişilmiş iradi bir elkoymaydı. İşçiler üretiyor, işçiler yönetiyordu. Ancak üretim satılmıyor, stoklanıyordu.

Yeniçeltek, aşkale deneyimiyle varılan düzeyi de aşmış üreten ve kömürü dağıtıp satan bir örgütlenme zinciriyle, politik hareketliliğiyle işçi sınıfı dağıtıp satan bir örgütlenme zinciriyle, politik hareketliliğiyle işçi sınıfı tarihine geçecek ve dersler çıkarılacak zengin bir eylem olmuştur.''

Yeniçeltek işçileri kurdukları komitelerde herşeyi ayrıntılı olarak düşünmüş ve üretimden dağıtıma kadar bütün halkalarda faaliyet gösteren bir örgütlenme zinciri oluşturmuşlardır. Komiteler uğraş alanlarına göre şöyle sıralanıyordu: Üretim, üretim planlaması, sağlık, ulaşım, mali, işyeri propaganda ve eğitim, güvenlik, iş güvenliği, halkla ilişkiler, halka kömür ulaştırma, beslenme komiteleri. Bu komitelerde her işçi arkadaş uzmanlık, yetenek, beceri özellikleri de gözönünde bulundurularak görevlendirildi. Devrimci disiplin içinde işleyişinin çok kısa sürede sağlandığı görüldü. Maden işçileri yıllardır işçileri bir alet bir nesne gibi gören, onların güdülmesi gereken birsürü olduğuna inanan burjuva anlayışına bu eylemleriyle esaslı bir şamar indiriyordu. Üretenler aynı zamanda yönetebilirlerdi. Yönetmek kimsenin ayrıcalıklı bir işi olmayabilirdi de. Bu hatırlanmıştı artık.

Maden işçilerinin mücadele azmi ve kararlılığı yarattığı değer ve birikimler, egemen sınıfların saldırılarını yoğunlaştırdı. Amasya Valisi, Emniyet Müdürü, Jandarma-İlçe Kaymakamları harekete geçti. Halkın parasını ödediği kömürüne polis el koymaya çalıştı. Tüm bu uygulamalar sökmedi, saldırılara karşı direnildi.

Maden işçileri Faşistlerin etkin olduğu yörelerde kömürün dağıtım işlemine de, (sağlıklı yürümesi doğrultusunda) insiyatif koydu.

Yeniçeltek maden işçisinin hem ürettiği hem de yönettiği 34 gün sonunda karaborsa ağı dağıtıldı. İlk defa yöre halkı karaborsasız kömür alabildi.

''Çalışan tüm işçiler ücret ve sosyal haklarını eksiksiz ve zamanında aldılar. Tüm engellemeleri aşarak, üretim için araç-gereç sağlandı. İşverenin ödeyemediği emekli olanların bir kısmının ikramiyeleri ödendi. Vergi, sigorta, akaryakıt, vb. tüm giderleri

Yazısı 11.sayfada

Yeniçeltek davası başladı

Yeni Çeltek linyit işletmesinde 68 maden işçisinin katledilmesine neden olan olayla ilgili ceza davası başladı. Davaya DİSK/Yeralı Maden-İş hukukçuları bir grup işçi adına müdahil olarak katıldılar.

Merzifon'da açılan dava gergin bir ortamda başladı. Salonda bulunan ve ölen işçilerin yakınlarını oluşturan kalabalığın işletme müdürüne yönelik eylemleri üzerine salon boşaltıldı. Adliye çevresinde toplanan büyük bir kalabalık sürekli sloganlar atıyordu. **''Köpek müdürü bize verin''**, **''hesap sorulsun''** ve **''asın''** şeklindeki bağırışlar gerginilğin, öfkenin açık göstergesiydi.

Davanın görüldüğü mahkeme hakiminin bir gün önce istirahat alması üzerine yerine Sulh Ceza Mahkemesi Hakimi Ali Öztürk'ün başlattığı yargılamada sanıklar suçu reddettiler. Gerekli savunmaları yazılı vereceklerini belirterek tutukluluklarının kaldırılmasını istediler. İşçiler adına müdahil olarak katılan Av.Ahmet Atak ve Emin Yüksel yargıya sundukları taleplerinin yanı sıra Enerji Çalışma Bakanları ile şirket yönetimi hakkında suç duyurusunda bulundular. İşletmenin yeraltı projeleri ve çalışma raporlarının Enerji Bakanlığı tarafından nasıl değerlendirildiğinin, Çalışma Bakanlığı Müfettiş Raporları ve yaptırımlarının geçmişten buyana neler olduğunun ilgili bakanlıklardan istenmesini talep ettiler. Ayrıca işletmedeki kurtarma cihazlarının ve gaz ölçüm cihazlarının çalışıp çalışmadığının kontrolonün yapıldığı Zonguldak TTK kurumunun raporunun istenmesini ve yeraltı nezaretçilerinin kurstan geçirilip gerilmediği, ehliyetlerinin olup olmadığı, işletmenin bunları nasıl çalıştırdığının tesbitini istediler.

Dinlenilen emniyet nezaretçisi gaz ölçüm cihazlarının kontrolsüz olduğunu, emniyet ve üretim nezaretçilerinin ehliyetsiz olduğunu, kurslara gönderilmediğini belirttiler.

Bölge Çalışma Müdürlüğünün kaza ile ilgili kusur raporu okundu. Bu raporda olaydaki kusurun % 50 işletme yönetiminde % 20 işletme müdürü Hasan Sarıtepe'de, % 10'ar diğer iki mühendiste ve % 5'er de ölen iki nezaretçi Mustafa Turhan ve Ahmet Pasun'da olduğu belirtiliyordu.

Suçlanan iki mühendisin yeni olmuş olmalarından dolayı maden emniyet nizamnamesine göre sorumlu olamıyacakları, ölen iki nezaretçinin gerekli kurstan geçmeyip sadece uzun süreli işçiliklerinden dolayı işverenin bu görevi verdiği, aletlerin kontrolsüz olmasından dolayı ölçümlerin sağlıksızlığı ortada olmasına karşın böyle bir rapor verilmesi dikkat çekiciydi. Davanın ceza davası olmuş olması nedeniyle raporda işletme yönetiminin % 50 suçlu gösterilmesinin hukuken mümkün olmayıp bunun Şirket Yönetimi olması gerektiğide gözlendi.

Gergin havanın sadece izleyen ve yargılananlarla değil yargıyı da içine aldığı duruşmanın ilk celsesi sonunda tutukluların 150 bin lira kefaletle tahliyesine karar verildi.

Kararın duyulması üzerine tüm kitlede büyük bir şok yaşandı. **''68 canın bedeli 150 bin liramıydı''** diyenler uzun süren bir sessizlik yaşadı. Dava Mayıs ayına ertelenirken tutuklular cezaevine götürülmeden serbest bırakıldılar.

Dayanışma sürüyor

Timsahın göz yaşları gibi yaş akıtanların yaptığı kampanyalar yerine küçük ama gerçek anlamda bir dayanışma örneği yaşanıyor. Yurt içinden ve yurt dışından insanlarımız dayanışmanın doğru yolunu yakalamışlar. Bizlere sadece ve sadece bu dayanışmada aracılık yapmak düşüyür.

Kavel İşçileri, Fransa, Almanya, Belçika'da çalışan Türkiye'li işçiler, Ana yayıncılık-Anabasım-Anadolu Yayımcılık, Merkez Ajans Çalışanları, Eğit-der üyesi öğretmenler, Kadıköy-Bakırköy-Sarıyer-Üsküdar-Eminönü Halkevi üyeleri ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğrenci Derneği topladıkları parasal bağış ve giyim eşyalarını gönderdiler.

Ölen işçilerin adına açılacak davaların giderlerinin karşılanması ve geride kalan ailelerine, çocuklarına giyim eşyası olarak gönderilenler İşçilerin sesi aracılığıyla kurulan dayanışma komitesi'ne teslim edilerek gerekli belgeler dayanışma gösterenlere iletilecektir.

''Sendikal haklar ve örgütlenme sorunları'' paneli yapıldı

"İşyeri Komitelerinde Örgütlenelim"

13 Şubat günü DİSK'in 23. kuruluş yıldönümü nedeniyle ''Sendikal Haklar ve Örgütlenme Sorunları'' konulu bir panel düzenlendi. Panele konuşmacı olarak Çetin Uygur (Yeraltı Maden-İş Gn.Bşk.), Munzur Pekgüleç (Deri-İş Gn.Bşk.Yard.)Sait Üner (Genel Hizmet-İş Gn.Bşk.) Nabi Delice (Hava-İş Gn.Bşk.Yrd.) katıldılar.

Panelde konuşmacılar DİSK'in değerlendirmesini yaparak, bugünün görevinin **''DİSK'i yeniden yaratmak değil aşmak''** olduğunu vurguladılar. Devrimci (sınıf ve kitle) sendikal örgütlerin yaratılmasının işyerlerindeki örgütlülüklerden geçeceğini söyleyen konuşmacılar işyerlerindeki örgütlenmenin nasıl olacağını ilişkin görüşlerini açtılar. Ve bu tür tartışmaların sürmesi ve katılımların artması yönünde çağrıda bulundular. Panelde ortak bir metin oluşturan konuşmacılar, DİSK'e ilişkin şu görüşlere yer verdiler:

''İçinde yaşadığmız ve derinleşmekte olan bunalım 1979-1980 bunalımından daha köklü, daha olgun, daha temelli sonuçlar yaratacak bir mücadeleyi olanaklı kılacaktır. Bu mücadelede hangi toplumsal güçlerin üste çıkacağını örgütlülük düzeyi, kararlılıkları, enerjileri ve azimleri belirleyecektir. Bu ortak değerlendirmede bizler mücadelenin geneline değil, özgül bir yanına sendikalaşma ve sendikal mücadeleye ilişkin çıkardığmız sonuçlar üzerinde duracağız. Mücadele içersinde gelişen DİSK, sadece işçi sınıfı içinde değil, emekçi halkın bütün kesimlerinde de örgütlenme ve mücadele ruhu yaratılmasında önemli rol oynamıştır. Bütün bu olumsuzluklarına karşı DİSK'e egemen olan günlük çıkarları işçi sınıfının gerçek kurtuluşunun önüne koyan, sorunların çözümünü düzen içersinde gören reformist, ekonomist anlayışlar, kendisini nihai olarak, 12 Eylül Faşizmi karşısında önce suskunluk sonra teslimiyet olarak gösteren yanlış bir mücadele ve örgütlenme anlayışını da beraberlerinde getirmişlerdir. Özellikle bu günden bakıldığında, DİSK'in 12 Eylül'e karşı ve 12 Eylül'den sonra üstüne düşen görevleri yerine getirememesinin, mücadelenin sürekliliğini sağlayamamasının nedenlnerinin incelenmesi ve çıkartılan dersler doğrultusunda bir sendikal mücadelenin hayata geçirilmesi büyük önem taşımaktadır...Gerçekleştirilen eylemlerin kalıcılaştırılmaması DİSK'in kendi mücadele ve örgütlenme anlayışını ülkedeki sınıf mücadelesinin aldığı biçimlenişe göre düzenlememesi mücadelenin ve gözüken 12 Eylül darbesinin gerektirdiği şekilde işyerlerini temel alan bir örgütlenmeye gidilmemesi ve DİSK'in son erken genel kurulunda getirilen bu yöndeki önerilerin reddedilmesi sonun başlangıcını oluşturuyordu. İşçi sınıfı ile sendika yönetimleri arasındaki uzaklığın kaldırılmaması, işçilerin söz ve karar sahipliği ilkesinin sendika yönetimlerindeki kişi ve grupların belirleyiciliği olarak algılanması, tasfiyeci yöntemler uygulanması ve hepsinden önemlisi işçi sınıfının kendi sınıf bilinciyle donatılmaması, yüzbinlerce üyeli DİSK'in 12 Eylül ile gelen saldırılara karşı sessiz, tavırsız ve hareketsiz kalmasının belirleyici etkenlerindendir.''

Bugünün görevlerine ilişkin ise şu görüşlere yer verildi;

''1990 ve önümüzdeki yıllar mücadelenin daha da yükseleceği, derinleşeceği ve zenginleşeceği yıllar olacaktır. İşte bu yüzden işçi sınıfının düzenle kendiliğinden doğan kavgasını sistemleştirecek, sendikal mücadeleyi sadece iktisadi içeriği ile değil, sınıfın genel mücadelesi ile ilişkili olarak yönlendirecek gerçek anlamla bir sınıf ve kitle sendikası anlayışının hayata geçirilmesi görevi yakıcı bir önem taşımaktadır. Bu görevin yerine getirilmesinde yakalanması gereken temel halka sınıf ve kitle sendikasının yapı taşı olan işyeri komite ve konseylerdir...(İşyeri komite ve konseyleri) sendikal mücadelenin işyerinde ki beyni işlevini gören yapılardır. Sorunları bizzat yaşayan işçilerin bu sorunların çözülmesinde kendi güçlerini devreye sokmalarının aracı olan işyeri komiteleri bütün faaliyetlerinde ''üreten biziz, yöneten de biz olacağız.'' ilkesiyle hareket ederek, işçilerin yönetmeyi öğrenmesini sağlayacaktır. En genel anlamıyla kendi sınıf bilincini almasını sağlayacak olan işyeri komiteleri işçilerin siyasi mücadeleye hazırlanmasının, siyasi ter-

Devamı 11.sayfada

Lastik'de grev

İşçilerin Sesi-İzmit)-"Sizin istediğiniz Cumhurbaşkanı maaşı" işveren toplu sözleşmeye bakışını böyle dile getiriyor. Ancak, lastik işçisi de ne istediğini biliyor, kararlı. İsterse bunun adına cumhurbaşkanı maaşı densin.

Köseköy'de kurulu olan Brisa (Lassa), Pirelli, Goodyear ve Adapazarı Goodyear tesislerinde toplam 3625 işçi çalışıyor. Grev önce 10 Mart'ta Goodyear'ın Adapazarı ve İzmit'te kurulu fabrikalarında başladı. Taslak'ta 1.yıl için istenen saat ücretlerine 13 bin lira zam, 11 bin liraya düşürüldü. İşveren ise, 3600 lira veriliyor. Halay çekerek başlatılan greve, 2500 işçi katılıyor.

Bu yılın başında işçi sendikası LASPETKİM-İŞ ile işverenler sendikası KİPLAS arasındaki görüşmeler uyuşmazlık ile sonuçlanmıştı. Bunun üzerine, 20 Şubat 1990 tarihinde Goodyear Adapazarı ve İzmit tesislerinde yaklaşık 2000 işçinin katılımı ile grev kararı asıldı.

Goodyear'dan sonra Nisan'da Pirelli, Mayıs'da da Brissa greve çıkacak.

Lastik işçilerinin talepleri şöyle:

-Saat ücretlerine 1.yıl 11.000.-TL. ikinci yıl 5.000.-TL zam.

-Her yıl 5 ton meşe odunu parası.

-1'er maaş bayram parası.

-1,5 milyon giyim parası

-1,5 milyon gıda parası.

-24 hafta üzerinden ihbar tazminatı

-Yıl sonu bilançosuna göre kârın % 5'inin işçilere kontrollü olarak dağıtılması.

-İmal edilen lastiklerden her işçiye fabrika fiyatına taksitle 4 tane binek tipi lastik.

TÜBİTAK'ta neler oluyor?

(İşçilerin Sesi-İzmit)-Yaptığı araştırmalarla toplumda haklı ve saygın bir yere sahip olan TÜBİTAK Gebze Araştırma Enstitüsü'nde 7 işçinin daha iş akti feshedildi.

Bu işyerinde yaşananlar, genelde uygulanan politikaların bir uzantısı olduğu gibi, bilim-teknoloji alanındaki gelişmelerinde önüne geçilmesi, emperyalist-kapitalist sisteme bu alanda da bağımlılığının artırılması doğrultusundaki uygulamaların tipik bir örneğini oluşturmaktadır.

12 Eylül'le girilen süreçte; nasıl üniversiteler bilimsel gelişmelerin uzağında tutulan ve Milli Eğitime bağımlı orta dereceli okullar konumuna dönüştürüldü ise, TÜBİTAK 'ta şu anda aynı duruma dönüştürülmek istenmektedir. Özgur düşünceye karşı olan, bilimselliği reddeden, Türk-İslam sentezini geiştiren siyasi iktidarlar ve bunların uzantısı olan yönetimler, bu kurumu da yozlaştırarak kafatasçı-tarikatçı bir yuva haline dönüştürmek doğrultusunda işçi kıyımı yapmaktadırlar.

TÜBİTAK kendi yönetimini kendisi seçen, bilimsel araştırmalarda bağımsız bir çalışma yürüten özerk bir kurumumuz idi. 1987'de çıkarılan bir kararname ile özerkliği kaldırılmış ve siyasi iktidarın doğrudan mudahale ettiği bir duruma düşürülmüştür. Bu döneme kadar işe alınışta, araştırma-doktora-tez-bilimsellik ve alanında yeterlilik aranırken, kararname sonrası, tüm bunlar bir kenara bırakılarak, siyasi iktidarla uyum içinde çalışacak tarikatçılar atanma ile TÜBİTAK'a doldurulmaya başlanmıştır.

Genelde yürütülen sendikasızlaştırma politikasına bağ'ı olarak baskılar yoğunlaştırılmış ve sözleşmeli personel uygulamaları başlatılmıştır. Ve ilk iş olarak çalışanların demokratik yöntemle belirledikleri birim temsilcilerinden oluşan konsey, baskı ve çıkarılan zorluklarla işlemez bir duruma düşürülmüştür.

Tüm bu uygulamalara karşın, TÜBİTAK çalışanları Temmuz'89 öncesi bir Araştırıcılar Kurulu oluşturulmuştur. Bu kurul, kurumun çalışmalarına yönelik bir rapor hazırlamıştır. Bu rapor, 200 imzalı olarak TÜBİTAK Yönetim Kurulu Başkanlığına, Başbakanlığa, Bakanlığa ve Muhalefet Partilerinin liderlerine iletilmiş ve işçi temsilcileri tarafından toplu sözleşme masalarına götürulmüştür.

İşten atılmalar bu süreçte başlamış ve ilk olarak Araştırma Kurulunun Başkanı Kimyager Gıray ERDÖNMEZ ve Elektronik Muhendisi Saadet ALTINSOY Temmuz'89'da tazminatsızo larak işten çıkarılmışlardır. Yine Kasım 89'da Bakım Teknisyeni Talat ANLAR 17-2'den Ocak'90 da Araştırmacı Engin Özkan'ın 13. maddeden iş akitleri fesedilmiştir. Bu gelişmeler olurken, sendika genel merkezi seyirci konumunda kalmayı tercih etmiştir.

23 Şubat 1990'da 7 çalışan daha 13'üncü maddeden çıkarılmıştır. Bunun üzerine çalışanlar sendika yöneticileri ile siyah çelenk ve yemek boykotu eylemlerini geliştirmişlerdir. Bir hafta devam eden yemek boykotu daha sonra açlık grevine dönüştürülmüştür.

En son 7 Mart 1990'da Ziraat Teknisyeni Hasan Özgün disiplin kurulu kararı ile 17/2'nin (9) şıkkına göre tazminatsız olarak işten çıkarılmıştır. İşin ilginç yanı, disiplin kurulunda işverenlik adına yer alanların ikisi aynı zamanda sendika üyesidir. Bu kişilerin 12 Eylül öncesi faşist MHP yanlısı oldukları belirtilmektedir. Disiplin Kurulundan karar üçe üç çıkmış, ama başkanın oyu iki sayıldığından, 4'de 3 ile karar alınmıştır. Bu durumu bizlere disiplin kurullarının oluşumu ve işleyişi konusunda öğretici olmalı ve disiplin kurullarını işçi lehine çevirecek çözümler üretmeye yöneltmelidir. Bu gelişmeler üzerine sendika bu iki kişiyi sendika disiplin kuruluna vermiştir. İşverenlik işten atmalarla yapılacak delege seçimlerinde kendi çıkarına dergelemek istemektedir.

Eylemlerin başlangıcında işyerine gelen TEZKOOP-İŞ Genel Başkanı Kenan GÜRBÜZ, işçilere yaptığı konuşmalarda, "işten atılmalara kayıtsız kalınamayacağını" belirtirken, işçilerin "daha önce tazminatsız olarak atılanlara neden sahip çıkılmadığı, TÜBİTAK'daki gelişmelerin neden kamuoyuna açıklanmadığını ve kayıtsız kalındığı" doğrultusundaki sorularını ise geçiştirmiştir.

Son dönemlerde TEZKOOP-İŞ'te yaşanılanlar işçiler ve sendikal platformun bilgisi dahilindedir. Bu gelişmelerin bir uzantısı olarak Gebze'de yeni bir şube açılmıştır.Şube genel kurulu için TÜBİTAK'ta delege seçimleri yapılmaktadır. İşverenlik bu konuyla da yakından ilgilenmektedir.İşveren adına işyeri disiplin kurulunda bulunan bir kişi ve buna benzer 20'ye yakın kişi delege adayları olmuşlardır.

Bu gelişmelere karşı, işçilerin yapacağı açıktır.Bu görev örgütlülüğün geliştirilmesidir. Bu örgütlülükler ise işyeri komite ve konseyleridir. Tek tek birimlerden başlayarak, demokratik bir biçimde oluşturulacak bu örgütlülükler tüm zorluklara, baskılara karşın işletilmek zorundadır. TUBİTAK işçileri ve çalışanları kurumlarında, sendikalarında söz ve karar sahipliliğini ancak bu örgütlülüklerle başarabileceklerini -geçmiş deneyimlerini de gözönünde tutarak-bilmek zorundadırlar.

Diyarbakır Tezkoop-İş'te

Açlık grevi başarıyla sona erdi

Diyarbakır Dicle Üniversitesi'nde çalışan 60 işçinin işine son verildi. Hiçbir gerekçe gösterilmeden, yıllardır çalışan işçilerin işine son veren rektör Sedat Arıtürk "Birşey yapamam" diyor.

Tez Koop-İş Diyarbakır Şube Başkanı Mehmet Doğan, yapılan çalışmaları şöyle açıklıyor: "İşyerinde 14 yıldır çalışan işçi arkadaşlarımızın SSK kayıtları 130 gün olarak gözukuyor. Yıllık izinlerin kullanılması yasaklandı. Bir kısım arkadaşımız ikramiyelerini alamadı. Fazla mesailer ödenmiyor. En son 60 arkadaşımızın işine son verildi. Türk-İş bölge temsilcisi ile birlikte Rektör Arıtürk ile görüştuk. Bize 15 gün içinde tüm sorunları halledeceğini, işten atılanların alınacağını söyledi. 15 gün sonra ise "yapacak hiçbir şey yok" diyerek sorunları çözümsüz bıraktı."

Anlaşılan Gulhane Hastanesi'nden emekli general olan rektör Sedat Arıtürk üniversiteyi her yönüyle bir kışla gibi yönetmekte kararlı. İşçilerin kazanılmış haklarını vermemek, yıllardır çalışmanın karşılığını SSK'ya 130 gün olarak bildirmek, iş güvencesini ortadan kaldırmak yasalara göre suç. Ama suçu işleyen işveren olunca akan sular duruyor.

Bütün bu saldırılar karşısında çıkış yolunu açlık grevinde bulan işiler 5.günde işverenin tüm isteklerini kabul etmesi üzerine eylemlerine son verdiler. Buna göre işçiler yeniden işbaşı yapacak ve sözleşmeden doğan birikmiş parasal haklarını da alacak

Philips işçileri kendi kendine

Türk Philips, Otomobil-İş'in örgütlü olduğu ve yaklaşık 270 civarında işçinin çalıştığı bir işyeri. Bir süre Philips işçilerinin sessiz sedasız yürüttüğü mücadele ile, ekzam sorunu; işçilerin bir oranda başarıları ile sonuçlanırken, daha sonra otomobil-iş sendikasınında yeni bir ekzam talebi ile yeni bir boyuta taşındı.

89 Mayıs ayında işverenle-Philips işçileri arasında ekzam taleplerine ilişkin gelişmeler başlıyor. İşveren, işçileri sorunun sendikalar (Otomobil-İş-MESS) aracılığıyla görüşülmesi gerektiğini belirtiyor. 10 Haziran'da yapılan Otomobil-İş temsilcileri kurulu toplantısında (o zamanki genel sekreter, şimdi) genel başkan Celal Özdoğan; **"Bütün işkollarının, bütün işçilerin gündemine ekzam girmedikçe, ek zam çabalarının işçiye zarar getireceğini"** belirterek **"tüm yasal ve anayasal kısıtlamalar ortadan kaldırılmadan iyi bir toplu sözleşmenin hayal olduğunu"** söylüyor ve **mücadeleyi belirsiz bir geleceğe erteliyordu. Buna karşın otomobil işçileri, "Makina Kalıp'ta işçilerin mücadeleleri(sendikanın katkısı olmadan) ek zam alındığını"** örnekliyor, sendikanın "ek zam şartları yok, zemin uygun değil" gibi gerekçelerle bunu geçiştiremeyeceğini ifade ediyorlardı.

Sendikanın olumsuz tavrı üzerine, Philips işçileri, mesaiye kalmayarak sessiz sedasız işvereni zorladılar. İşveren, masaiye kalma koşulu ile ek ödenek düşünebileceğini (zaman ve ebadı belirtilmeden) belirtiyordu. Philips işyerinde 6 yevmiyeye denk olan mesai, olduk-a çekici.. 7 aylık bir süre içindeki bu gelişmeler sonucu, **6 aylık geçici işçi için 100.000.-TL., 5 yıla kadar olan işçi için 250.000 TL. yılı 5 yılı aşan işçiler için 400.000.-TL ödenmesi kararlaştırıldı. Sendikanın desteği olmadığı ve diğer işyerleriyle diyalog girişiminde başarılı olunamadığı için eylemliliğe girilmedi fakat, bütünüyle sendikanın desteği dışında, Philips işçisinin belli tepki ve duyarlılıkları sonucunda bu kazanım elde edildi.**

Daha sonra Otomobil-İş, Türk-Metal genel kurulundaki ek zam kararı üzerine, işverenden ek zam talebinde bulundu. Haziran 89 temsilciler kurulunda ek zama karşı çıkan grup sözleşmesi imzaladığını belirten Otomobil-İş yönetiminin, ek zam telebinde (o günden bugüne hangi şartlar değişti ise) içine düştüğü pratik çelişki oldukça dikkat çekici ve düşündürücü. İşçilerin kat kat gerisinde kalan bir sendikal yönetimin, o işçileri nasıl temsil ettiği de. Nitekim, "Avans" adı altında (niteliğinde) ek ödemenin hala uygulanmadığı, Borankay, Rastaş Yengeç İnşaat, Vantilatör Sanayii vb. bir çok işyerlerinde sendikanın "ne yaptığı" belirsizlik içinde...

Belediye-İş'te toplu sözleşme görüşmeleri başladı

İstanbul belediyelerinde çalışan yaklaşık 2.000 işçiyi kapsayan toplu sözleşme görüşmeleri 7 Mart'ta başladı. Daha önce, oluşturulan toplu sözleşme komitelerince hazırlanan taslaklar farklı işyerlerinden gelen işçilerin oluşturduğu üst komitede son şeklini alarak teke indirilmişti. İşçilerin istekleri doğrultusunda şube yönetimleriyle ortak bir şekilde teke indirilen taslağın çalışmaları esnasında alınan bir karar da, şubelerden birer işçinin yöneticilerle birlikte görüşmelere katılması yönündeydi. Ne var ki, 1 No'lu şubeden bir baştemsilci dışında işyerlerinden hiç bir işçinin görüşmelere sokulmaması görüşmelere katılmak amacıyla giden işçilerin de dıştalanması işçiler arasında huzursuzluklara yol açtı. Yeni Çeltek katliamını protesto etmek amacıyla yapılan 1 günlük iş bırakma kararının alınmasında belirleyici olan toplu sözleşme komitelerine, bu eylemden sonra "Ben komite falan tanımam fes ediyorum" diyen bazı şube yöneticilerince tavır alınmıştı. Sözleşmenin geleceği üzerine şüpheler uyandıran bu tavır, işçilerin görüşmelere sokulmamasıyla şüpheleri daha da arttırdı.

İşçilerin oylarını ve güvenlerini alarak, sınıf ve kitle sendikası anlayışını savunduğunu söyleyerek yönetime gelen şube başkanlarının bu gelişmeler karşısında işçilerin insiyatifinin gelişmesini önlemek yerine bunun önünü açmaları gerekmektedir. İşçilerle bütünleşerek, emir-komıtayla, icazetle değil, işçilerin söz ve karar sahipliğini doğru bir önderlikle yoğurarak belediye işçilerini sınıf mücadelesindeki yerlerini yükseltmeleri bugün yakalanması gereken noktadır. Komiteleri sadece toplu sözleşme, grev vb. konularla sınırlamadan, kendi emirleriyle kurulup dağıtılan yapılar olarak görmeden, işçilerin kendi dinamiklerinin doğru bir önderlikle donandığı, sürekli yapılar olarak görmek hem bugün gündemde olan toplu sözleşmenin iyi bir şekilde bitirilmesini, hem de gelişen olaylara, zorlaşan koşullara karşı belediye işçilerini bilinçli, örgütlü ve tek vücut tavır geliştirmelerini sağlayacaktır.

Belediyenin para yokluğunu bahane ederek, özellikle mali konularda işçilerin hazırladığı taslağın çok altındaki karşı önerilerle masaya geleceği haberleri duyulmaktadır. Bu da, sözleşme görüşmelerinin zorlu geçeceğinin göstergesidir. Bu zorlukları altedip iyi sanuçlar sağlayabilmek için işçiler "taslağı hazırladık, yeter" mantığına kapılmadan iki sene boyunca kendilerine etkileyecek bu sözleşmeye ağırlıklarını koymalıdırlar. Sınıf ve kitle sendikası anlayışı sözünü sadece genel kuruldan genel kurula edilen bir laf olmak çıkartarak, pratiğe geçirmek, işçilerin işyeri temelindeki kalıcı örgütlenmelerini yaratmak için işyeri komite ve konseylerinin hayata geçirilmesi zorunluluğu, toplu sözleşme sürecinde bir kez daha kendisini hissettirmiştir.

Sayın Çetin Uygur
Yeraltı Maden-İş Sendikası
Genel Başkanı

Yeniçeltek Kömür Ocağında gerçekleştirilen kitle katliamı sonucu 68 emekçinin yaşamını yitirmesi nedeniyle acımız büyüktür.

Hakim sınıflar, emekçı sınıflara duydugu kin ve düşmanlık politikalarının sonucu; Yeniçeltek'te iş ve can güvenliği bulunmadığı halde, işçiler zorla ocağa indirilerek, bile bile ölüme gönderilmiştir

Türkiye'deki tum maden ve kömür ocakları ile diğer işyerlerinde iş ve can güvenliği bulunmadığı için Yeniçeltek emekçi katliamı işlenen son cinayet olmayacaktır.

Sayın Başkan, sendikanız üyesi olan ve "üretenin yöneten" olduğu bir toplumsal-sıyasal sistem için mucadele sürdüren Yeniçeltek maden işçilerinin katledilmesini şiddetle protesto ediyoruz.

Size, işçilerin ailelerine ve Devrimci-Demokratik güçlere başsağlığı dileklerimizi iletiyoruz

A.BİROL
DAYANIŞMA KOMİTESİ ADINA
F.ALMANYA

"Cinayeti gördük"

Recep Demir 1 Eylül 1989'da İzmir'de yaralı olarak yakalandı. Yakalandığında vücudunda iki kurşun yarası vardı. İki gün sonra öldüğünde uç..

Buca Cezaevinde Devrimci tutuklular katilleriden hesap sorulması için 1 ay önce açlık grevine başladılar. Cinayeti anlattılar, suç delillerini sıraladılar ve soruşturma istediler. DGM savcısı soruşturmayı reddetti.

Devrimci Gençlik bu konuda duyarlılığını göstererek İstanbul'da bütün üniversitelerde Recep Demir'in katledilmesini protesto eden bildiriler dağıttı, duvar gazeteleri hazırladı. İşkencede katledilen Recep Demir'in katillerinden hesap sorulması için Buca Cezaevinde açlık grevine yatan devrimci tutuklularla dayanışmanın yükseltilmesi çağrısında bulund. Bildiride "... Bugün faşizmi" anarşi, terör çığlıklarıyla meşrulaştırmaya çalışanlar, "huzur ve güveni" sağladıklarını sağladıkları "güvenlik" örgütlerini birer cenayit şebekesine dönüştürmüşlerdir. Bugün halk siyasi polisin tehdidi altındadır.

Decep Demir'in öldürülmesi yalnızca bir devrimciyi yitirmiş olmamız anlamına gelmiyor. Recep Demir'in öldürülmesi, öldürülebilmesi ve cinayetin üzerinin örtülmesi, toplumumuzun onuruna vurulmuş yeni bir darbedir. Bu cinayet şebekelerinin yakasına yapışmay... ertelediğimiz her gün, ülkemizin insanımızın bir şeyle daha kaybedeceğini unutmamalıyız.

Evet. Cinayeti hepimiz görduk!
Katillerden hesap sormalıyız!" denildi.

İşçi Arkadaş,
Gazeteni Oku ve
Arkadaşlarına
Ulaştır

Mintax'da temsilci seçim...

Mintax'da temsilci seçimi geleneksel. Pek... işyerinde uzlaşmacı sarı sendikalar, denetim... tında tutabilecekleri kişileri atama yoluyla te... silci yaparken, Mintax işçileri 12 Eylül öncesi... olduğu gibi, şimdi de temsilcilerini kendileri... lirliyorlar. Eski Mintax temsilcisi Nihat Varol... İstanbul Şube Sekreterliği'ne seçilmesi üz... ne işyerinde seçime gidildi. Hemen tüm iş... rin oy kullandığı seçimde, Rasim Güney... baştemsilci olurken, Hasan Taş,Gülsevil S... Mehmet Ali Albayrak temsilci oldular.

Keyfi ceza ve sürgün kınandı

Maliye çalışanları Yardımlaşma ve Daya... Derneği, Eğit-Der İstanbul Şubesi, Tekni... lık Mensupları Derneği İstanbul Şubesi... "son günlerde tırmandırılan keyfi ce... sürgünleri" kınamak için TBMM'ne protes... rafı çektiler ve söz konusu kişilerin görev... iadesini istediler. Dernek üyeleri görüşle... şekilde özetlediler.: "Ülkemizde emekçi... nelik baskı ve sindirme politikaları tırmand... ya devam etmektedir. Kamu çalışanları d... di payına düşeni alıyor; haberleşmeleri e... niyor, izin hakları çiğneniyor. Keyfi cez... "tayin" adı altında sürgünler devam edi... sıradan hak arama girişimleri, bir suç iş... çesine muamele görüyor."

Ek zam eylemi

Osmanlı Bankası çalışanlarından bir gr... zam isteklerinin kabul edilmemesi üzer... reni protesto için siyah çelenk bırakma e... lis tarafından engellendi. Bunun üzerine... biçimi toplu alkışa dönüştürüldü. Osm... kasında ayrım yaratan "liyakat tazm... gulamısına da tepkiler dile getirildi.

"Metaill" Dergisi

Almanya'nın Endüstri-Metal işkolun... kin sendika olan IG-METALL'in yayın or... "Metall" dergisinin Ocak 1990 sayısın... ye ile ilgili bir haberde Türkiye'de hala... nin sistemli bir şekilde devam ettiği vu... rak Al'nın (Amnestie International) geçen... iye'de beşyüzün üzerinde sendikacı ve t... tuklunun işkence gördüğü ve bunlarda... onunun ölümünün işkencenin sonucun... ğu bildirildi. Bunun yanında dönemin B... nı Turgut Özal'ın söz konusu bir anaya... şikliğine muhalefet partilerinin çalışma... laylaştıracağı gerekçesiyle karşı çıktığı...

Adana'daek zam mücadelesi

Türk-İş'e bağlı Teksif sendikasının Tür... nelinde almış olduğu ek zama ilişkin "yel... kot'u kararına Adana'daki tekstil işçileri... fabrikalarda uyularak 5 Şubat 1990 Paz... nü yemek boykotu yapıldı. % 100'e vara... tılımla gerçekleşen Yemek boykotund... sürelerinin eğitime dönüştürülmesi ama... bir şeyin yapılmadığı işçilerin sendika... leri tarafından özellikle dağınık tutuldu... layışa işçiler tarafından tepki gösterildi...

Teksif satıyor, İşveren atıyor

Teksif Eyüp Şubesine bağlı Kom (PİS... stil işyeri baştemsilcisi İdris Terzioğlu'n... masıyla başlayan işçi kıyımı 30 işçinin i... boyutuna ulaşmıştı. Teksif sendikası... nün işveren yanlısı tutumu, bütün işç... süreci boyunca çok açık bir şekilde... çıkmıştı.

İş yasasının 17. maddesine dayanıla... ten atılan İdris Terzioğlu, daha sonra a... vayı kazanarak işe dönüş kararı... İşverenin keyfi işten atmalarına karşı... 'yönden kazanılan bu zafer, bütün işçiler... dan sevinç verici bir gelişmeydi. Ne var... başlamak üzere, Eyüp Şube yönetici... yerine dönen baştemsilci, işveren tarafın... yerine sokulmamak istendi... sendikacılarını da işverenin bu isteğine m... tutan tavırları, işverenin bu sefer 13. mad... baştemsilciyi işten atma kararıyla sonuç... Kendi sendikasının baştemsilcisinin at... ses çıkarmadığı gibi, "baştemsilcilikten... sin, en iyisi sen bu işten vazgeç"... "nasihatlarda" bulunan Teksifli sendi... gerçek yüzlerini bir kez daha gösterdi...

Kom (Pisa) işçilerinin işten atılmış da... verdikleri mücadeleyi sürdürmeleri, yı... düşmemeleri hakların nasıl kazanılacağı... runacağı yönünde dersler çıkarılmış... bir örnek oluşturuyor.

Bugün, işveren yanlısı tutumları... ler tarafından bilinen Teksif, ancak... anti-demokratik yasalara dayanarak... sürdürüyor. İdris Terzioğlu'nun ve... rın mücadelesi bir yandan sarı sendi... maskesini indirirken, diğer yandan... kim'ere hizmet ettiğini de gösterdi.

k İş Başkanlar Kurulu zoraki toplandı

ılmaz'ın kalp krizleri artacak

eltek maden işçilerinin gömülmesine sessiz ve "dostlar alışverişte n" geçiştirmesiyle nluluktan sıyrılmaya n Türk-İş'in Başkanlar u toplantısından hiçbir li karar çıkmadı.

Kurul kararı olmasına en, 1 Mayıs 90 kutlaması malara neden oldu. ıldak Mitinginde inleşen ayrılık kendisini nlar Kurulu'nda iyice ttirdi.

-İş Genel Kurulu sonrasında birtürlü mayan Başkanlar kurulu, kimi sendi- zorlaması sonunda, 21 Şubat 90'da ıı. 1 milyona yakın işçinin toplu söz- öneminin ve sınıfın eylemliliğinin yük- başladığı bir dönemde, hem de genel ararlarının uygulanmasına ilişkin tar- ın yapılacağı bir zamanda yurtdışına ürk-İş genel sekreteri Orhan Balta'- ndan, Başkan Şevket Yılmaz kalp çirerek hastaneye kaldırılıyor. Bunla- etmediği bir noktada Türk-İş binası- ba atılıyor(?). Türk-İş, Başkanlar Ku- lantısını(elden geldiğince) inatla erte- geçiştirmeye çalışıyor.

-İş Başkanı Şevket Yılmaz'ın beş da- na (doktor gözetiminde) gelerek top- çmasıyla önümüzdeki aylara ait top- şmeler tartışıldı. Kendilerine "Çağdaş cılar" adını veren toplam 17 sendika sağ sendikalar arasında özellikle Zon- Mitinginde belirginleşen ayrılık, ken- Başkanlar Kurulunda da hissettirdi.

Genel Kurul kararı olmasına rağmen 1 Mayıs 90 kutlaması, sağ ve sol sendikacılar arasında sert tartışmalara neden oldu. Hava-İş'in, **"1 Mayıs için gerekli organizasyon komitelerinin oluşturulması"** doğrultusundaki önerisinin yanında, Türk-İş'in istediklerinin tersine gelişen "özelleştirmeler, işçi kıyımları, iş güvenliği, sözleşmeli personel vb." konular tartışıldı. Yeniçeltek'te 69 maden işçisinin ocağa gömülmesine sessiz kalan ve Zonguldak Mitingine sahip çıkmayan Türk-İş'in zoraki yapılan Başkanlar Kurulu toplantısından **"8.8'lik enflasyon farkının hükümete götürülmesi kararı"** dışında hiç bir somut sonuç çıkmadı.

Şevket Yılmaz, her köşeye sıkıştığında kalp krizi geçiriyor. Yeni Çeltek katliamının ardından işyerlerinden sınıfın yükselen sesi, Türk-iş yönetiminin kayıtsızlığı karşısında Şevket Yılmaz'ı köşeye sıkıştırdı.

TÜRK-İŞ BİNASINA ATILAN MOLOTOF PROVAKASYONDUR.

Kalp krizinin yetmediği noktada, Türk-İş binasına molotof kokteyl atılıyor. Bu olay Türk-İş yönetimini, Başkanlar Kurulunda yapılması beklenen tartışmalar ve gelinen nokta açısından rahatlatırken, tam da bir provakasyon özelliği taşımaktadır.

Sendikalarda yapılan tartışmalarda, olayın bir hafta önce ihbar edilmiş olduğu ve bunun sonucu çevredeki önlemlerinde artırılmış olduğu ifade ediliyor.

Kaldı ki; Türk-İş'in olduğu sokakta her zaman için resmi ve sivil polisler de bulunduğu bilinmektedir. Ancak sendikalarda yapılan tartışmalarda ve çevredeki iş yerlerindekilerin ifade ettiklerine göre "molotof olayından 15 dakika önce polis sokağı boşaltıyor" ve patlama oluyor.

Sokağa bırakıldığı iddia edilen pankartı ise gören yok. Ankara Valisi S.Arıkan Bedük'ün açıklamaları ise birbirini tutmuyor. Birbirinden çok farklı ve adı duyulmamış, örgüt isimleri gazetelerin polis kaynaklarına (!) dayanarak basında yer alıyor.

Olay her boyutuyla provakasyondur ve Türk-iş yönetimini Başkanlar Kurulu öncesinde rahatlatmıştır.

21 Şubat günü ancak yapılabilen Türk-İş Başkanlar Kurulu toplantısı ise; yedi saat süren bir tartışma sonrasında herhangi bir karar alamadan dağılmıştır.

Başkanlar Kurulu toplantısında, bir kısım sendikaların, "Türk-İş Genel Kurulunda alınan eylem kararlarının bir an önce hayata geçirilmesi" yönündeki tavrı, Türk-İş yönetimi ve sağ sendika başkanları tarafından reddedilmiştir.

Önümüzdeki dönemde, sınıfın eylemliliğinin artacağı görülürken, Türk-İş genel kurulunda 1 Mayıs'ın kutlanması gibi bir çok kararın alınmış olması Türk-İş yönetimini ve Şevket Yılmaz'ı zorda bırakacaktır.

Anlaşılıyor ki; önümüzdeki dönemde işçi sınıfı, Şevket Yılmaz'ın kalp krizlerini daha da artıracak.

r-İş Genel Sekreteri

zim milletin sırtından sopayı..."

im milletimizin sırtından sopayı indir- ksin. Yoksa başımıza çıkarlar" dedi İş Genel Sekreteri. PTT'de sözleşme- layana kadar neler çektiğini anlatıyor- grup işçiye. Bu işçiler de sendikacıların dığı fedakarlıkları anlamıyordu canım ip bilmeden konuşuyorlar, "Sözleş- **mzalarken bize niye danışmadınız?" şmeler sırasında işçi iken memur sta- geçenlerin hakları ne olacak?"** falan rular soruyorlardı. Oysa işçiler için en nlar bilirdi, **"alabilecekleri kadarını** ardı" zaten.

onra toplantı başladı. Haber-İş Genel eri ve Yardımcısı Bahçelievler Telefon rlüğü'nde çalışan işçilere sözleşmeyi an- a başladılar. Sözleşmeden hoşnutsuz- ıktı. Gerek tek tek konuştuğumuz, e toplantıda söz alıp konuşan işçi ar- lar **"satıldık"** diyorlar ve ekliyorlardı; **ynı zammı zaten 6 ay önce de veriyor- eren. Madem o zaman niye kabul etme- Hazırladığımız taslağı niye gözönüne ınız? İmzalarken bize gelip niye danış- ız? Hani birbuçuk yıllık olacaktı söz- ?"**

el Sekreter **"sizi sokağa dökmek iste- "**diye yanıt verdi. **"Sokağa dökülmek"** n herhalde "grev yapmak"tan söz edi- . İşçilerin en doğal ve yasal hakkı olan özcüğünü ağızına bile alamaması, grev- deta yasadışı eylem gibi söz etmesi kim- ışırtmadı. Bir işçi örgütlenmesinin lideri PTT Genel Müdürü konuşuyordu san- r ara grevden de söz etti. Ama nasıl? çıkmalarının mümkün olmadığını çün- salarının tamtakır olduğunu söyleyerek. arın nereye gittiği kısa sürede anlaşıldı. Merkez için daha yeni dubleks bir yer ılmıştı, sonra İstanbul vb. kentlerde sen- ların konaklayabilmesi için misafir- er...

a ne? İşçi arkadaşlardan biri hesap yap- koyulmuştu. **"Bizlerden şu kadar pa- siliyor? Bu paralar niye öncelikle grev dayanışma fonu vb.için ayrılmıyor"** di- . Yaşlı bir işçi kalkıp, **"Bu sendikayı ben kurdum. Ama sendika biz işçilerden koptu artık. İstediğiniz adamları delege seçiyorsunuz. Bakırköy'de, Levent'te olduğu gibi beğenmediğiniz temsilciyi görevden alıyorsunuz"** diyordu.

Haber-İş Genel Sekreteri ve Yardımcısı ne diyeceklerini bilemediler bir an. Sonra işverenlerin, hükümet yetkililerinin sıkıştıklarında bir ağızdan söyledikleri şarkı yetişti imdatlarına: **"Bu sendikayı kötü yola götürmek isteyen birileri var, Aman ha, dolduruşa gelmeyin sakın, oyuna gelmeyin"** dediler.

İşçilerle sendikacılar arasında oluşan gergin hava, toplantı için izin alınıp alınmadığını soran bir müdürlük yetkilisine, genel sekreterin yaptığı "şov"la yumuşadı. Sendikacı masaya yumruğunu vurmuştu işte (!) Geriye biraz iç geçirerek, **"hem bunca uğraşıyoruz, hemde sizlerden suçlamadan başka birşey işitmiyoruz, sendikacıların kaderi bu"** demek kalıyordu.

PTT'de bir toplu sözleşme dönemi daha sona ermişti. İşçiden kopuk yönetim, uzlaşmacı yüzünü bir kez daha sergilemiş ne talepleri,ne hazırlanan taslağı dikkate almış, üstdüzeyde yapılan hesaplarla sözleşme imzalanıvermişti. İşguvenliği, ücret, sözleşmeli personel vb. sorunlar PTT işçilerinin hala gündeminde. Bu yüzden işçilerin uzlaşmacı sendikacılara ve sendikal anlayışla duyduğu tepki bugünlerde oldukça fazla. Ancak bu tepki, bilince dönüşmediği sürece sönüp gitmeye mahkum. Sendikacılar da bunun farkında. İşçiden habersiz hiçbir soruna çözüm getirmeyen bir sözleşmeye imza atabilmeleri, üstelik bir de sözleşmeyi savunabilmeleri bu yüzden. Tepkilerin bir sabun köpüğü gibi sönüp gitmemesi mücadelenin örgütlü sürmesine bağlı. Bu nedenle herşeyden önce PTT içşilerinin en geniş kesiminin sendikal mücadeleye yalnız toplu sözleşme döneminde değil, her dönemde katılmaları, üyesi oldukları sendikayı denetlemeleri, kendilerinin söz ve karar sahibi olacağı devrimci sendikal yapı için mücadele etmeleri ve bu doğrultuda işyeri birim örgütlenmelerini yaratmaları gerekiyor.

Adana'da işçiler tek ses,tek yumruktu:

"Devrimci işçiler sendika yönetimine"

(İşçilerin Sesi-Adana)-Türk-İş'e bağlı Harb-İş Sendikasının düzenlemiş olduğu **"İşçi Kıyımına Son"** mitingine; olağanüstü güvenlik önlemlerine (!) ve Harb-İş yönetiminin toplanma yerini yanlış bildirmesine karşın binlerce işçi katıldı ve işçi kıyımlarını, hayat pahalılığını, faşist katliamları, bağımlılığı, sarı sendikacılığı kararlı bir şekilde protesto ettiler.

Harb-İş tarafından dağıtılan **"mitinge çağrı"** bildirisinde halkın, toplanma yeri olan Seyhan Emniyet Amirliği önü yerine, mitingin yapılacağı İstasyon Meydanına çağrılması, Türk-İş'e bağlı sendikaların işyerlerinde miting çalışması yapmamaları katılımı olumsuz yönde etkiledi.

Seyhan Emniyet Amirliği önünde başlayıp, miting alanı olan istasyon meydanında sona eren yürüyüşte; Miting tertip komitesinin belirlemiş olduğu **"En Büyük İşçi Başka Büyük Yok" "Çirkin Amerikalı İstemiyoruz" 'Kovboy Değil Yönetici İstiyoruz"** vb.gibi hiçbir anlamı ifade etmeyen sloganlar yerine, **"Devrimci İşçiler Sendika Yönetimine" "Kahrolsun ABD Emperyalizmi" "Bağımsız Türkiye" "İşçiler Birleşin İkidara Yerleşin" "Kahrolsun Sarı Sendikacılık" "Faşizme Karşı Omuz Omuza" "Genel Grev Hakkımızı Söke Söke Alırız" "Yaşasın 1 Mayıs" "Aksoy'un Katili Faşizmdir" "1 Mayıs Hakkımızı Söke Söke Alırız" "Zam-Zulüm İşkence İşte Faşizm" "Muammer Aksoy Aramızda" "Oligarşi Mezara Halk İktidara" "Faşizme Ölüm Tek Yol Devrim" "İşçi Kıyımına Son" "Hükümet İstifa" "Şevket İstifa"** vb. gibi sloganlar atıldı.

Şevket Yılmaz'ın konuşmacı olarak kürsüye çıkmasıyla yükselen ıslık ve yuh sesleri, pankart ve dövizlerin ters yüz edilmesi, işçilerin kürsüye sırtlarını dönmeleri, oturmaları, bin liralık kağıt paraları kürsüye doğru sallamaları Şevket Yılmaz'ın anlaşılmayan konuşmasını yarıda kesip, kürsüden inmesine yetti.

Aynı gün öğle saatlerinde Tek-Gıda-İş Sendikasında bir konuşma yapan Şevket Yılmaz **"Beni yuhlayanlar, konuşmama izin vermeyenler gitsinler ANAP'tan çeklerini alsınlar"** derken, bugün kendisinin de anti-demokratik bulduğu, 1982 Anayasası'na kefil olup oy istediğini, bu Anayasa aracılığıyla, işçi haklarını gasp eden kanunları ard arda çıkaran Danışma Meclisi'nin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'nın kendi sekreteri olduğunu unutmuş görünüyordu.

Mitingten iki gün sonra Türk-İş 4.Bölge Temsilcisi Hüseyin ELBEK başkanlığında toplanan Türk-İş"e bağlı 23 sendikasının şube başkanları **"Şevket Yılmaz"a yuh çekenleri kınayan, olayı işçi olmayan, işçilerin arasına provakasyon yaratmak amacıyla sızan 100-150 vatan haininin yaptığını belirten"** bir basın bildirisinin altına imza koyarak, işçi sınıfına ihanetlerini, sermayeye bağlılıklarını bir kez daha sergilediler.

Basın-İş'te olay var

Mevcut siyasal iktidar, uygulanan ekonomik politikalara bağlı olarak çalışan kesimlere % 25 düzeyinde zam öngörmektedir. 800.000 yakın işçinin toplu sözleşme dönemine girmesinden dolayı hukumet, sendikalar üzerinde çeşitli baskı, yıldırma politikalarını şimdiden uygulamaya başlamıştır.

Bunun en ilginçlerinden birisi Basın-İş'e bağlı olan Milli Eğitim Basımevi ve devlet kitapları işyerlerinde yaşanmaktadır. Çalışma Bakanı İmren Aykut, bu işyerlerinin büro işkoluna girdiğinden hareketle Basın-İş Başkanı Ali Ekber Güvenç ve Koop-İş Başkanını biraraya getirerek, bu işyerlerinin Koop-İş'ın işkoluna girdiğini belirterek, anlaşma yapılmasını istemiştir. Sonuçta, işçilere hiç sormadan, Genel Başkanlar ve Çalışma Bakanı arasında varılan anlaşmayla Milli Eğitim Basımevi'nin Basın-İş'te Devlet Kitapları Mudürlüğunun Koop-İş'te kalması kararlaştırılmıştır. Tam bu noktada belirtmek gerekir ki, 1987 yılında Tezkoop-İş'in Çalışma Bakanlığına başvurarak Devlet Kitapları Mudürlüğünün kendi işkoluna girdiğine ilişkin müracaat etmiştir. O dönemin Çalışma Bakanı yine İmren Aykut'dur. Ve İmren Aykut'un Tez-Koop-İş'e verdiği cevap, bu işyerinin Basın işkolunda olduğu şeklindedir. Aynı bakan şimdi tam tersini belirterek, bu işyerini Koop-İş'e vermektedir.

HÜKÜMET, SENDİKALARA GÖZDAĞI VERMEKTEDİR

Bu olayın altında yatan nedenler açıktır. Hükümet yeni girilen sözleşme dönemi ve siyasal durum nedeniyle, kendisine muhalefet edecek olan sendikaları susturmayı hedeflemektedir. Buna ise, **1980 öncesi siyasi platformlardaki Faşist MHP ve Ülkü Ocakları içinde yer alan sendikalarla işbirliği yapmaktadır. Koop-İş Başkanı bu durumdadır. İşte, Çalışma Bakanının TEZ-KOOP-İŞ'e karşı KOOP-İŞ'i tercih etmesinin nedeni budur.**

Hükumetin çok yönlü saldırıları karşısında, sendikalar iki seçenekle karşı karşıyadır. Ya, işçilere herşeyi açıklıkla anlatarak ve işçilerin örgütlülükleriyle doğrudan devreye girmelerini sağlayarak saldırıları püskürtecekler, ya da, hükümete teslim olacaklardır. İşte BASIN-İŞ Genel Başkanı Ali Ekber GÜVENÇ; teslim olmayı seçmiştir. Bu gelişmeleri; sendika yönetim kurulundan, şube yönetim kurullarından ve işçilerden gizli olarak yapmışlardır. Olay, KOOP-İŞ İstanbul Şube Başkanının Devlet Kitapları Müdürlüğu işyerine gelerek durumu açıklaması üzerine BASIN-İŞ Şube Başkanı olayı sorduğunda, Ali Ekber Güvenç; "Biz konu dallanmasın diye sizlere haber vermedik" cevabını verebilmiştir. Daha sonraki açıklamalarında da, "Onlar iki işyerini birden alıp bize barajı düşürerek sendikayı ortadan kaldıracaklardı. Ben pazarlıkla sendikayı kurtardım" diyerek "ne büyük" sendika yöneticisi olduğunu ispatlamaya çalışmaktadır.

SON KARARI İŞÇİLER VERECEKTİR

BASIN-İŞ işçilerinin tüm gelişmeler karşısında yapacakları açıktır. Öncelikle işçilere guvenmeyen, kendi siyasi gelecekleri için işyerlerini siyasi olarak karşı olduklarını söylediklerine peşkeş çekmeye kalkışan yöneticilerden bunun hesabını iyi bir şekilde sormalıdırlar. Ve beyinlerine yerleştirmelidirler ki, bu gibi yöneticilerin işçilere vereceği hiç birşey yoktur.

İkinci olarak, bu pazarlık içinde olan KOOP-İŞ'e ve işin organizasyonunu yapan Çalışma Bakanına, Ali Ekber GÜVENÇ ile aldıkları kararın belirleyici olmadığını, **masa başında alınan kararların kağıt üzerinde kalmaya mahkum olduğunu göstermelidirler.** Masa başında nasıl karar alınırsa alınsın esas kararı kendilerinin belirleyeceğini ve kendilerinin kabul etmediği hiçbir kararın uygulanmasının mümkün olmadığını ve **Bir işyerinde, hangi sendikanın yetkili olacağına işçilerin karar verebileceğini dost-düşmana ispat etmelidirler.**

Bu görevlerin yerine getirilmesi doğrultusunda öncelikle ve ivedi olarak tüm işyerleri ile bağlantılar kurularak, örgütlülükleriyle doğrudan devreye girerek mücadele yöntemlerini geliştirmeli ve üretimden gelen güçlerini harekete geçirmelidirler. Hukuki yön de ihmal edilmemeli. Bizzat Devlet Kitapları Müdürlüğü işçileri yargı yoluna başvurulmalıdırlar.

Türk Metal-İşveren ortak

İşçilere yeni tuzak

Şimdi alınan kredi sözleşme ve grev aşamasında karşı silah olarak kullanılacaktır.

İşçiler böyle bir tuzağa düşmemeli ve krediyi almamalı

Metal işkolunda sendikal mücadelenin kızışacağı ve sendikalararası çatışmanın da yükseleceği bir döneme girilmektedir. Sendikalar işlerin sendika değişmelerinin önüne geçmek ve girilen toplu sözleşme sürecinde işçilerin eylemliliklerinin önüne geçmek için yeni oyunlar tezgahlamaktadırlar. Çelik-İş Başkanı Metin Türker İzmit'te işçilere **"Sizden habersiz toplu sözleşmeyi imzalarsam, beni İzmit meydanında asın"** biçiminde demogoji yaparken, Türk Metal'de işçilere Pamukbank'ın **"Bizim Kredisi"**'nden kredi dağıttırmaktadır. Yeni sözleşme dönemi en yoğun biçimde metal işkolunda yaşanacaktır. Bu işkolunda 4 sendikanın varlığı ve sendikal anlayış olarak farklı olamayan bu sendikaların birbiri arasındaki rekabet ilginçlikleri beraberinde getirmektedir. İşte Türk Metal, işkolundaki sayısal üstünlüğü nedeniyle belirleyici bir görünüm arzetmektedir. İşverenler de metal işçilerini bu sendika aracılığıyla teslim almayı hedeflemektedir.

"Bizim Kredi" uygulaması bu teslim alma politikasının bir uzantısıdır. Yüzde 48.3 faizli 500.000'den 1 buçuk milyona kadar verilen kredi aylık taksitler halinde kesilmektedir. Uygulanan ekonomik politikalar nedeniyle kızgın geçecek bir döneme girilirken, ileride işçilere karşı silah olarak kullanılacaktır. İşçilere toplu sözleşmenin bağıtlanması ve greve çıkılmaması yönünde eğer greve giderlerse banka borçlarını ödeyemeyecekleri, evlerine haciz geleceği vb propagandaları gerek sendika tarafından, gerekse işveren tarafından yapılacaktır. Ve kredi işçileri teslim almanın bir aracı olacaktır. Bu nedenle işçiler bu tuzağa düşmemeli ve krediyi almamalıdırlar.

Şişe Cam'da işçi kıyımı protesto edildi

Paşabahçe Şişe cam işçileri "iş daraltması" gerekçesiyle 19 işçinin işten çıkartılmasını 20 Şubat günü fabrika önünde toplanarak protesto ettiler. Ve vardiyalara geç girdiler. Fabrika önüne siyah çelenk koymak isteyen Şişe Cam işyerinde örgütlü Kristal-i, sendikası'nın üç yöneticisi ve 1 işçi bir süre gözaltında tutuldu.

Özelleştirmeyi Protesto

Tes-İş 1 no'lu şubeye bağlı işçiler, Anadolu yakası elektrik dağıtımının "...hakkında çeşitli usulsüzlükler ve yolsuzluklar yaptığı iddia edilen AKTAŞ AŞ'ye 30 yıllığına kiraya verildiği" yolunda basında çıkan haberler üzerine "...çalışma yaşamımı çok yakından ilgilendiren konu ile ilgili olarak", protesto niteliğinde birer dilekçeyi İstanbul II İşletme Müdürlüğü'ne verdiler.

USAŞ'ta iş yavaşlatma

Hava-İş Sendikasının USAŞ'taki 11 günlük iş yavaşlatma eylemlerine Ankara İşyerleri de eklendi. USAŞ'ın dış hatlardaki 5'er dakikalık gecikme üzerine THY'nın USAŞ'a, "bundan sonra doğabilecek maddi zararın kendilerine ait olacağını" bildirmesi üzerine, telaşa kapılan USAŞ yetkilileri Hava-İş'le görüşme yaptı. Görüşmede, "İşten çıkarılma, ek zam ve işyerlerinde çalışanlara baskı üzerinde durulduğu ve Hava-İş sendikasının üç konuda güvence verilmemesi halinde görüşmeye katılmayacağı ve eylemleri daha da geliştirerek, sürdüreceği belirtildi.

Enerji Tekstilde İşçi kıyımı

Merter'de kurulu yaklaşık 300 kişinin çalıştığı Enerji Tekstil'de çalışan 80 işçi işten atıldı. İşverenin hiç bir ciddi gerekçe göstermeden, tek yanlı olarak iş akitlerini feshettiği işçilerin kıdem ve ihbar tazminatları da yine keyfi bir şekilde ödenmiyor.

Haklarını almak üzere 9 Mart günü toplu olarak işyerine giden işçiler, işverenin çağırdığı polis tarafından dağıtıldılar. İşverenin, işveren yanlısı olan iş yasalarını bile çiğnemesine karşı tavırsız ve kayıtsız kalan polisin kime hizmet ettiğini gösteriyordu. İşyerinin önünde bir basın açıklaması yapan Demokratik Tekstil sendikası genel başkanı Asiye Yaşargün "İşguvenliğinin sağlanması, patronların keyfi tavırlarını engellemek, işyeri koşullarının değiştirilmesi örgütlü mücadelemizi yaratmaktan geçer" şeklinde konuştu.

Sendikasız bir işyeri olan Enerji Tekstil'den atılan işçiler daha sonra toplu olarak Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne dilekçe vermeye gittiler.

Özellikle çocuk ve kadın işçilerin yoğun, iş sirkülasyonunun yüksek olduğu ve örgütsüz olan tekstil işkolunda ve özellikle Merter bölgesinde işverenlerin her türlü haktan yoksun olan işçileri köle gibi çalıştırdığı görülmekte dir. Enerji Tekstil'den atılan işçiler de bundan sonra gidecekleri işyerlerinde farklı koşullarda olmayacaklar. Şu an atılmamış olan işçilerin de hiçbir işgüvencesi yoktur. Bu pervasız sömürüyü ve keyfiliği önleyebilmek ancak işçilerin örgütlenmesiyle mümkün olacaktır.

İzmir'de işçiler yürüdü

"Özelleştirmeye hayır"

(İşçilerin Sesi-İzmir)- İzmir'de 1990 yılının ilk mitingi Hava-İş, Petrol-İş(Aliağa ve İzmir Şb.) Otomobil-İş ve Tarım-İş Sendikalarının katılımıyla gerçekleştirildi.

Tertip Komitesi ve yöneticilerin, şartlı izin almalarından olsa gerek "aman slogan atmayın" uyarılarıyla yürüyüş başlatıldı.

Yürüyüş boyunca uyarıların sürdürülmesiyle Atatürk alanına varıldığı sırada birkaç işçinin başlattığı alkışlama, alana varıncaya kadar izleyen, halkın dakatılımıyla sürdü.

Yürüyüş Gaziemir'de yaklaşık 1000 kişilik işçiyle gerçekleşti. Alana çelenk konuldu. Konuşmaların ardından Yeniçeltek'te ölen işçilerin anısına saygı duruşu ile sona erdi.

Hava-İş sendikası üyesi HAVAŞ, USAŞ ve ÇELEBİ işçileri, yürüyüşün amacını anlatırken başta;

- Özelleştirme politikalarının kaldırılmasını
- Sözleşmeli personel uygulamasına sen verilmesini,
- Sendika üyesi işçilere yapılan baskının kaldırılmasını,
- İşçi fazlası var diye işten atılan 87 işçi arkadaşlarının geri alınmasını istediklerini belirttiler.

THY'dan özel şirketlere devredilen işçilerin tüm yasal haklarıyla başladığını, bunun içinde, iş güvencesinin de bulunduğunu, ama özel şirket işverenlerinin kolayca işten çıkarmaya gittiğini anlattılar.

Özel şirketlere devir sırasında THY(Tür Hava Yolları)'ın anlaşmayla önce % 10 daha sonra da kademeli olarak % 5-4-3-2 gibi işten çıkarmaları kabul ettiğini, bunun tensikat olduğunu ve haksız olduğunu belirttiler.

İşverenin bu anlaşmayı dikkate alarak çok daha rahat işçi çıkarmalarına gittiği biliniyor. İşçi fazlası diye 87 işçi arkadaşı işten çıkaran işveren 1989 yazında mevsimlik işçi statüsünde yaklaşık 40 kişiyi çalıştırdı. Bu yıl bu sayının daha fazla olacağı sanılıyor.

Bundan önce saçlarını keserek pasif eylem yapan işçiler, ikinci eylemlerinde yürüdüler.

Dünya standartlarında hizmet vermelerine karşın aldıkları ücret, diğer ülke işçilerinin aldıkları karşısında çok komik kalıyor. Ortalama 350.000.-TL. maaşla çalışan işçiler, bu paranın yetmediğini, ek zam talebinde bulunduklarını belirttiler. Yürüyüşe katılan diğer işkollarındaki işçilerinde taleplerinin aynı olduğu, özelleştirme adıyla başlatılan yeni uygulamaların başta işçiyi hedeflediğini belirttiler.

Olaysız geçen yürüyüş, işçilerin kendi haklarına kendilerinin sahip çıktığının bir örneğiydi. Darısı diğer işçilerin başına.

TEK'in özelleştirilmesine Tes-İş desteği

TEK İstanbul Bölgesi Anadolu Yakası Dağıtım Tesisi 30 yıllığına eski müteahhit AKTAŞ firmasına verildi. Yapılan devir, yasaları çiğneyerek, işçilerin emeğini çiğneyerek ve halkın vergilerini gasbederek gerçekleştiriliyor. Enerji Bakanlığı Aktaş firmasına, yetkisi olmadığı halde devretti. Devredilen tarihte İstanbul Bölgesi ilan edilen listelerde yoktu. 12 Eylül politikaları gereği çıkarılan "Özelleştirme" yasasında önce Anonim ortaklığa dönüşme ve çıkarılacak hisse senetlerinin Kamu Ortaklığı Fonu tarafından ancak belirli oranda özel sektöre açılması gerektiği belirtilmesine karşın yapılmadı.

Siyasi iktidar, toplumsal muhalefetin olmadığı bugunku koşullarda tam bir talan uygulamasıyla "Özelleştiriyor". Enerji işçilerinin sendikası TES-İŞ'in merkez yönetimi ile Türk-İş yönetimi göstermelik bağırmalarından bile çark etti. Yayınladıkları bildirilerle özelleştirmeleri destekliyorlar. TES-İŞ Genel Başkanı Faruk Barut 1 Mart 1990 tarihli Haber Bülteni ile işçileri "TEK'in dağıttığı Formları doldurmaya" çağırdı.

Faruk Barut yaptığı açıklamada işçilerin şirketin % 10 sermaye hissesini alabileceğini, TEK'in sermayenin % 25'ine sahip olacağını ve de sendikanın "bir miktar hisse senedi" alacağını belirtiyor. Bütün bunlar gerçek dışıdır. Bir işçi sendikası, büyük sermayenin, işçilerin ve sendikalarının küçük birikimlerini kendisi için kullanması amacı taşıyan bu kapitalist oyuna gelmemelidir. Eğer yapıyorsa (ki, Tes-İş Genel merkezi yapacağını söylüyor) sendikanın sarı işveren yanlısı sendika olduğu ilan ediliyor demektir. Yöneticilerin bu davranışı enerji işçilerinin yargısına uğrayacağının da göstergesidir.

İŞVEREN FORM DAĞITIYOR SENDİKA GENEL BAŞKANI İMZA İSTİYOR

Tek işvereni enerji işçilerine (Anadolu Yakası) dağıttığı formlar da devir işlemi ile birlikte "devrolmayı ve devrolmamayı" yazmalarını istiyor. Sendika Genel Başkanı Faruk Barut bunların doldurulmasını isterken Ankara'dan gelen diğer yöneticiler işyerlerine giderek işçileri ikna etmeye çalıştılar. Ancak enerji işçileri günlerdir yaptıkları toplantılarla değerlendirmelerini yapmıştı. İşyeri Komite ve konseyleri sorunu tüm boyutları ile tartışıyor, hukuksal yönlerini araştırıyor, tavırlarını belirliyordu. Genel Merkez yöneticileri selameti kaçmakta buldular. İşçilerin sorularına cevap bile veremediler. Neden yasal yollar denenmiyordu? Türk-İş, Tes-İş Genel Kurullarında alınan kararlar niçin uygulanmıyordu? İşçileri çok yönlü zarara ve güvencesizliğe iten bu formu imzalamaları niçin isteniyordu?

TEK İŞ VERENİ KANUNSUZLUKLARINA YENİLERİNİ EKLİYOR

İşçilere böyle bir form imzalatmak, ayrılmak isteyenlerin ihbar tazminatını ortadan kaldırmaktadır.

TEK(Devlet) enerji işçisine iş güvencesi vermediğini ilan etmektedir.

Devir sözleşmesi imzalamadan böyle bir form imzalatmaya zorlama yasadışılıktır. Çünkü işçiler işveren değişimi olan devir sözleşmesinden sonra altı gün içinde özgürce kendisi karar verme hakkına yasal olarak sahiptir. Enerji işçisi devir sözleşmesini tümüyle gördükten sonra kendisi karar verebilecektir ve onun yasal hakkıdır. TEK, AKTAŞ firmasına yaptığı ayrıcağılı işçilerin devrinde de yardımcı olarak yapmaya çalışmaktadır.

Aktaş firmasında çalışma devam ederken emekli olacak işçilerin tazminatları nasıl hesaplanacaktır? TEK'de geçen süre ise emekli olduğu tarihteki ücret üzerinden hesap edilirse işçilerin kaybı olacaktır. Bu kaybı TEK ve Aktaş firmaları kendi aralarında yapacakları devir sözleşmelerine yazacaklarmıdır?

TEK'de biriken tazminatlar AKTAŞ firmasına aktarılacak mıdır? Aktaş bunları karşılıksız kredi olarak kullanacak ve bugün tüm işyerlerinde yoğun uygulanan 17 madde uygulamasıyla'da yok edilmesi yaşanacaktır. Sözleşmenin "disiplin cezaları" buna daha da kolaylık getirmektedir. Enerji işçisinin TEK'deki kazanılmış hakkının güvence altına alınması gerekmektedir.

TES-İŞ MERKEZİ ENERJİ İŞÇİSİNE İHANETİN İÇİNDEDİR

Bütün bu tehlikeler karşısında TES-İŞ merkezi tam bir ihanet içindedir. Bir yandan enerji işçisinin emeği ile, halkın vergileriyle üretilen değerlere sahip çıkmayarak tıpkı 1982 Anayasasına "evet" dediği gibi "özelleştirmeleri" desteklerken diğer yandan uygulamada bile enerji işçilerinin güvencesini sağlayıcı davranmayarak işveren formlarını doldurmaya çağırmaktadır.

Yapılması gereken açıktır. Enerji işçileri sendika genel merkezinden hesap sormalıdırlar. Komite ve konseylerindeki tartışmalarda vardıkları sonuçları uygulamaladırlar. Yasa-

Devamı 10.sayfada

İzmit'te Türk Metal'in kaleleri yıkıldı

(İşçilerin Sesi-İzmit)- Son aylarda Türk-Metal karşı yükselen tepki dalgası işçileri Çelik-İş'e sürükledi. İzmit Metal işçisinin sendika değiştirme konusunda sağlamış olduğu bu birlik ve beraberliğin kalıcı olmasının yolu işyeri komite ve konseylerinden geçmektedir.

Metal-İş kolunda geçen yıllara kadar yaklaşık tüm işyerlerini elinde bulunduran Türk-Metal'e ilk önemli darbeler Çelik Halat ve Türkkablonun Çelik-Sen (Daha sonra Özdemir-İş) geçmesiyle geliyordu. Geçen yılın sonunda da Mannesman boru, İşverenin ve Türk-Metal'in engellemelerine ve işbirliklerine rağmen Türk-Metal'ı deviriyorlardı. Sendika değişimi sırasında 5 işçi işten atılıyor, buna Mannesman işçisi 22 satlik iş bırakma eylemiyle cevap veriyordu. Eylem sonucunda işveren bir daha sendikal faaliyetleı yüzünden işçi atmayacağına söz vermesine karşılık bir süre sonra 3 işçiye daha işten atıyordu. İşverenin bu tutumunu kınamak amacıyla başlatılan yemek boykotu 2.5 aydır sürmektedir.

Bu yılın başında da Metal-İş kolunda üretimde bulunan Çeliksanayii, Çelikkort, İst Sekman ve Mahlepiston Türk- Metal'den ayrılarak Çelik-İş sendikasına geçtiler.

Çelik Sanayii fabrikasında çalışan 370 işçiden 278'i Türk-Metal'den istifa etti.

Köseköy'de kurulu olan Çelikkord fabrikasın da 180 işçinin tümü Türk-Metal'den ayrılmış bulunmaktadır. Çelikkord işçisi, Türk-Metal'den ayrıldıktan sonra, Özdemir-iş, Çelik-İş Otomobil-İş ve Türk-Metal sendikasının katıldığı bir toplantı düzenleyerek, toplantının sonucunda, 120 işçinin katıldığı oylamayla Çelik-İş sendikasına geçtiler.

Türk-Metal'in ihanetini bizzat yaşayan işyerlerinden biride İstanbul Segman. 4 yıllık imzaladığı sözleşmeyle şimşekleri üzerine çeken Türk-Metal sendikasından 810 işçinin 780'i Çelik-İş'e geçmiş bulunuyor.

Her yıl yaklaşık 150 işçinin atıldığı Mahle Piston fabrikasında yaşananlarda gerçekten ibret verici. 450 işçinin çalıştığı Mahle Piston fabrikasında işvereni ve Türk-Metal, işçilerin sendika değiştireceklerini haber aldığında 19.00, 03.00 vardiyasının çıkışında kapının önüne fabrikanın araçlarını ve kamyonlarını dizerek işçilerin servislere binmesini önlüyor ve zorunlu mesaiye tabi tutuyordu. Ancak işçiler gerçek "Utanç duvarı" gibi duran kamyonların altlarından geçerek sendika değiştirmeye gidiyorlardı. Sonuçta 400 işçi Türk-Metal'den istifa ediyordu. Bunu hazmedemeyen Türk-Metal sendikası 39 işçiy i savcılığa vererek haklarında soruşturma açtırıyordu.

İzmit Metal işçisi bu birlik ve beraberliği ile uzlaşmacı-sarı faşist Türk-Metal sendikasına ders veriyordu. 12 Eylül öncesi faşizmin siyasal düzlemdeki temsilcisi MHP anlayışındaki kişilerin hakim olduğu Türk-Metal sendikasının artık işçileri oyalayabilecek ve kandırabilecek güçleri kalmamıştı. İşçiler Türk-Metal'in gerçek iç yüzünü gördüler.

12 Eylül sonası yapılan sözleşmeleri, ek zam talepleri karşısındaki tutarsızlıklarını gördüler. Adı işçi sendikası olmasına karşın işçiden çok işverenin yanında MESS'in yanında egemen güçlerin yanında olduğunu gördü.

Ancak gelinen bu noktada işçi arkadaşların kendilerine şu soruyu sorması gerekiyor. "Sendika değiştirdik, artık herşey hallolacak-mı? Yağmurdan kaçarken doluya tutulmamak gerekiyor. Şu koşullarda dört sendikanında genel merkez düzeyinde savunduğu politikalar nitelik olarak birbirlerinden farklı değildir.

İşçilerin Çelik-İş'e yönelten faktör, Özdemir-İş ve Otomobil-İş'e nazaran Çelik-İş'in yeni ve denenmemiş olması ve Mannesman Boru'da geçen aylarda yaptığı eyle-
le kazanmış olduğu prestijidir. Sonrada
yal kırıklığına uğramamak için mücad
içinden çıkacak öz örgütlülüklerle geliş
re müdahale edilmelidir.

Sağlanan bu birlik ve beraberliğin k
ğı, işçilerin; sendikal örgütün tüm kad
rinde söz ve karar sahibi olabilmesini
netleyebilmesinin, sendikal örgütselliğ
litikaların belirleyebilmesinin yolu işye
mite ve konseyleridir. Sınıfın öz gücüyl
turan komite ve konseyler sayesinde
hakların alınması doğrultusunda işv
olan mücadele hem de sınıf ve kitle se
sına ulaşma gerçekleşecektir.

Aytaş'ta tensikat;Yanıt:Direni

(İşçilerin Sesi-Denizli)- Denizli'de kurulu yaklaşık 40 işçinin çalıştığı Aytaş Taban Astarı fabrikasında ücretlerin ve ikramiyelerinin zamanında ödenmesini isteyen işçilere işverenin yanıtı işten atmak biçiminde oldu. Hiçbir yazılı bildirimde bulunmayan Aytaş işvereni, tam bir yasa tanımazlık örneği gösterdi.

Ücretlerinin zamanında ödenmediğini Çalışma Bakanlığı müfettişlerine tesbit ettiren işçiler, toplu sözleşmenin imzalanmasının ardından iki yıla yakın bir zaman geçmesine rağmen bir türlü düzenli ücret alamamışlardı.

Ocak ayı sonu ücretlerini alamayan işçiler, Deri-İş sendika merkeziyle görüşerek işi yavaşlatma yoluna gittiler. Birlikte hareket etmenin önemini çok iyi kavrayan Aytaş işçileri, 13 Şubat'ta üretimden doğan gücünü göstermiş, üretimi felce uğratmışlardır. Bunu bir fırsat bilen işveren ilk planda, tazminatsız olarak 12 işçiyi işten atınca, işçiler işverenin tutumunu protesto için toplu viziteyi çıktılar.

Vizite dönüşü işten atıldıkları kendile
dirilen işçiler işyerini terketmediler. K
ni emekten yana tanıtan sosyal demok
veren tarafından çağrılan jandarma
ancak işyeri boşaltılabildi.

Böyle bir durumla ilk kez karşılaş
ler, fabrika önünde toplanarak sorun
na yansıttılar, çeşitli demokratik örgü
yardım istediler, ne yapacaklarını ke
larında yaptıları toplantılarla kararlaş
Yaptığımız görüşmelerde işçiler şun
getirdi:

**"Denizli'de şubemiz yok, İzmir ş
bağlıyız. İzmir şubesi buradaki işçile
ken ilgiyi göstermediği için İstanbul'
lantı kurduk. Fakat İstanbul'dan da
ilgiyi göremedik. Daha önce yaptığı
rüşmelerde sendika (Deri-İş merkezi)
bilinçlendirilmesinden sözediyordu. N
dı? Hiç. Sözleşmemizdeki eğitimle ilg
ler bile kullanılmadı."**

Çalışılan ortamın insan sağlığına za
duğunu belirten işçiler, hergün yoğur
mesi gerekirken iki yıldır yoğurt verilm
den yakındılar ve işyerlerindeki soyun
lerinin, banyonun tam bir yıkıntılık o
nu belirttiler. Bakanlıktan yetki alındı
yeni bir sözleşme dönemine girildiğini
yen işiler, işten atmaların tesadüfi oln
nı belirterek, haklarını almak için sonu
dar mücadelede kararlı olduklarını, se
larının da mücadelelerine ilgi gösterme
sorunları ile daha yakından ilgilenme
tediklerini dile getirdiler.

İşçilerin sendika genel merkezi ile gör
lerinden sonra, Deri-İş genel merkez y
cileri işverenle görüştüler. Görüşmeler
cunda durumu yeniden değerlendirecel
bildiren işveren, sendikacılardan üç g
süre istedi. İşçilerinin sesi muhabirinin
**işvereni bir oyalama ve işçileri bölme
değil mi?"** şeklindeki sorusuna Yene
ya(Deri-İş Genel Başkanı) şu yanıtı
**"Bizim amacımız işyerine dönmek. Bu
cak işçilerin birlik olması halinde ger
tirebiliriz. Biz hep birlikte atıldık, hep b
te döneceğiz. Eğer aranızdan birilerinizi
ya kalkışırlarsa kesinlikle bu oyuna gelm
Sözleşme yetkisi almışken oynanan bu
yeni sözleşmeyle işçilerin alacakları ba
gaspetmek ve ihbar ve kıdem tezminat
ödeme yükünden kurtulmak için oynanış**

Aytaş işçileri verilen bu üç günlük sü
sonunu bekleyecekler. Bu sürede işve
oyununa gelmemekte kararlılar. Bu a
sendikaya ilişkin eksiklikler ve bazı kon
da güvensizlikler dile getirildi. Deri-İş
merkezinden Munzur Pekgüleç eğitim k
sundaki eksiklikleri kabul etti. Bundan
ra bu konularda daha sıkı çalışmanın ge
ni dile getirdi.

Ansa grevi başarıyla sürüyor

Laspetkim-İş Sendikasına bağlı ANSA İlaç Fabrikasında 17.4.1989'da çıkılan grev işverenin tüm hile ve dolaplarına karşılık azim ve inançla sürüyor.

ANSA İşçisinin bu grevi daha önceki grevden farklılık gösteriyor. İki yıl önceki grevde tüm işler kendiliğindenci bir şekilde oluruna bırakılırken, bu grevde tüm kararlar birlikte alınıp, birlikte uygulanıyor. İşçiler sanki normal mesaiye geliyormuş gibi hergün sendikaya gelerek imza atmaktalar. Sorunların çözümü için oluşturulan grev komitesi, birlik ve beraberliğin perçinleşmesini sağlamış durumda.

DEVA Holding'in sahibi olduğu ANSA fabrikası Türkiye'de tek antibiyotik üreten fabrika. Buna rağmen, ANSA işvereni yıllık kârının 96 milyon olduğunu belirtmekteydi. Mayıs ayında bilirkişinin depoda yaptığı sayımda, 15 günlük üretimin değeri 1.4 milyardır. Şimdi de fabrikada kanunsuz üretim sürmektedir. Grevdeki işçilerin görevlerini, grev kapsamı dışındaki işçilere yaptırarak, hammaddenin işlenmesi sağlanmaktadır. Sendikanın hukuki girişimleri üretimi durdurmaya yönelik bir sonuç vermemiştir. Ayrıca yurt dışından da sıfır gümrük ve teşvik pirimleriyle ithalat sürmektedir.

Grevdeki işçilere sendika ayda 100.000.-TL. veriyor. İzmit Belediyesi de, BELDE tüketim kooperatifi aracılığıyla ayda 50.000.-TL.' lik kredili alışveriş yardımı yapıyor.

Geçen yılki istekler bu yıl değişmiş durumda. Daha önce saat ücretine 2000.TL'sı zam istenirken bu yıl 11.500.-TL'ye çıkartılmış durumda. Ayrıca, 1989 yılı için 10 milyon toplu para isteniyor. İşçilerin taleplerindeki bu artışa karşılık, geçen yıl 1350 TL/saat veren KIPLAS, bu yıl 1000 TL/saat verdiğini söylerken, grev konusunda ciddiyetten ne kadar uzak olduğunu sergiliyor. Ama işverenin şunu bilmesi gerekiyor. ANSA işçisi "TEK YÜREK, TEK YUMRUK."

Grevdeki bir ANSA işçisi şöyle diyor: Bizler ANSA'lı işçiler olarak 11 aydır mücadele ediyoruz ve edeceğiz. Ta ki hakkımızı alana kadar. Bunu dost ve düşmanlarımız bilsinler. HAKLIYIZ, HAKKIMIZI ALACAĞIZ.

Parsan işçilerine Türk Metal saldırısı

Bir süre öncesine kadar Türk-Metal'in
gütlü olduğu Kartal PARSAN'da 863
den 483'ü Çelik-İş Sendikasına geçti.

Sendika değişimi sonrasında işveren 10
çinin iş akidlerini fesh etti. PARSAN işç
ne saldırı yalnızca işveren cephesinden de
Türk-Metal de örgütlülüğünü koruma
yolunu işçilere, polis ve jandarmanın gö
önünde saldırmakta görüyor. Türk-Metal
raftarlarının saldırısı sonucu Çelik-İş Ka
köy Şube Sekreteri Ömer Kayakök ve
çıkartılan 10 işçi yaralandı. Saldırı sonra
da düzenledikleri toplantıda saldırıyı
dılar ve gerekli karşılığı verecekler
söylediler.

…ih …demir:

İşçi sınıfı toplumsal muhalefetin temel ekseni

…mciler bugün her devrimciden en az beş, …n işçi hareketine yönelmesi gerektiği bilinciyle …abildikleri ölçüde, devrimci işçi hareketinin …a çıkarılması ve etkinleştirilmesi yönünde bir …iyel de harekete geçmiş olacaktır. Bu doğrultuda, …derleriyle kurulacak ilişkileri, komiteleşme ve …ler oluşturma girişimlerini, işyeri çalışmalarını, …ndu-semt çalışmalarını bir bütün olarak düşünmek …r.”

…-Nisan eylemleri ile işçi hareketinde …nüm noktası yaşandı. İşçi hareketi-…l muhalefet içindeki konumunu bi-…ınıtlı olarak değerlendirir misiniz?

…çi eylemleri ile birlikte ortaya çıkan …deki hareketlilik, devrimci bir hare-…n bir zemin sunmaktadır. Böyle bir …rlendirilmesi, günümüzde büyük öl-…ğindenci bir nitelik taşıyan işçi hare-…imci bir program doğrultusunda …mesi ile mümkün olabilir. Bugün ya-…enler üzerine net bir bakış açısına sa-…k ve işçiler içindeki çalışmayı uzun …erspektifle ele almak gerekmektedir.

…eti bugün (ve gelecekte) dünkünden-…nem taşımakta ve toplumsal muha-… yaygın (kitlesel) bir kesimini …aday görünmektedir. İşçi hareketi, … toplumsal muhalefetin ekseni ola-

…l muhalefet hareketine öncülük ede-… devrimciler bakımından, bugün işçi …ncülük edebilmenin bir önkoşul ol-…ni görmek gerekir. Ne var ki, böyle …mciler bakımından henüz subjektif … olarak pek mümkün görünmemek-…şçi hareketinde öncü olmaya aday …n, bugün işçi hareketi içinde yer al-… mevziler elde etmek zorunludur…

“…eketi bugün (ve …e) dünkünden daha …m taşımakta ve …l muhalefetin en …(kitlesel) bir kesimini …aya aday …ktedir. İşçi hareketi …k ki, toplumsal …etin ekseni olacaktır.”

…vziler derken neyi kastediyorsunuz? …gün işçi hareketini sürükleyecek zin-…nedir?

…arın yanıtları, işçi hareketine … müdahale edebilecek devrimcilerin, … çalışması içinde en dar kadro çalış-… almaları ve bu şekilde kendilerine …ve mücadele anlayışı bakımından ge-…certeriz noktalarını tespit edebilme-…aktadır. Bu noktalar kavranabildiği …ra göre şekillenen bir “Devrimci İşçi …ı oluşabilmesi ve devrimci hareketin …ganik parçalarından biri olacak olan … süreç içinde proleteryanın öncü sa-…nin yaratılmasındaki en önemli çıkış …an biri niteliğini taşıması söz konusu

… gelişmenin sağlanabilmesi ise, önce-…ü işçi hareketinin niteliğinin doğru …anabilmesine bağlıdır.

…ir bugünkü işçi hareketinin niteliği?

… kendisini öncelikle, 12 Eylül faşiz-…ümüze ulaşan süreçte işçi sınıfının oy-… bakımından belirginleştirmektedir. …lumu 12 Eylül açık faşizminden, 12 …inden önemli ölçüde farklılıklar taşı-…rumsal faşist rejime” geçmişti. Bu ge-…değin, büyük ölçüde çeşitli burjuva … insiyatiflerinde gerçekleşti. Halk mu-… çeşitli biçimlerde bu süreci etkilemesi …lı bir düzeyi aşamadı. Bugün gelinen … Eylül döneminde son derece ağır hak … uğramış olan işçilerin düzenin ken-…duğu kölelik koşullarına karşı geçen … eylemlerinde gündeme getirdikleri di-… Eylül'den “çıkış”ın burjuvazi tara-…zilmiş sınırlarını belli ölçülerde …ak ve yeni güçler dengesinin oluşma-…klık edebilecek bir olanaklar manzu-…maktadır. Kuşkusuz bu olanaklar …ldiği ölçüde bir anlam ve değer kaza-

…şçi hareketi, 12 Eylül rejiminin en … dayanağını (depolitizasyon ve gaspe-…arı) dağıtarak devrimci mücadele açı-…mlu bir gelişmenin başlatıcısı olabilir. …ın, demokrasi mücadelesinde fiili ka-… elde edilmesi bakımından önemli et-… olacağını görebilmek ve bilmek …edir. 12 Eylül programını tamamlama …n söz konusu olduğu günümüzde, 12 …minin etkileri en çok depolitisasyon (ve …a solu etkisizleştirme programı) ve ga-…duğu demokratik haklar düzleminde …ır. Bilindiği gibi, Mart-Nisan eylemle-…ler, haftalarca ve aylarca Türkiye'nin …nda yarattıkları kitle hareketi ile de-…n yöntemlerini geçersiz kılmaya yönel-… Yine işçiler “ekonomik” sloganların …olduğu bu eylemlilik içinde bile, 12 Ey-…edilen haklarını istemeyi de için-…yel olarak taşımaktaydı. İşte 12 Eylül … tamamlama çabaları geçersiz kılına-…şçilerin 12 Eylül tarafından kendileri-…n dar elbiseyi giymeyi reddetmeleri …n olacaktır.

“… hayatın her alanında …n mücadelesini faşizme …emokrasi için …me şiarı, “İşçi sınıfına” … birlikte gerçekleşebilir …lik kazanmıştır. Bunun …, işçi hareketi içinde yer …ve burada kalıcı mevziler …mektir”

İşçi eylemleri, kısa dönemli olarak, 12 Eylül faşizminden bir çıkış alternatifi sunarken ve bu anlamda 12 eylül programını tamamlama çabaları önünde en önemli bir engel oluştururken, uzun dönemli olarak da gerçek bir halk demokrasisisinin nüvelerini içermektedir. Kuşkusuz bunların gerekleşmesinin en önemli koşulu, devrimcilerin işçi hareketine doğru bir önderlik yapması ve işçilerin konseyler temelinde örgütlenmesi anlayışının egemen kılınmasıdır. Bugün hayatın her alanında kitlelerin mücadelesini faşizme karşı demokrasi için yükseltme şiarı, “İşçi sınıfına!” şiarı ile birlikte gerçekleşebilir bir nitelik kazanmıştır. Bunun anlamı, işçi hareketi içinde yer almak ve burada kalıcı mevziler elde etmektir.

“İşçi sınıfına!” şiarının bugünkü işçi hareketi ile devrimci hareket arasında bağ kurulabilmesi bakımından özel bir anlam taşıdığını söyleyebilir miyiz?

Kesinlikle evet…

Peki nedir bunun anlamı?

Devrimci bir hareketin kitleselleşebilmesi ve sınıflar mücadelesine önderlik edebilmesi, her şeyden önce, bu mücadelenin nabzının attığı alanı iyi kavramasıyla olanaklıdır. Süregiden mücadelenin temel halkasının kavranması gerçek bir devrimci hareket oluşturabilmenin olmazsa olmaz koşuludur. Geçmişte, antiemperyalizmin, yakın geçmişte anti-faşist mücadelenin böyle bir temel mücadele mihveri olarak kavranması, devrimci harekete sözcüğün gerçek anlamıyla bir “meşruiyet” (somut, elle tutulur ve tarihsel bir haklılık) sağlamıştı. 1965'lerdeki 6.Filo'ya karşı devrimci gençlik eylemleri ve 1975'lerde okullardakı faşist işgallere karşı can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü ile talebiyle başlayan devrimci gençlik mücadelesi ve giderek gecekondulardaki ve işyerlerindeki anti-faşist direniş eylemleri kendi meşruiyetlerini böyle yaratmışlardı. Bugün kavranması gereken temel mücadele halkasının, 12 Eylül'ün çerçevesini çizdiği kurumlara karşı mücadele ederek, zor ve baskıyla gaspedilen hakların elde edilmesi ve fakat kendini nispi demokratik hakların kazanılmasıyla sınırlamayan, fiili kazanımlarla güçlenen gerçek bir demokrasi mücadelesi anlayışı üzerinde yattığını görmek gerekir. Bu halka, kitlelerin hayatın her alanındaki mücadelelerinin devrimci bir yola kanalize edilmesi ve daha üst bir mücadele ve örgütlenme çizgisine çekilmesi doğrultusundaki çalışmalar sayesinde yakalanabilecektir. Böyle bir bakış açısı ile ele alındığında, işçi hareketi ve bu hareketin konseyler temelinde kendi örgütlenmelerinin yaratılması çabası özel bir anlam kazanmaktadır.

“Dün sınıf mücadelesinden kaçmanın, hayatın diğer alanlarındaki mücadelelerde yer almamanın mazereti olarak “işçi sınıfına gidelim” klişesini kullanarak sendikal platformlarda köşe kapmacalara yönelen revizyonist-reformist çalışma tarzı ile, bizim bugün doğrudan sınıfın çağrısına cevap verme olarak beliren devrimci çalışma tavrımızın birbiriyle yakın uzak ilişkisi yoktur. Devrimci çalışma tarzı hayatın canlı pratiğine dayanır”

Yeri gelmişken, bir saptama yapmak istiyorum. Türkiye solunda “yenilgi dönemleri” sonrasında görülen, artık kanıksanmış bir özeleştiri (!) biçimi vardır. Devrimci mücadeleyi kitaplardan öğrenilmiş birkaç sözcüğe indirgeme gibi bir dogmatizmle malül olan bazı siyasi akımlar, genellikle solun ve kendilerinin yenilgisini “işçi sınıfı içinde örgütlenememiş olmalarına, sosyalistlerin işçi sınıfı ile bağ kuramamış olmalarına” bağlarlar. Bu arkadaşların, her şeyden önce işçi sınıfı ile bağ kurmanın, kelimenin basit anlamıyla işçiler içinde “çalışmak” olmadığını, işçi sınıfı ile bağ kurmak için onlara götürecek doğru bir siyasete sahip olmak gerektiğini, böyle bir özelliğe sahip olmadan onlarla bağ kurmanın mümkün olamayacağını anlamadıkları görülüyor. Özellikle devrimci mücadelenin başlangıcında devrimciler ile sınıf arasındaki ilişki objektif bir ilişki olmak durumundadır; bu aşamada önemli olan işçi sınıfı ile siyasi bir bağ kurabilmektir.

Öte yandan, 12 Eylül öncesinde işçi sınıfı “partisi”ni legalleştirme çabaları, bugün aynı partinin legalleştirilmesinin bedeli olarak sınıf sendikacılığı anlayışının bile reddiyesi temelinde sınıfsal uzlaşma ya da kendi deyişleriyle “ulusal uzlaşma” biçi nine bürünüyor. Bu tür anlayışların işçi sınıfının çağrısına devrimci bir yanıt veremeyeceklerini söylemek bile gereksiz…

Bu tür yaklaşımlar günümüz Türkiye'sinde işçi sınıfını kavramaktan oldukça uzaktır. İşçi hareketi, içi boş klişeler olarak yinelenen ve Türkiye'deki sınıflar mücadelesi dinamiklerinin dışında kalan bu tür yaklaşımları geçersiz kılarak dayatıyor kendini. Dün sınıf mücadelesinden kaçmanın, hayatın diğer alanlarındaki mücadelelerde yer almamanın mazereti olarak “işçi sınıfına gidelim” klişesini kullanarak sendikal platformlarda köşe kapmacalara yönelen revizyonist-reformist çalışma tarzı ile, bizim bugün doğrudan sınıfın çağrısına cevap verme olarak beliren devrimci çalışma tavrımızın birbiriyle yakın uzak ilgisi yoktur. Her şeyden önce, devrimci çalışma tarzı hayatın canlı pratiğine dayanır. Toplum, 12 Eylül'den sonra üzerine serpilen “ölü toprağı”nı silkelerken, mücadele alanları özellikle fabrikalarda oluşmaya yöneliyor. Bunun anlamı, sınıf mücadelesindeki

Devrimci Yol Ana Davası sanıklarından bir grup.

temel halkanın kavranmasından, muhalefetin nabzının attığı yerin bulunmasından başka bir şey değildir.

O halde, “işçi sınıfına” şiarını, birleşik devrimci muhalefet hareketi yaratma çabasının temel şiarlarından biri olarak ifade ettiğinizi söyleyebilir miyiz?”

Elbette…İşçi sınıfına! Çünkü bugün toplumsal muhalefetin önünde yürüyen işçilerle birleşik devrimci muhalefet hareketi yenilmez kılınabilir. İşçi sınıfına! Çünkü bugün 12 Eylül'le birlikte işçilerin içine itildikleri açlık, sefalet ve tüm haklarının gaspedilmiş olduğu konum, onların eyleminin her zamankinden daha fazla ve sürekli bir hak mücadelesi olarak gelişeceğini göstermektedir. İşçi sınıfına! Çünkü bugün konjoktürel olanın içinden “tarihsel” olan fışkırmaya başlamaktadır.

Ve bugün yapılması gereken, “işçi sınıfına!” şiarını, işçi sınıfı kuyrukçuluğu olarak değil, hayatın diğer alanlarındaki mücadeleden kaçmak için değil, işçi hareketlerini diğer muhafet hareketlerinin kalıcı bir ekseni haline dönüştürerek, toplumsal muhalefeti bir bütün olarak ve sürekli yükseltebilmek için benimsemektir. İşçi sınıfına dışardan götürülecek bilincin (siyasetin) taşıyıcısı olabilmek ve işçi hareketi içinde bu siyaset ile birlikte ve böyle bir siyasetin gerçekleşebilmesi için benimsemektir. Bugün işçi hareketinin kazanmakta olduğu nitelik böyle bir çabayı zorunlu kılmakta, “işçi sınıfına” çağrısını, sınıfın kendisi yapmaktadır.

Bugünkü işçi hareketini, eyleminin muhtevası, bu eylemin nasıl bir önderlik altında yapılmakta olduğu ve eldeki mevcut araçlardan sendikalar, işyeri komiteleri ve konseyleri bakımından tanımlarsanız, nasıl bir tablo çizebilirsiniz?

İşçi eylemleri büyük ölçüde “kendiliğinden” gelişiyor. Bu siyasi bir örgütlenmeye bağlı olmamak; siyasi talepler üretememek ve bu taleplere henüz yönelmemiş olmak anlamında bir kendiliğindenciliktir. Elbette bu eylemler, özellikle Mart 1989'da görüldüğü gibi, çoğu kez doğal işçi önderleri tarafından örgütlenmekte ve kendi niteliğine uygun biçimler ile sınırlı kalmaktadır.

İşçi eylemleri, alışılmadık yeni tip eylemler olarak gelişti: Toplu viziteye çıkarak, protesto yürüyüşünü ve üretimi durdurma işlevlerini aynı anda yerine getiren eylemler vb…Ancak bu tür eylemler üzerinde durulurken, yalnızca sınıfın yaratıcılığı öne çıkarılıyor ve çok önemli bir nokta gözden kaçırılıyor. İşçi eylemleri direniş, işgal, açık çatışma yerine, viziteye çıkmak gibi yasaların ardına kığınan biçimlerde gerçekleşebiliyorsa, bu işçilerin üzerinde 12 Eylül döneminin baskısının sürmekte olduğu anlamına gelir. İşçiler henüz açık direniş, çatışma, işgal vb. türü eylemleri, yasadışı eylem sayılma tehditi altında, geçerli görmeye yanaşmıyorlar. Bunu, günümüzün bir gerçeği olarak tespit etmekte yarar var.

Yine de nasıl olursa olsun, işçi eylemlerinin ardında yatan gerçek, düpedüz “açlık” tır; İşçilerin çoğunun karınlarını doyuramayacak ücretlere talim ettirilmesidir. Açlık motivasyonu, geçen yıl uygun bir konjonktürde (seçim ortamı ile kamu işyerlerindeki toplu sözleşme döneminin iç içe geçmesi) işçi hareketine bir atılım yapma olanağı sağlamıştı. Ve bu atılım, sınırlı da olsa belli başarılarla taçlandığı ölçüde, yaygınlık ve (konjonktürel) bir süreklilik kazanmıştı. Başarı, cesareti körüklemiş, cesaret, işçilerin kendine güvenini artırmış ve bu tür eylemlerin başka işyerlerindeki işçiler tarafından tekrarlanması ile eylemlerin büyük işçi kitlelerince benimsenmesi mümkün olmuştu. Başarının sırrı ise bir ölçüde, bu tür eylemlerin, işçilerin henüz üzerlerinden atamadıkları 12 Eylül şokunu dengeleyen, yasa dışı sayılamayan, herkesin benimseyebildiği, kolayca katılabildiği eylemler olmasıydı. Bu anlamda 15-16 Haziran direnişinden önemli bir farklılığı da içinde taşıyordu. Öte yandan başarı, kitlelerin eylem kararına katılabilme imkanlarının yaratılması ölçüsünde kitle insiyatifinin açığa vurulabilmesinden de kaynaklanıyordu.

“1990'da gündeme gelecek olan yeni toplu sözleşmeler öncesinde hükümet toplumsal uzlaşma paketi ile ortaya çıktı. İşverenler buna toplumsal barış diyorlar. Hükümet ve işveren, işçilere uzlaşma ve barış adı altında kölece itaat ya da savaş öneriyor.”

Henüz açık direnişlere, çatışmalara, işgallere girişemeııe olarak tezahür eden 12 eylül şokunun etkileri ile birarada yaşanan bir süreç var: Yukarıda sözünü ettiğim türden eylemlerle de olsa, işçiler arasında artık korkunun yerini cesaret, verilene razı olmanın yerini yeni taleplerle ortaya çıkma, fabrikalarda kendi başına çırpınıp durmanın yerini fabrikalar ve giderek şehirler arasında dayanışmalarla harekete geçme ve bu yolla 12 Eylül şokunun etkilerini etkisizleştirme alıyor. İşçi hareketi açısından 12 Eylül şokunun tamamiyle aşıldığı yeni bir döneme sıçramak, bu geçiş dönemini de aşmak gerekiyor.

“12 Eylül'den sonra sendikaların yapamadığını işçi önderleri yapmaya çalışıyor ve bu önderler gözardı edilemeyecek bir güce kavuşuyor” tespiti bugün genel kabul görüyor. İşçi önderlerinin ortak özellikleri, işçilerin çoğu tarafından sevilen, dinlenen, ardından gidilen tecrübeli-tutarlı, solcu işçiler olmaları. DİSK'in kapatılmasıyla, zaten geçmişte de reformist bir kabukla çevrelenmiş ve yeterince etkinlik gösterememiş olan devrimci sendikal mücadele, imkanlarını büyük ölçüde yitirdi. Ortaya çıkmaya başlayan işçi hareketi karşısında, sendikaların çoğu, seyirci konumunun da ötesinde, frenleyici bir rol oynuyor; onu pasifize etmeye, sistemin kanalları içinde tutmaya çalışıyor, işçileri toplu sözleşmelerle işverene satmak için fırsat kolluyor.

İşçiler, sendika içi demokrasinin bulunmayışından yakınıyorlar. Sendika yönetimleri için delege adayı olan işçi önderleri, fabrikalardaki ispiyon ağı ve işverenin kara listeleri sayesinde sendika ağalarının koltuklarını koruyabilmesi için hemen işten atılıyor.

Bu koşullarda tek çıkar yol işçi konseyleri temelinde sürdürülecek olan bir devrimci işçi çalışmasında yatıyor. (Burada hemen belirtmek gerekir ki, gazetenizde bugün önerildiği haliyle işyeri komite ve konseylerinin işlevi devrimci sendikal yapıyı yaratmaktır. Ancak gelecekte sınıf mücadelesinin gelişim seyrine uygun olarak bu yapılanmaların işlevlerinin genişlemesi, farklı biçimlere bürünmesi de mümkün olacaktır. Konseyleri bunu gözönünde bulundurarak tanımlamaktayım.)

İşçilerin Sesi'nin gereken önemi vererek üzerinde durduğu bu konu üzerinde benim fazla bir söz söylememe gerek yok sanırım. Bu anlayış temelinde sürdürülecek bir devrimci sendikal mücadelede devrimci işçi hareketinin yaratılması ve bütün bunların proleteryanın öz örgütü olan bir partinin inşaası sürecine bağlı bir şekilde ele alınması, asil üzerinde durulması gereken konudur.

“Bugün işçiler aracılığıyla diğer halk kesimlerine ulaşmak mümkündür ve bu nedenle de işçi hareketi toplumsal muhalefet hareketinin eksenini oluşturmaktadır.”

Bu sorunlara geçmeden önce ve bunları da somut olarak tartışabilmek için, 1990'lar Türkiyesindeki işçi hareketinin somut bir değerlendirmesini yapsanız…

Burada sizin okurlarınız tarafından bilinen şeyleri, yani İşçilerin Sesi'nde yazılanları tekrarlamak durumundayım. 1989 baharında işçi hareketindeki dalga konjonktürel bir yükselmeydi. 1990'da da böyle bir konjontürün yakalanması söz konusu olabilir mi? İşçilerin kendi deyişleriyle, “her sıkıştıkları anda patlama noktasına geldikleri “yeni yükselişler bekleyebilir miyız? Böylesi durumlarda, “sistem” supapları açma konusunda elverişli imkanlara sahip oldukça, dalga düşebiliyor. Ama ülkemizdeki sistemin, bu tür sübapları sürekli kullanma imkanlarından oldukça uzak olduğunu da biliyoruz . Şimdi, dalganın yükselmesi ve ardından düşmesi, elbette sınırlama noktasına gelmesi demek değildir. (Böyle bir noktaya ancak 12 Eylül'den daha vahşi bir yönetim altında yeniden ulaşılabilir.) Yaşanan pratik, başlıbaşına bir tecrübedir. Bir birikimdir. Bunun da ötesinde, olup bitenler, 12 Eylül'ün felç ettiği işçi sınıfının hareket yeteneğini yeniden canlandırmış, bir işçinin deyişiyle ona “refleks” kazandırmıştır.

Önümüzdeki günlerde, politik gelişmelerle işçi hareketinin karşılıklı etkileşiminin daha fazla önem kazanacağını söyleyebiliriz. İşçi sınıfı bundan böyle politik arenada daha aktif bir faktör olarak değerlendirilmelidir.

1990'da gündeme gelecek olan yeni toplu sözleşmeler öncesinde hükümet toplumsal uzlaşma paketi ile ortaya çıktı. İşverenler buna toplumsal barış diyorlar. Hükümet ve işveren, işçilere uzlaşma ve barış adı altında kölece itaat ya da savaş öneriyor. SHP ve DYP, tanımları gereği muhalefet yapmak durumundalar. Ama onların da, hükümete muhalefet etmenin ötesinde toplumsal bir muhalefetten yana olmadıkları, özellikle bunun işçi muhalefetinde somutlaşmasından en az hükümet kadar tedirgin oldukları da izleniyor. İnönü, muhalefeti parlamento içinde tutabilmek için elinden geleni yapıyor. Demirel, muhalefetin sokağa taşmaması için, bazen meydanlarda bunun içini boşaltıyor. SHP ve DYP'nin misyonları, toplumsal muhalefetin doğmadan boğulması noktasında kendini açığa vuruyor.

Şevket Yılmaz, toplumsal muhalefetin işçi eylemleriyle kabarmasını önleme görevlisi olarak yukardaki “kervan”ın önünde” yürümeye devam ediyor. Türk-İş genel merkezi işçileri zapt-u rapt altında tutabilmek için yeni yeni çarelere başvuruyor. Son günlerde sağ görüşlü olduğu bilinen bir sendika genel başkanının, şube başkanlarına “işyeri komiteleri kurun, işçiler kurmadan önce siz kurun” şeklinde talimat verdiği söyleniyor. (Bu arada elbette işçiler de işyeri komiteleri kuruyorlar, ama bu komiteler hedefleri belirginleşmedikçe, içeriği doldurulmadıkça çöküyor, çökmeye mahkum oluyorlar.) TBKP'li sendikacılar ise, hükümetin toplumsal uzlaşma önerisini tamamlayan “ulusal uzlaşma” politikaları ile, işçi önderlerinin tasfiye işlemlerinin başında yer alıyorlar.

Gelinen noktada işçilerin tepkilerinin dağınık ve örgütsüz niteliklerini koruduğu görülüyor. İşçilerin tepkileri işyeri düzeyi sınırlarını aşamıyor. Günümüz koşullarında işyeri düzeyindeki tepkilerle işçiler ancak sendika şubelerini zorlayabiliyorlar ve diyelim ki ancak şube yöneticilerini değiştirebiliyorlar. Yeni şube yöneticileri ise devrimci sendikal anlayışa uygun politikalar üretme yeteneğinden yoksun bir şekilde çeşitli politik arayışlarla yöneliyorlar. Politik tıkanıklık, devrimci siyasetin sınıfa taşınmamış olması nedeniyle çözümsüz bir düğüm olarak kendini her düzeyde yeniden üretebiliyor.

Gelinen noktada, işçiler arasında ağırlıkla ekonomik nedenlerden kaynaklanan güçlü bir muhalefet potansiyelinin varlığını görmemek için kör olmak lazım. Çeşitli çevreler tarafından ortaya konulan genel grev tespiti kuşkusuz bu gerçeklikten kaynaklanıyor. (Bu arada şunu da söylemek gerekir ki, 1990 toplu sözleşme dönemi için öngörülen bir genel grevin kendini dayatması zayıf bir olasılıktır, çünkü 1989'da kamu sektöründeki büyük işyerlerindeki toplu sözleşmelerde yaşanan kitlesel katılım imkanlarından farklı olarak, bu dönem sözleşmelerinin özel sektörde ağırlık kazanması benzer bir kitleselliği pek olanaklı kılmıyor. Ama Zonguldak bölgesinde, bölgenin özelliğinden dolayı daha yaygın çalkantıları beklemek mümkün.) İşçiler tahammülün sınırında yaşıyorlar. Sendikal ve politik bakımdan gerekli/yeterli önderlik yok; Ama işçi önderleri var. Bu önderler ise iyi niyetli şube yöneticileri gibi, gerekli politikaları üretme yeteneğinden ve bilincinden yoksun nitelikleriyle pek etkili olamıyorlar. Kısacası bunlar da politik bir tıkanıklığı yaşıyorlar. Önlerine somut ve canlı bir devrimci açılım konulduğu ölçüde bunu benimsememeleri için hiçbir neden yok. İşçi konseyleri temelinde gelişecek bir Devrimci İşçi Hareketi böyle bir açılımın sağlanması için, yani sınıfa devrimci siyasetin taşınması için mutlaka kavranması gereken bir halka olarak devrimcilerin önünde duruyor…

Devrimci İşçi Hareketinin görevlerini yerine getirmesi için ne yapmalı, nereden başlamalı diye düşünüyorsunuz?

Çıkış noktamız, 12 Eylül'le birlikte yaşadığı felç durumundan artık sıyrılmaya başlayan, refleks yeteneğini yeniden kazanmakta olan işçi hareketinin, şimdi ve yakın gelecekte toplumsal muhalefetin nabzının attığı alan olduğu tespiti olmalıdır. Bunun ışığında, işçi hareketini mevcut sendikaların insafına terk etmek ne denli yanlış ise, çözümü işçilerin içinden gelişen işçi önderlerinin kendiliğinden insiyatifi ile sınırlı görmek de o denli yanıltıcıdır. Bugün gelişen hareketin bağrında Devrimci İşçi Hareketinin oluşturulması zorunludur. İşçi hareketinin şu anki örgütsüzlüğü, potansiyelin heder olmasına, kendiliğinden bilinçte takılı kalmasına, sistemin kanallarında etkisizleştirilmesine neden olabilecek bir dizi olumsuzluğun asli kaynağını oluşturuyor.

Devrimci İşçi Hareketi “ekmek” talebi ile ortaya çıkan işçilerde özgürlük bilincini geliştirecek, kendi sınıf iktidarları için mücadeleye sevk edecek somut hedefleri işaret etmeli ve bunun araçlarını yaratmalıdır. Devrimci parti ve işçi konseyleri sayesinde emekçilerin kendi iktidarlarına sahip çıkabilmeleri bugünün görevi olarak ön plana çıkarıldığı ölçüde, işçi sınıfı Sovyetler Birliği'ndeki ve Doğu Avrupa ülkelerindeki trajedileri yeniden yaşama tehlikesine karşı da bugünden önlemlerini almış olacaktır.

Devrimci işçilerin bu anlamda iddialı olmamaları için hiçbir neden ileri sürülemez. Çünkü bir bütün olarak işçi sınıfına götürecekleri bir “siyasetleri” (devrimci hareketin teorisinde ve pratiğinde yaratılan bir siyaset) vardır. Burada devrimci hareketin geneline ilişkin sorunları tartışırken, yaptığımız tespitlerin özel olarak devrimci işçi hareketi bakımından da geçerli olduğunu hatırlatmakla yetinebilirim. İşçi hareketinin yer aldığı mücadele platformu kuşku yok ki devrimci hareketin kendini yeniden ürettiği sürecin ana unsurlarından biri olarak değerlendirilmelidir. Şuna inanıyorum ki, devrimciler bugün her on devrimciden en az beş, altısının işçi hareketine yönelmesi gerektiği bilinciyle davranabildikleri ölçüde, devrimci işçi hareketinin önplana çıkarılması ve etkinleştirilmesi yönünde bir potansiyel de harekete geçmiş olacaktır. Bu doğrultuda, işçi önderleriyle kurulacak ilişkileri, komiteleşme ve konseyler oluşturma girişimlerini, işyeri çalışmalarını, (gecekondu) semt çalışmalarını ve semt toplantılarını vb. bir bütün olarak düşünmek gerekir. Bütün bu çalışmalar, en geniş kitle çalışması içinde en dar kadro çalışmasının temel alınması anlayışıyla kavranması gereken, işçilerin kendi çalışma (fabrika) ve yaşama (gecekondu) alanlarındaki somut sorunlarından hareket ederek, genel devrimci mücadeleye aktif ve doğrudan katılımlarını amaçlayan bir perspektifin ürünü olduğu sürece anlamlı ve kalıcı bir nitelik taşıyacaktır.

Elbette böyle bir üretkenliğe sahip olabilmesi için Devrimci İşçi Hareketinin önce kendi önderlerini (kadrolarını) ortaya çıkarması gerekir. Devrimci işçilerin ilk hedefi böyle bir kadrolaşmanın sağlanmasıdır. Bunun ise ancak işyerlerinde yaratılabileceğine kuşku yoktur.

Devamı 11 sayfada

Düzeltme: Röportajın geçen sayıdaki bölümünün “Böyle bir hesaplaşmada, devrimcilere düşen görevler nelerdir?” sorusuna yanıt kısmında, “Ama bu durum, bugün ortak bir pratiğin yaratılmasını ve ortak bir hedefe yürümesini engelleyecek bir değişiklik olarak değerlendirilmelidir.” cümlesindeki “değişiklik” sözcüğü “eksiklik” olacaktır. Düzeltir, özür dileriz.

Kadınlar kurtuluş için mücadeleye

Kadın sorunu çevresindeki tartışmalar her 8 Mart'ta hız kazanıyor. Görüşler açıklanıyor; Sosyalist, feminist ve sosyalist feminist kadın grupları çeşitli etkinlikler düzenliyor. Soruna asıl sahip çıkması gereken işçi kadınlar henüz sürecin dışında. Yalnızca kadın mücadelesinde değil, sendikal mücadelede de yeterince önde değil işçi kadınlar.

Grev toplu vizite vb, eylemliliklerde, etkin yer aldıklarını, ama bir adım öne çıkmaktan (temsilci, komite üyesi, yönetici olmak...) kaçındıklarını görüyoruz. Kadının aile içindeki konumunu, cinsiyete dayalı işbölümünü sorgulamadan bu durumu açıklamak mümkün değil.

Kapitalist toplumun temel kurumlarından birine yönelecek böylesi bir tartışmayı varolan sendikal yapıların gerçekleştirmesi beklenemez. Bu nedenle de hiçbir sendikanın kadın işilere dönük belirlenmiş bir politikası yoktur. Kadının çalışma yaşamında karşı karşıya olduğu güçlüklerden söz edilir, methiyeler düzülür, ama sorunun kökeninde yatan cins ayrımcılığına, erkek egemenliğine, bunların sınıflı toplumun ayrılmaz bir parçası olduğuna değinilmez. Varolan sendikal yapıların düzenle bütünleşmiş konumları, mücadeleyi düzen sınırları içinde tutmakta kullanıldıkları düşünülürse, buna şaşmamak gerekir. Ancak devrimci sendikal yapılanmanın nüvesi olmayı, sendikal mücadeleyi devrimci bir zemine oturtmayı hedefleyen işyeri komite ve konseyleri sorunu henüz gündemlerine almamışlardır. "Karşı çıkılması, mücadele edilmesi gereken onca şey varken (!)...." yaklaşımının sınıf bilinçli işçi arkadaşların çoğunda yaygın olduğu düşünülürse, sorunun kökenlerinin ne denli derinde, ne denli alışılmış, içselleşmiş olduğu anlaşılır. Kadınlar nüfusun yarısını oluşturmaktadır ve istisnasız hepsi kadın olmaktan kaynaklanan sorunları yaşamaktadır. İşçi kadınlar ise Mart-Nisan eylemliliklerinin en ön saflarında yer alarak, çoğu kez başı çekerek taşıdıkları devrimci potansiyeli ortaya koymuşlardır. Devrimci sendikal yapıların yaratılmasında, mücadelenin ekonomik sınırları aşıp nitelleşmesinde aktif görevler alamıyorlarsa (soruna salt bu daracık bakış açısından baksak bile) cins ayrımcılığının sorgulanması ve buna karşı mücadele için yeterince neden var demektir.

Cins ayrımcılığını sorgularken, kuşkusuz içine düşülmemesi gereken birinci yanlış, olayı sınıfsal özünden koparmaktır. Kaldı ki bu yapıldığında ne sorunun ortaya çıkışı anlaşılabilir, ne de buna karşı mücadele. Ama ikinci yanlışda kadın sorunundan yani kadın olmaktan kaynaklanan sorunlardan söz etmenin "feminizm" sanılmasıdır. Bilimsel sosyalizmin kadın üzerindeki erkek baskısına karşı olduğunu, bu baskının yalnızca egemen sınıfların değil, tüm erkeklerin ortak baskısı olduğunu yadsımak, bizi kaçınılmaz olarak "toplumsal mücadele içinde kadın olmaktan kaynaklanan sorunların *kendiliğinden* aşılacağı" yaklaşımına götürür. Bu durumda bizler ne Nikaragua'da bir yandan elde silah, sınıf mücadelesi içnide yer alırken, bir yandanda kadın olmaktan kaynaklanan sorunları etrafında örgütlenen kadınları anlayabiliriz, ne de yıllarca toplumsal mücadele içinde yer almış, ancak ev işlerine hala eşine "yardım" olsun diye katılan erkek arkadaşlarımızı. Cins ayrımcılığına karşı mücadele edebilmek için her şeyden önce sorunun nasıl yaşandığını ortaya koymak gerekir. Bunu açıklıkla ifade etmek "mücadeleyi bölmek" değildir. Tersine tartışmamak, üstünü örtmek, görmezden gelmek nüfusun yarısını devre dışı bırakarak, mücadeleyi bölmektedir.

KADIN SORUNU NASIL ORTAYA ÇIKTI?

Engels insan-bilimsel verileri yorumlayarak, kadın cinsinin ezilmişliğinin sınıflı toplumun ürünü olduğunu, özel mülkiyetin ve devletin doğuşuyla eşzamanlı geliştiğini ortaya koydu: İnsanlığın sınıflı konuma ulaştığı noktaya kadar kadınların **toplumsal düzenleyici olduğu** çok uzun bir evrenin geçirilmiş olduğu artık bilimsel bir gerçekliktir. Erkekler avcılıkla uğraşırken, kadınlar yiyecek toplayıcılığı yapmakta, toprağı işlemekteydiler. Yiyecekleri pişiren gelecekte kullanmak üzere onları çeşitli yöntemlerle saklayan kadınlardı. Dişi cins çalışmaları süresince bilim, tıp, sanat ve dilin özlerini geliştirdi. Yabancı bitkileri ekip biçmeyi öğrendi, hayvanları evcilleştirdi, kültürel yaşamın koşulu olan yerleşme yerlerini kurdu. Ancak zanaatların, değişimin ve giderek ticaretin gelişmesine paralel olarak ev çevresindeki ekonomik faaliyet, ev dışında cereyan eden faaliyete göre önemini yitirmeye başladı. Doğal olarak ev dışındaki faaliyetlere baştan aday olmuş olan erkek, değişimin, ticaretin sürdürücüsü oldu ve giderek kadına göre daha "önemli" işler yapmaya başladı. Üretim süreci içerisindeki yerini kaybeden kadın, yönetimdeki yerini de yavaş yavaş erkeğe terketmek zorunda kaldı. **Özel mülkiyetin bir başka deyişle eşitsizliğe dayalı üretim ilişkilerinin ortaya çıkması ile kadınla erkek arasında cinsiyete dayanan işbölümü eşitsizliğe yol açtı. Erkek kadından üstün sayılmaya başladı.** Bir yandan da bu durumu haklı çıkaracak, kadınların ikincil cins olmaya "sessizce" devam etmesini sağlayacak zihinsel mekanizmalar oluşturuldu. Dolayısıyla biyolojik değil, toplumsal ve tarihsel bir süreçle karşı karşıyayız.

Kadının ikincil yeri, sınıflı toplumun bütün biçimlerinde kendini gösterir ve her çağda, ilgili üretim biçimine, mülk sahibi sınıfın ihtiyaçlarına uygun bir biçim alır. Kapitalizm, kadının ezilmesinin temel alanı olan aileyi kendi gereksinimlerine uygun olarak dönüştürmüş, çekirdek aile ortaya çıkmıştır. Kapitalizmin şiddetle ihtiyaç duyduğu bu kurum, aynı zamanda "kadın"ı da yaratan kurumdur. Aile işgücünün yeniden üretim sürecinde önemli bir rol oynar. İşçinin ertesi gün kullanacağı işgücünün üretilmesi (dinlenme, beslenme, temizlik, rahatlama vb. araçlarla) ve gelecek nesillerin üretimi ailede, üstelik çok ucuza gerçekleştirilir. (Çocuk ve aile parasının komikliği gözönünde bulundurulsa kapitalistlerin bu işi nasıl ucuza getirmeye çalıştıkları daha iyi anlaşılır) Ve burjuvazi bunu kadın sayesinde sağlar. Çünkü üretimden ayrılmış olan yeniden üretim evde kadının işidir.

Çocuklar cinsiyetlerine uygun olarak yapılan bu işbölümünü ilk kez ailede öğrenmeye başlarlar. Daha sonra diğer ideolojik aygıtlarla pekiştirilen eğitimle kadın ve erkek rolleri benimsetilir, bunlara uygun davranmaları istenir. Bu roller kadının ezilmişliğinin hem ifadesidir, hem de bu ezilmişliği gizler.

Kadın ekonomik faaliyet içinde yer aldığında da ucuz işgücüdür. Ekonomik faaliyeti aile bütçesine "katkı" olarak görüldüğünden kolayca emek yoğun sektörlerde düşük ücretle çalıştırılır. Ya da ev içindeki iş bölümünün uzantısı olacak biçimde "kadın meslekleri" oluşturulur. (Hemşirelik, sekreterlik, hosteslik...) **Sanayinin büyüdüğü işgücüne ihtiyaç olduğu dönemde fabrıkaya çekilen kadın, kriz dönemlerinde kolayca evine gönderilir. İşsiz sayılmaz.** Çünkü evde onu bekleyen bir "işi" vardır. Kadının erkeğe bağımlılığı sürdüğü müddetçe burjuvazi toplumun ancak yarısını yönetmek gereğini duymaktadır; diğer yarısı zaten erkekler tarafından yönetilmektedir. (Kadınların çok büyük bir çoğunluğunun eşlerinin oy verdikleri siyasal partilere oy vermeleri bu konuda önemli bir göstergedir)

MÜCADELE YARINA ERTELENEMEZ

Tarihsel süreç bugün yaşananın değişmez olmadığını ortaya koyuyor. Kadının ikincil cins olması erkeğin üstünlüğü **değişmez değildir. Cinslerarası eşitsizliğin tümüyle yok edilmesi ancak, maddi temellerinin, yani genelde sınıf çelişkilerinin özelde de kapitalizmin yok edilmesiyle gerçekleşebilir. Her türden toplumsal eşitsizliği ortadankaldırmayı hedefleyen sosyalizm cinslerarası eşitsizliğin de ortadan kalkmasını mümkün hale getirir.** Kapitalizmde kadının aile içindeki yeniden üretim işlevi, sosyalizm bakımından zorunlu değildir. Çünkü sosyalizm kâr amacı gütmeyen, kollektif mülkiyete dayalı bir toplumdüzenidir. Ev işlerinin ve çocuk bakımının toplumsallasması kadını çocuk doğurdu için eve kapatılmaktan kurtarır.

Kadının kurtuluşu sosyalizmle mümkündür, ancak bu kurtuluş kadınların özgül ezilmişlikleri temelinde mücadele ve örgütlenmeleri ile gerçekleşebilir. Sosyalist mücadelenin tarihi bunu doğrulamaktadır. Erkeğin egemenliğine dayalı aile ilişkilerinin, geleneklerin bir çırpıda değişmesi mümkün değildir. Kaldı ki, kendileri de baskı altında olmalarına rağmen, egemenlerin baskı araçlarından kadınlara karşı yararlanmış olan ve kendisi angarya altına sokulurken, sistem sayesnide bir başkasını angarya altına sokan erkeklerin bu konumlarından bir çırpıda vazgeçmeleri beklenemez. Gündelik yaşama böylesi bir mücadeleyi kabullenmek kolay değildir. Ama sorun kadının ezilmişliğinden asıl çıkar sağlayan sistemle mücadeleyi engellemeyecek, ortaklığı bozmayacak biçimlerin bulup çıkarılmasında yatmaktadır. Eğer kadınların başdüşmanı sınıf ayrımı gözetmeksizin erkekler olacak olursa, bu ortaklığı gerçekleştirme olanağı olmaz ve kazanan sistem olur.

Sorunların çözümünü yarına "ertelemeyen" insan ilişkilerinde, yaşamında köklü bir dönüşüm için bugünden mücadele eden bir sosyalizm anlayışı, kadınların özgül sorunları temelinde ezilmişliklerine ve sömürüye karşı gerçekleştirecekleri örgütlülüğü dışlamaz. Nasıl ki işçilerin gündelik yaşamı biraz daha çekilebilir kılmak için verdikleri ekonomik mücadele sosyalistlerin reddedemeyecekleri bir çerçeve oluşturmaktaysa, kadınların reform talepleri de desteklenmek zorundadır. Ama bunun bir reform talebi olduğu unutulmadan. Kadınların reform talepleri sosyalizm mücadelesine bağlanmadıkça, kurtuluş hedefine yönelemez. Bunu gerçekleştirecek olan da kadın mücadelesi içindeki sosyalist ve işçi kadınlardır.

8 Mart nasıl doğdu?

8 Mart, kadınların hem sömürüye hem de ezilmişliklerine karşı verdikleri mücadelenin simgesidir. Kökenine ilişkin tartışmalar olmakla birlikte, 1857'de New Yorklu dokuma işçisi kadınların mücadelesiyle doğduğu genel kabul görüyor. 8 Mart 1857'de oniki saatlik işgünü ve artan iş yükünü protesto etmek için gösteri yapan kadınlar, polis tarafından şiddet kullanarak dağıtılıyor, ancak mücadele durmuyor. 1908'de yine dokuma işçisi kadınların gerçekleştirdikleri fabrika işgalinde çıkan yangın, 129 kişinin ölümüne neden oluyor.

II.Enternasyonal'in 1893 Zürih ve 1907 Stuttgart kongrelerinde kadın sorunu tartışılıyor. 1907'de yine Stuttgart'ta I. Enternasyonal Sosyalist Kadınlar Kongresi toplanıyor. 12 ülkeden 50 delegenin katıldığı bu kongrede bir kadın örgütü kurulması, bu örgütün sekreterliğine de Klara Zetkin'in getirilmesi benimseniyor. 1910'da toplanan 2. Kadın Enternasyonal'i 8 Mart'ı Uluslararası Emekçi Kadınlar Günü ilan ediyor. Ertesi yıl aynı gün, Avrupa'nın tüm ülkelerinde kadın emekçilerin eşit işe eşit ücret ve oy hakkı taleplerini dile getiren ve savaşa karşı olduklarını ilan eden büyük gösteriler düzenleniyor.

1960'lı yıllara dek 8 Mart sosyalist kadınlar tarafından kutlandı. Ancak bu yıllarda yeniden canlanan kadınların kurtuluş mücadelesi 8 Mart'ın daha yaygın, feminist kadınları da kapsayan biçimde kutlanmasına yol açtı. Birleşmiş Milletler'in 1975'ten 1985'e kadarki on yılı kadının on yılı ve 8 Mart'ı da Uluslararası Kadın Günü ilan etmesi 8 Mart'a yeni bir boyut kattı. 8 Mart, çeşitli ülkelerde devletin ve burjuva partilerin kadın mücadelesini gerçek özünden uzaklaştırmaya, düzen sınırları içinde tutmaya çalıştıkları bir güne dönüştü.

Ülkemizde de 12 Eylül öncesinde sosyalist kadınlar tarafından kutlanan 8 Mart, 12 Eylül'den sonra bir yanda sosyalist ve feminist kadınlar, diğer yanda Türk Kadınını Güçlendirme Vakfı başta olmak üzere, çeşitli burjuva partileri tarafından kutlanıyor. ANAP'ın kadın kolu gibi çalışan Vakıf, sorunu gecekondu mahallelerinde çocuklara giyecek dağıtmaya, nikah törenleri düzenlemeye indirgiyor, eşinin "yanında" bayramlarda da "el öpen" bir kadın imajını güçlendirmeye çalışıyor.

Kadın hareketliliğinde işçi ve emekçi kadınların henüz yeterince öne çıkmamasına da paralel olarak 8 Mart'ın gelenekçi kültürün hegemonyasını kırmayı, kadının sömürülme ve ezilmesini ortadan kaldırmayı hedefleyen bir mücadele günü olması sağlanamadı.. Önümüzdeki 8 Mart'lar bu amaca hizmet ettikleri ölçüde anlamlı olacak.

İşçi kadınlar işçi eylemliliklerinin en ön saflarında yer alıyorlar, ancak komite üyeliği, temsilcilik yöneticilik söz konusu olduğundan oldukça geride durduklarını söylemek mümkün

*"Bedenimiz bizimdir, cinsel tacize hayır" kampanyası ile bir araya gelen kadınla
lere tecavüz edilmesi durumunda indirim öngören TCK'nın 438 maddesini porte
yüşü gerçekleştirdiler. İşçi ve emekçi kadınların katılımının oldukça sınırlı olduğu y
onların talepleri, sloganları da sınırlıydı.*

"Su kuyruğunda bir te erkek göremezsiniz"

"Hergün yinelenen bitmek bilmez toz alma, temizlik, çamaşır, bulaşık, yemek pişirme. Bunların yanı sıra çocuğun bakımı, yetiştirilmesi. Çalışsın çalışmasın tüm kadınlardan öncelikle bunları yerine getirmesi beklenir. Hem de hiçbir karşılık ödenmeksizin. Çoğu fazla zevkli olmayan, insan yeteneklerini geliştirmeyen, tersine körleten, tüketen uğraşlar. Batı ülkelerinde yapılan araştırmalar ev kadınlarının haftada yaklaşık 70 saat çalıştıklarını ortaya koyuyor. Kadın bir de işçiyse, emekçiyse çalışma süresi 100 saati aşabiliyor. Neden bu işlerin tümü kadınların omuzlarında? Neden evlilikte sorumluluklar eşit biçimde paylaşılmıyor? Toplum böylesine kesin bir işbölümüne neden gereksinme duyuyor? Bu işbölümünü doğal birşey gibi nasıl kabul ettirebiliyor insanlara?

Kadın sorununda doğru çözüme ulaşabilmek bu sorulara yanıt aramaktan geçiyor. Ama öncelikle gündelik yaşamımızı, sorunun asıl yaşandığı alan olan eviçi ilişkileri, aileyi sorgulamaktan. Dilimize yerleşmiş cinsiyetçi sözcükleri, hatta bazen ağzımızdan çıkıveren küfrü farkedebilmekten.. Öryargısız, dudaklarımıza alaycı bir gülümseme yerleştirmeden tartışabilmekten. Doğduğumuz günden başlayarak eğitimle, kitle iletişim araçlarıyla "kadın" ve "erkek" rolleri benimsetilir bize. Bunlara uygun davranmamız istenir. (Kadınsak incelikli, duygulu, sevecen, erkeksek dayanıklı, acımasız, girişimci !) Kadın politik, sosyal, kültürel yaşamdan uzaklaşır, aile içindeki rolü öne çıkar. Ezilmişliğin üstü örtülür. Bu noktada tek tek kadınların aynı sorunları yaşadığının bilince çıkması, birlikte çözüm aramak önem kazanır.

Bir grup kadın arkadaşla gündelik yaşamda karşı karşıya olduğumuz ayrımcılığı, cinsiyete dayalı işbölümünü tartışmaya çalıştık. İlk akla gelen suyu olmayan yüzlerce nüfuslu bir mahallede bu sorunla yalnızca kadınların ilgilenmeleri oldu. Sakine anlatıyordu:

Mahalleye haftada bir ya da iki kez tanker geliyor. Biz kadınlar su alabilmek için uzun kuyruklar oluşturuyoruz. Kuyrukta gece bile olsa tek bir erkek göremezsiniz. Bazen saat 02.00'de hatta 04.00'te bekleştiğimiz oluyor. Belediyeye birkaç kez gidip durumu anlattık, sonuç alamadık. Sular akmadığı halde bir de su faturası geliyor, akmayan suya para ödüyoruz. İmza kampanyası açmaya karar verdik. Bu yalnız bizim sorunumuz değil. Erkeklere de anlatmamız gerekli. Onları nerede bulacağız? İş çıkışı kahvede tabii. Kahvelere gidip konuşmaya, anlatmaya başladık. Kimisi oyundan başını kaldırıp bakmıyor bile. Kimisi akıl vermeye kalkıyor. Encümene gitsenize. Biz ne yapılması gerektiğini bilmiyoruz ya (!) Birisi de ne dese beğenirsin "erkekler gelmedi de siz mi geldiniz?" Benim tepemattı. İşte siz de erkeksiniz, ne yapıyorsunuz. Burada oturmuş tavla oynuyorsunuz, bizim kocalarımız da sizden farklı değil, deyiverdim.

Cinsiyete dayalı işbölümü kadın ve erkeğe düşen rolleri belirlemiş. Bize düşen çocuk doğurmak, eşlerimize bakmak, onların gereksinimlerini karşılamak, hatta varsa yaşlı akrabalara bakmak. Bununla da bitmiyor. Bizlerin yerine çalışıp çalışmamamıza, hatta sokağa çıkıp çıkmamamıza kimi zaman eşimiz karar vermiyor mu? Ev içi şiddet, dayak onca yaygın değil mi? Songül bütün bunları dile getiriyor:

"İşe girmek istediğimde eşimin baskısıyla karşılaştım. Dayak bile gündeme geldi. Dayanamadım. İşimden ayrılmak zorunda kaldım. Sosyal faaliyetlere katılmamı da engelliyor . Hadi kendisi katılmıyor, beni engellemeye ne hakkı var? Bu hakkı kendisinde görüyor işte. Mülkuyum ya!..Bütün bunların adını "kıskanma" koymuş. Bana güveniyormuş ama çevremdekilere nasıl güvensinmiş (!) Kaç kez ayrılmak istedim. Bu kez toplumun baskısı başlayacak diye düşündüm. Eşinden ayrılmış dul bir kadın...Yalnız yaşayamazsın. Annen babanla otursan, koca baskısından kurtulduğuna sevinemeden onların baskısı başlayacak. Zaten alelacele evlenmenin en önemli nedeni de onların baskısı. Ta küçük yaşlardan beri bana verdikl
Evlilik için yetiştirilmem. Birisi
olmuşsa, evleneceksin. Başka yol
leni nasıl küçük düşürürsün."

Yanımızda ev içi şiddetle, bun
gın biçimi, dayakla karşı karşı
nu söyleyen bir kadın daha
saatte. Eve zamanında ulaşma
Küçük oğlunun adı Cevahir.
babasının koyduğunu söylüyor
ruz. Oğluna devrimci bir önderi
yan, onun kişiliğine, düşünce
duyan bir baba. Aynı zamanda
kağa çıkmasını bile kısıtlamak
ri yerine gelmediğinde şiddet uy
çekinmiyor. Kadınla erkek aras
menlik ilişkisinin ne denli der
ni, öyle kolay kolay değiştiri
demokratlar, devrimciler arası
bildiğine sorgulanması gerekti
yoruz.

Cennet, 10 yıllık evli. Bu sür
tediği ölçüde olmasa da işini
başarmış. 4-5 yıldır ev içi iliş
olumlu olduğunu söylüyor ve

"Birlikte dışarı çıkmışsak,
mizde gerçi hâlâ yemeği hazırla
cukla ilgilenmekten
"sorumlu"yumdur. Bu yüzde
olur. Ancak önceleri bu kon
otoriterdi. Ben sürekli tartışm
Evişlerini paylaşmamız gere
kararları ortak almamız gere
tım. Evlendikten sonra işten a
ev işlerinin kısır döngüsüne d
dım. Benimle aynı sorunları ya
larla bir arada oldum, toplum
kopmamaya çalıştım. Bu kon
zorladım. Giderek o da daha
san olmaya başladı, bana ta
na bağlı olarak değişti.

Cennet'in çabası siyasetten
sanattan yalıtılmışlığımızı ka
yaşamın içinde olmaya çalış
da kuşkusuz anlamlı bir örn
aynı sorunu yaşayan başkaları
kendini geliştirme ve bütün
nunda da, eviçi işbölümünü
başlaması sonucunu doğurm
genelleştirilebilir mi? Dönüşü
ğinden gerçekleşmesi, cinsiyet
lümünün, kadına biçilen ro
mücedele içinde kendiliğind
beklenebilir mi? Hele kadının
mundan, temelde egemen sın
bir yana, erkeklerin de küçür
oranda yarar sağladığı gözön
Kadınların ezilmişliklerini or
mak için verecekleri mücadel
kadın hareketinin varlığı bu n
kazanıyor.

TEK'in

Başta

dışı özelleştirmeyi ortadan ka
ler gerçekleştirilmelidir. TEK
masının yapacağı devir sözle
olarak katılınmalıdır. Sendika
başına katılmasına izin verme
silcilerini de katmalıdırlar. De
ne kıdem tazminatlarını kazan
rak gerilmesi, iki tarafta çalışt
tireceği tazminat farkının ort
kayıpların engellenmesi, tüm
vencesinin sağlanması, eski s
siplin kurulu ve ceza maddel
lerek güvenceli bir çalışma du
sı maddeleri eklenmelidir.

İşverenin çalışma güvences
hakları yoketmeye yönelik for
lemine karşı işçiler kendi dilek
doğruyu yakalamışlardır. Ça
caklarını "devir Sözleşmesi"
dirmeyeceklerini ve yasal olara
süre hakkı olduğunu bildirere
göstermişlerdir. İşte komite v
rene öğrene hayatın içinde ge
rine getirmeye devam etmek

Enerji işçileri yarattıkları
şeyleri ile bu sorunun üstesin
dir. Kazandıkları deneyimleri
lerini TES-İş üyesi tüm enerj
maları ve komite/konsey örg
levini göstermeleri gerekecek

...taş işçilerinin tepkisi yükseliyor

...yeri komite ve konseyleri ...ndisini dayatmıştır"

...miz Kutlutaş-Dilingham Aydın-İzmir ...nun inşaatını yapıyor. Yaklaşık 1300 ...a işçi çalışıyor. Bu ortak girişimin ya...utlutaş'ın kendine ait işyerlerinde top...) kişi çalışıyor. Hem ortak girişim, hem ...lutaş'ın değişik şantiyelerdeki ...00 Yol-İş Üyesi işçi için toplu sözleş...şmeleri 26 Aralık'ta başlandı.

...i "kötü bir sözleşme imzalanacak" ...sine iten gelişmeler şöyle özetle...

...şık 2 yıl önce çalışmaya başlayan iş...na önce 3 yıllık ve alabildiğine kötü bir ...eyi de kabul etmek zorunda kaldılar. ...sözleşmenin kötü olması hızlı bir işçi ...yonunu da beraberinde getirdi. Daha ...bulunçaya kadar idare ederiz düşün...nen tüm işçilerin ortak görüşüydü.

Sendikası yetkilileri, özel işyerlerini ...dika şubelerinde toplamayı işçilere da... Genel Merkeze üye görünen işçiler ...şube açılacak beklentisine düştüler. ...ktör işyerlerinde çalışma sürelerinin ...inde sona ermesinden dolayı açıla...nin sürekliliği konusunda genel mer...şkuları, şube konusunu daha sonraki ...aktardı. İkinci önemli kuşku şube oluş...unda yönetime gelecek işçilerin ge...eze tam uyum sağlayacak kişilerden ...ı düşüncesiydi. Genel Merkez yetki... kuşkunun olmadığını söyleyebilirler. ...izler varolduğunu gördük, yaşıyoruz. ...rde oluşturulmuş özel işyerlerinde ör...ndika şubelerinin tutumunu biliyoruz. ...şubelerin üyesi işçi arkadaşlar da iyi ...

...ka işyeri temsilciliği, seçimlerle belir...msilci seçilen arkadaşlar bir şubenin ...nü taşıyacaklarını bilerek bu göreve ... Çünkü temsilcilik seçimlerinden he...ra birkaç önemli sorun hariç, hiçbir ...i merkeze götürmeden kendi olanak...zmeye çalıştılar. İşçi arkadaşların tam ...ile sözleşmede olmayan bazı küçük ...endi uğraşlarıyla aldılar. Her şeye rağ... şeyler eksik kalıyordu. Bu eksiklikle...nek için işyeri komite ve konseyleri ...ri dikkate alınarak, birim sözcüleri se...e bir yapı oluşturuldu. Bu yapı ilk iş ...eni oturumuna başlanacak toplu iş ...eleri için taslak hazırlama çalışmala...ladı. Tüm işçi arkadaşların taslağın ...na katkısı önkoşuldu. Üç ayrı şanti...ışan işçi arkadaşlara taslak için dü...ini belirtecekleri yazılar dağıtıldı. Bu ...oplanıp, birim sözcüsü arkadaşlarla ...r taslak hazırlandı ve sendika genel...e gönderildi. Sendika genel merke...zde bizim taslaktan yola çıkarak ...ğı sözleşme taslağını ilk gördüğümüz...lanacak sözleşmenin de rengi belli ...

...üzde yapabileceğimiz iki şey vardı. ...sendikanın bu davranışına tepki ola...ten istifa ile başlayacak bir eylemli...ı. İkincisi bizim irademiz dışında ...mış olsa da bu taslaktan hiç taviz ver...onuna kadar sahip çıkma. Ekonomik, ...ik, politik gelişmeleri ve işveren-polis ... dikkate alarak sözleşme görüşme...ndikanın hazırladığı taslakla girilme...nde karar aldık. Her şantiyeden ... belirlenen bir işçi arkadaş ve sendi... baştemsilcisi ile sözleşme görüşme...özlemci olarak katılmak istedik. Bu ...ı, genel merkezden yöneticilerine se...in geldiklerinde ilettik. Tüm işçilerin ...steğimizin yerinde olduğunu söyledi... böylece sendikanın yükü hafifleye...zlemciler sendika yetkililerinin ve ...emsilcilerinin tutumunu gözleriyle gö...k ağızdan şantiyelerdeki arkadaşlara ...ıklardı.

... biraz buruk, ama rahatlamıştı. Bizle...da olduklarını, bir milim bile geri adım ...caklarını söyleyen sendika yöneticile...azarlık masasında görecektik.

...arca tüm gücümüzle kendilerini des...eğimizi, grev dahil her türlü eyleme ...duğumuzu bildirmiştik. Böyle samimi ..., tam güçle, yöneticilere yanlızca or...lerini işverene duyurmak külfeti ka...

...rüşme 26 Aralık 1989 günü yapıldı. Ta...ğırlıklı görüşmenin iyi niyet dilekleri ile ...nmasının ardından ikinci oturumun ta...lendi. Sendikamızın da yardımıyla gö...re dolaylı) da olsa katılacaktık. İkinci ...elerde idari maddeler diye adlandırı...n ilk sözleşmede de bulunan madde...ı edildi. Yeni maddeler kısa görüşülüp, ...onraki oturumlara ertelendi.

...oturumu tarihinin 2 gün sonrasında ...şantiyeden beş işçi arkadaş hiçbir ge...österilmeden gözaltına alındı. Gözal...nanların kim oldukları konusunda ...Savcılık ve Emniyet Müdürlüğü de da...ımse açıklama yapmadı. İşçi arkadaş...eleri ve yakınları ile bizler, ilgili tüm ...urumları dolaşıp müracaat ederek, kay...zı dile getirdik. Üç arkadaşımız üç gün ...ki arkadaşımız da daha sonra serbest ...ı. Tabii ki bu arada kendilerine işken...dığını, şiddet uygulandığını söylediler. ...lerde estirilen terör havası ve kilitleri ... soyunma dolapları işin bir başka ...ü.

...u iş sözleşmeleri görüşmesinde ilk kez ...rşıya gelme ile bu gözaltına alma ola...nı günlere denk düşmesi oldukça dü...ücüydü.

...u iş sözleşmeleri görüşmesinde ilk kez ...rşıya gelme ile bu gözaltına alma ola...nı günlere denk düşmesi oldukça dü...ücüydü.

...r sendikamıza güç vermek, bizim için ...ği kararlara katılmak istiyoruz. İşvere...eden güç aldığını merak etmiyoruz. ...biliyoruz az ücrete ve sosyal haklara ..., kapıda bekleyen 2000 (ikibin) işsizin ...müracaat formu var. Vergi indirimle...arı karşılama adıyla, düşük faizli kre...la devlet güç veriyor. Dilingham adlı ...an şirketinin ortak olması güç veriyor ...yalistlerin ülkemizdeki yerli işbirlikçileri ...iyor. Eski Başbakan şimdiki Cumhur...ımızın yat gezilerinde işverenimizin ya...lanmasından yola çıkarak, iyi ilişkileri ...tidarın en yetkilileri güç veriyor. ...müzdeki günlerin çok sıcak geçeğini kestirmek kehanet olmayacak. Biz Kutlutaş-Dilingham işçileri olarak tüm sıcaklığına karşın, günleri sabırsızlıkla bekliyoruz. Gözaltına alınmalardan sonra düşüncelerimizden birşey yitirmedik. Tek değişimi sendikamızda görüyoruz. Kutlutaş'ın diğer illerdeki işyerlerinin örgütlü olduğu Yol-İş şube yöneticileri ile birlikte, sendika genel merkezinde yapılan görüşmelerde, ücretlere dahil, hiçbir geri adım atılmayacağı kararı alındı. 22 Şubat 1990 günü yapılan en son oturumda işverenin % 72 ücret zammı önerisini duyunca, bizim talep ettiğimiz % 130 ücret zammı talebinden aşağılara inilebileceğini ima eden davranışlar içine girildiğini gördük. Üçüncü oturumdan sonra gözlemci alınmama kararının bu hesapların bir parçası olduğunu düşünmeye başladık.

Bugün şantiyelerimizdeki tüm işçi arkadaşlarla tüm gelişmeleri yeniden tartışıyoruz. Hemen tüm arkadaşlar, önümüzdeki günlerde sendikaya rağmen geliştirilebilecek yaptırım yöntemlerini belirlemeye başladılar. En son binlerce kamu ve özel işyerlerinde çalışan işçi arkadaşlara, karşı olmalarına rağmen dayatılan sözleşmeleri biliyoruz. Aynı oyunun bizim için de oynanabileceğini düşünmeye başladık.

Uzlaşmazlık tutanağının imzalanmasından sonra yapabilecekleri ve bunların yöntemlerini birlikte oluşturma çabalarını hızlandırdık.

İnanıyoruz ki, bugün için işyeri komite ve konsey yapılanmaları kendisini bizim için de dayatmıştır. Bu konuda daha önce başlattığımız çalışmalarımızı tüm gücümüzü kullanarak, hızlandıracağız. Bugüne kadar bu çalışmaları kendi düşüncelerine ters gören bir grup arkadaşımız bile, hızlı gelişmeler karşısında telaşa kapılıp, daha sıcak bakmaya başladılar.

Yeni bir satış sözleşmesini bize kabul ettiremeyecekler.

Bize izlettirilecek her oyuna, kendi yazdığımız oyunlarla cevap vereceğiz.

Tüm işçi sınıfına, gazetenizin tüm çalışanlarına Kutlutaş-Dilingham'dan dostça selamlar.

KUTLUTAŞ-DİLİNGHAM İŞÇİLERİ

İşçi sınıfı

Baştarafı 9.sayfada

1980 öncesindeki iç savaş koşullarında, bilindiği gibi, faşist saldırıların yöneldiği başl.ca hedefler olması nedeniyle gecekondu bölgeleri yoğun bir politikleşme süreci yaşamıştı. Bu anlamda işi sınıfına da ulaşmanın elverişli alanlarından biri gecekondu çalışması olarak belirmişti. Bugün ise işyerleri, fabrikalar, gecekondu semtlerine ulaşmanın elverişli bir yolunu oluşturuyor. Bugün işçiler aracılığıyla diğer halk kesimlerine ulaşmak mümkündür ve bu nedenle de işçi hareketi toplumsal muhalefet hareketinin eksenini oluşturmaktadır.

Kısacası Devrimci İşçi Hareketi, devrimci bir partinin hedeflendiği bir süreçte, devrimci hareketimizin geleneğinde ve pratiğinde bulunan işçi konseyleri temelinde yükselen bir hareket olabildiği sürece, işçi eylemlerine günün koşullarında önderlik yapma yeteneğini de kazanabilecektir... Teşekkür ederiz.

Üretenlerin en iyi yöneten

Baştarafı 5.sayfada

karşılandı. İşyerinin zarar ettiği için kapatıldığı gerekçesinin yalan olduğu, işyerinin kar edebilecek bir işyeri olduğu kanıtlandı. Her türlü faşist saldırıdan yılınmayacağı, maden işçisinin sofrasında aş, sobasında ateş olan kömürün kaynağı Yeniçeltek'in kapattırılmayacığı, dosta, düşmana gösterilkdi. En önemlisi hem üretip, hem bizzat yöneterek, uğruna mücadele edilen düzenin küçük bir örneği sergilendi."

İşçi kıyımına

Baştarafı 12.sayfada

turmaya çalıştılar.

Yaklaşık 1 saat süren yürüyüşün ardından gelinen miting alanında, "Yeni Çeltek'li kardeşlerimizi", ve "ülkenin çağdaş demokrasiye ulaşması için mücadele edenleri anmak için" 1 dakikalık saygı duruşu ve 1 dakikalık saygı alkışı yapıldı.

Mitingin açık konuşmasını yapan Kristal-İş Paşabahçe şube başkanı Ahmet Okuyan "Örnek bir toplu sözleşme imzalayan cam işçilerin cezalandırmak için işverenin kıyıma yöneldiğini"söyledi.

Daha sonra kürsüye gelen ve son kıyımda işten atılan Kristal-İş üyesi Öznur Durmuş "Ben anlımdan akıttığım terin karşığını istiyorum. İşimden oluyorum. Babalar işsiz, çocuklar açken iş barışı sağlanamaz" dedi.

Kenan Durukan Mart-Nisan eylemlerinde Gölcük'te, Zonguldak mitinginde yuhalanmasından ders almışcasına tekrar kürseye geldi. Ne Varki daha adı ananso edildiğinde başlayan ıslıklama ve yuhalama karşısında her zamanki pişkin tavrıyla ayağını yere, yumruğunu kürsüye vurarak "Ben Zonguldak'taki toplantıda da susturulmak istendim. Aranıza sızan ve baba parasıyla geçinen, sizin gibi ter akıtmayanların oyununa gelmeyin" dedi. Ancak, ıslıkların ve yuhalanmaların artarak ve ısrarla sürmesi üzerine konuşmasını yarım bırakmak zorunda kaldı.

Son konuşmayı yapan Kristal-İş Genel Başkanı Necati Altunkaynak Kenan Durukan'ın yuhalanmasını eleştirerek "öfkemizi yanlış yere yöneltmeyelim. İşveren karşı birlik olalım" deyince "Kahrolsun sendika ağaları" sloganıyla karşılaştı.

Mitingin Grup yorum'un söyleyeceği bir parça eşliğinde halay çekilerek sona erdirilmesi çağrısında bulunan Kristal-İş, Yorum'un 1 Mayıs'ı söylemesi üzerine mikrofonu kapattı. Bunun üzerine miting alanındakilar hep bir ağızdan 1 Mayıs Marşı'nı söylediler. Ve Grup Yorum'u aralarına alarak çektikleri halaydan sonra dağıldılar.

Türkiye Ortadoğu'da öne çıkarılıyor

Baştarafı 1.sayfada

Deniz Kuvveti bulundurması önem taşıyacaktır" diyerek "... silahsızlanma ve tansiyonun düşmesi Avrupa için doğru olabilir, ama aynı şey Ortadoğu için söylenemez.. Türkiye'nin coğrafi konumu ve bölgedeki menfaatleri dolayısıyla ABD istikrarın tabyası olan güçlü bir demokratik Türkiye'nin varlığını memnuniyetle karşılamaya devam edecektir. Türkiye aynı zamanda Batı ile birleşmenin teknolojik ilerleme siyasi demokrasi ve ulusal güvenlik anlamına geldiğinin bölgedeki vitrinidir."

"Türkiye'nin uluslararı alanda bugünkünden çok daha fazla rol oynama şansı yüksektir. Doğal kaynakları halkının dinanizmi, yüzölçümü ve stratejik konumu bunu Türkiye için mukadderet yapıyor ancak bunu yapması ekonomik, siyasi ve eğitim konularında içerdeki performansına bağlı.."sözleriyle gözlemlerini özetlemektedir.

EKONOMİK VE SİYASİ KARAR ODAKLARI "İSLAMİ BİR AĞ" İÇİNDE

1980'lerdeki güçler dengesi Afganistan ve İran'daki gelişmelere göre Türkiye'nin Ortadoğu'da jepolitik konumu tanımlanmış, ABD stratejistleri SSCB'nin o yıllardaki durumuna göre Türkiye'ye bir misyon yüklemişti.

1980 ortalarında Gorbaçov faktörünün çıkması ve Doğu Avrupa'daki değişmeler güçler dengesinde alt üst oluşa neden olmuştur.

Ortadoğu'da yeni konumlanmada İran ve Afganistan'ın yanında Doğu Avrupa faktörünün eklenmesi Türkiye'nin rolünün tayininde belirleyici önemdedir.

Böylesi bir yönelim emperyalizmle Türkiye ilişkilerinde askeri, ekonomik, kütürel, politik boyutlarda yeni gelişmelere yol açacak bir nitelik kazanmaktadır. Bunun en çarpıcı örneklerinden biri ABD'nin İslamla ilgili düşünceleridir.

Dinsel gericilik ülke içinde halk muhalefetinin sahte hedeflere kanalize edilmesinde ve giderek bastırılmasında etkili araç olarak takviye ve teşvik edilirken ABD istihbarat örgütleri Ortadoğu halklarını dinsel özelliklerinden dolayı İslamı, ideolojik bir hegemonya aracı olarak kullanıp emperyalizmin nüfuz ve ekonomik alanlarında istikrar aracı görmekteler. Türkiye'de bu doğrultuda ekonomik, siyasi, kültürel, entellektüel bir vitrin olarak düşünülmektedir.

ABD'de bir özel istihbarat servisi gibi çalışan Rand Corporotion'un ABD yönetimi için hazırladığı gayri resmi ilişki kurulmasının önemi üzerinde durulmaktadır. Eski CIA uzmanı Graham Fuller'in denetiminde hazırlanan raporda "... bugün Türkiye'de Dışişleri Bakanlığı hariç islami bir ağ oluştu." ayrıca Sabancı, Koç gibi yerli tekellerin yanısıra "dinamik bir İslam sektörünün sivrildiğini", "devletle din arasında yeni bir ilişki dönemine girileceğini", "İslamın Türkiye'de yükselme olgusuna dikkatli ve seçici bir şekilde yaklaşılmalıdır. Ancak ihtiyatlı ve alçak perdede kalarak Amerikan çıkarlarına en iyi hizmet mümkündür. İslamın rolünü etkileme konusunda en ufak açık Amerikan girişimi ABD çıkarlarına hizmet etmez.. Türkiye'deki İslam aktivistlerini amaçlarını, dürtülerini ve ideolojisini öğrenmek için daha yoğun ve kararlı çaba gösterilmelidir. Bu bilgi ve çaba olmadan Türkiye'deki Amerikan menfaatlerine daha iyi hizmet edecek politikalar geliştirme olanağı yoktur." denilmektedir.

CIA uzmanı Fuller'de Türkiye'nin ortadoğu'da rolünün artmasından dolayı İslamın hem ülke hem Ortadoğu ve SSCB'deki müslüman kökenli ulusların etkileri üzerinde durarak emperyalizmin Ortadoğu ve SSCB'deki uluslar hakkında projelerinin gerçekleşmesi doğrultusunda Türkiye'ye yeni misyonlar yüklemektedir.

Türkiye'yi etkileyecek olan bu dış faktördeki gelişmelere paralel olarak iç faktördeki değişmeler de kendini dayatmış durumdadır.

Ülke içindeki dinamiklerin yol açtığı etkenlerden dolayı, Türkiye'nin emperyalizmle entegrasyonun önündeki tıkanıklıkların aşılması, 12 Eylül'le çözümlenmeyen bir dizi sorunun yeniden ve günün dış ve iç koşullarına uyumlu bir tarzda el alınmasını gerektirmekedir.

Siyasal olarak bunun anlamı 12 Eylül'ün yerleştirmeye çalıştığı siyasal üst yapının günün gereklerine uygun tarzda, gerektiğinde reorganize edilerek kurumsallaştırılmasıdır.

Her zaman olduğu gibi ekonomik siyasi karar ve yaptırımların bütün faturası başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi halklarımıza çıkarılmakta, iç düşman programı çerçevesinde toplumsal muhalefetin ezilmesi, Kürt ulusuna yönelik kontr-gerilla faaliyetlerinin yoğunlaştırılması, asimilasyon ve soykırım politikaları, devletin dinsel gericiliği teşvik ve takviyeleriyle toplumsal muhalefetin sahte hedeflere kanalize edilerek eritilmesi hedeflenmektedir. Siyasal düzeyde Cumhurbaşkanlığı seçimiyle girilen süreç Markosvari gelişmeler ve sivil diktatörlüğün yerleştirilmesi doğrultusundaki düzenlemeler önümüzde yaşayacağımız günlerin zor ve sıcak geçeceğini göstermektedir.

Sendikasızlaştırmaya

Baştarafı 1.sayfada

da işçi sınıfı ve sendikal örgütlülükleridir. Her ned kadar mevcut sendikal yapılan pek fazla sorun yaratmasa da, tabandan gelişen hareketlilik ve meşruluk temelinde yükselen mücadele egemen sınıfları düşündürmekt ve hatta mevcut sendikal yapıları zorlamaktadır.

Bu durum, yeni politika ve uygulamaların nedeni olmaktadır. Anayasa ve 2821-2822 yasalarla getirilen barajlar yeterli görülmemiştir. Sendikaları daha da işlevsizleştirmek için sözleşmeli personel uygulaması geterilmiştir. Bir kölelik anlaşması olan sözleşmeli personel yasasının sonucu bağlanmadığı bir ortamda TİSK(Türkiye İşverenler Sendikası Konfederasyonu) 'teşmil' konusuna çalışma yaşamının gündemine getirmektedir. Kamuoyuna "Şirin" görünmek için iş katliamlarında katledilen bu arkadaşlarımızı duygu sömürüsü doğrultusunda kullanmaktadır. "Kaçak" ve 5-10 kişi çalıştıran işyerlerinin, o iş kolunda faaliyet yürüten en büyük sendika tarafından, bildirimleri, bu işyerlerinde teşmil uygulanmasını isterlerse toplu iş sözleşmesinin bu işyerlerinde de uygulanacağı, bir milyon yeni sendikalı yaratılacağını" belirtmektedir.

TİSK, İŞYERLERİNİ ÖRGÜTSÜZLÜK TUZAĞINA DÜŞÜRMEKTEDİR.

TİSK, Teşmil uygulamasını, sendikasızlaştırmaya hızlandırmak, sendikal oligarşileri, pekiştirmek ve küçük işletmeleri ortadan kaldırmak için istemektedir. Bilindiği üzere Teşmil, iki sendikanın yetki sorununun çözümlenemediği durumlarda uygulanmaktadır. Yukarda da belirtildiği üzere; egemen güçlerin uykusunu kaçıran, işçi sınıfının hak arama ve ülke sorunlarına sahip çıkma doğrultusunda bir gelişim içinde olmasıdır. Bunu önlemenin, bulanıklaştırmanın yöntemlerini geliştirmek, işveren örgütlülüklerini temel işlevi ve görevidir. Bugün, gelişen işçi eylemlilikleri, bir devlet kurumu olan Türk-İş'in yapısını da zorlamakta ve gerçek anlamda sınıf ve kitle sendikal yapısını yaratmayı içinde taşımaktadır. Sendikalara konulan barajlar, denetimler, sözleşmeli personel yasası hep bu gelişiminin önüne geçmek, ve tek tip sendika tek tip sözleşme için yapılmıştır. İşte, Teşmil uygulamasının da amaçları bunlardır. Bu bağlamda **mevcut sendikal yapıları korumayı, bu yapıları kalıcılaştırmayı, ÖZGÜR SENDİKALAŞMA HAKKI'na bir darbe daha vurmayı hedeflemektedir.** Şöyle ki, 12 Eylül sonrasında işiler kendiliğinden aynı zamanla birilerinin tavırsız kalması ve birilerinin ise katkıları ile Türk-İş'e yığılmışlardır. Bu yapının, bir kapısı devlete-aynı zamanda işverenlere bir kapısı AAFLI'ya, en küçük kapısı da işçilere açıktır. Bu yapının parçalanmaması tekellerin ve sendika oligarşilerinin ortak istemidir.

Bu çerçevede; Teşmil, bir yönüyle yeni sendikal yapılanmaların önüne geçmek, diğer yönü ile disipline olmayan sendikalar karşı "büyük" sendika kanalıyla yetki uyuşmazlığı yaratarak işçilerin özgür sendika hakkını ortadan kaldırmaktır. Ayrıca; Teşmil, sendikalar için "baş belası" olan işyerlerini sendikadan dışlamanın ve bu gibi işyerlerini örgütsüzleştirmenin yolunu açacaktır. Böylece sendikal oligarşilerin kalıcılaştırılması sağlanmış olacaktır.

TEŞMİL; KISITLI OLAN GREV VE TOPLU SÖZLEŞME HAKKINA ÖLDÜRÜCÜ DARBE VURMAKTIR!

Bilindiği üzere gibi ve toplu sözleşme yasası; işverenlere alabildiğine özgürlük getirirken, işçilere ve sendikalara alabildiğine yasaklar zinciri getirmiştir. Grev, grev olmaktan çıkarılmaya çalışılmıştır. Yine, konulan grev yasaklarıyla senidikalı işçilerin yarıya yakını grev hakkını kullanamamaktadır. Tüm bu yasalara, mahkeme kararlarına ve uygulamaların karşın işçi sınıfı yaratıcı gücünü kullanarak gerev hakkını kullanmanın yollarını bulmuştur.

İşverenler; istediklerini gerçekleşmediğini gördükçe kısıtlı grev hakkını ortadan kaldırmayı hedeflemişlerdir. Bu doğrultuda ilk adım; sözleşmeli personel uygulaması olmuştur. Bu yasanın başını gelenlerden sonra tartışmaya sunulan ve sarı-uzlaşmacı ve faşi-t sendikal yapılara açık bir davetiye olan teşmil'i ileriye sürmektedir. Böylece yasal bir prosedür sonunda yapılan Grev ve Toplu Sözleşme hakkı ortadan kaldırılmaktadır. Teşmil uygulanan işyerinde yasal grev yapmak mümkün olmadığı gibi toplu sözleşmenin de zoraki kabul ettirilmesidir.

İŞÇİLER İŞVERENLERİN BU SALDIRISINI BOŞA ÇIKARMALIDIR.

Tüm bu saldırılara karşı yapılacak olan örgütlü mücadeledir. Bu mücadele bir yönüyle kısıtlı da olsa var olan haklarımızı korumak, diğer yönüyle daha ileri kazanımlar elde etmektir. Bu ise, işyerlerini küçük-büyük ayrımı yapmadan örgütlenmeden geçer. Bugün tartışmaya sunulan "teşmil" uygulanmasının sendika oligarşilerine açık bir davetiye olduğu unutulmamalıdır. Mevcut sendikal yapılar, her ne kadar bu uygulamaya karşı olduklarını söylüyorlarsa da, bu, işçiler için bir güvence olmamalıdır. Bunun güvencesi işçilerin işyerlerinde, sendikalarında söz ve karar sahibi olmasındadır. Bunu sağlayacak örgütlülükler, işyeri ve komite ve konseylerdir. Bu örgütlülükleri yarattığımız, geliştirdiğimiz sürece bizleri parangalı köle haline getirmek isteyen egemen güçlerin, sarı uzlaşmacı, faşist sendikal yapıların saldırılarını boşa çıkarmamız, yeni kazanımlar elde etmemiz mümkündür. Bu bağlamda, TEK TİP SENDİKA-TEK TİP SÖZLEŞME ve ÖRGÜTSÜZLÜK deek olan TEŞMİL'e karşı çıkarak sendikal yapılar hareket geçirilmeye zorlanmalıdır.

Grev yasaları ABD emperyalizminin

Baştarafı 12.sayfada

tespitte yetkili merciin iş mahkemesi olduğunu belirten işçiler, depolardaki malların çıkartılmasına karşı çıkarlar. Ancak, 5 cemse askerin görev aldığı infazda işçilere, zor kullanılarak grev yerinden uzaklaştırırlar. İstanbul Ekspreşe ait işçi ve araçlarla taşıma işi yapılır. Olaylar sırasında Ali Şahin adlı işçi, hakime hakaretten tutuklanır. Sendika temsilcisi Murat Ateş ile 6 işçi hakkında "ABD'lilere ait malların depolardan çıkartılmasına karşı koydukları" gerekçesiyle 6 aydan 2 yıla kadar hapis istemiyle dava açılır.

Yine Kasım ayında işveren tarafından Ankara 4.İş Mahkemesinde açılan "depolardaki malların teslimine" ilişkin dava, Adana 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin kararı ile uygunluk içinde sonuçlanır. Ankara 4.İş Mahkemesi kararına göre "3. Şahısların (yani İncirlik hava üssündeki Amerikalıların) malları grev nedeniyle alıkonamaz."

Tuzcuoğlu depolarındaki grevi olumlu yönde etkileyebilecek olan Amerikalılara ait mallar Adana 1.Asliye Hukuk ve Ankara 4.İş Mahkemelerinin kararlarınca "kurtarılırken" şimdi bu kararların geçerliliği tartışılıyor. Ve zaten Ankara 4.İş Mahkemesi'nin kararı temyizde bozulmuş durumda. TÜMTİS Sendikası Adana 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin kararına ilişkin olarak da temyize gitti.

Öte yandan hak kaybından dolayı TÜMTİS Sendikası tazminat davası açma hazırlığında TÜMTİS Adana Temsilcisi Murat Ateş işveren taslağının grev öncesi toplu iş sözleşmesinden de geri hükümler içerdiğini belirtiyor. İşverenin yeni taslağında eskiden geçici olan işçi nakilleri şimdi sürekli hale getiriliyor ve işveren iserse bir işçiyi Tuzcuoğlu'nun İzmir depolarına çalışmaya gönderebiliyor.

Haydar Ertaş, Doğan Çako, Ali Şahin, İbrahim Palton, Cengiz Çayla, Cebrail Toprakoğlu, Tamer Dündar, Osman Sezgeç ve Ali Elibalh adlı grevci işçiler, tüm bu baskı ve engelleme girişimlerine rağmen, işveren taslağının kabul edilmeyeceğini ve grevin başarıyla sonuçlanacağına inanıyorlar. Grevin başarısının diğer bir etkeninin ise diğer fabrikalardaki işçilerin kendilerini destekte bulunması olduğunu belirtiyorlar.

Her an tetikte

Baştarafı 1.sayfada

cektir, kârına kâr katmak için formüller yetecektir sermaye. Kavgamızın her anı, her alanı için geçerlidir bu, ister toplu sözleşme mücadelesinde, ister grevde, ister sınıf kardeşlerimizle dayanışmada olalım, daima birlikte, daima tetikte, daima kavgada olmalıyız.

Toplu sözleşme mücadelesine sınıf kavgasının bir parçası olarak bakmak ve bu mücadeleyi yarının kızgın pratiğine bugünden bilenmek doğrultusunda sürdürmek gerektiğini daha önceki yazılarda söyledik.

Yüzdelere bağlı ücret zammı, işçi ücretleri arasındaki farkı büyütür. Bu yüzden seyyanen her işçi için eşit miktarda zam talep edilmelidir. Bu, bir yanıyla işçi ücretleri arasındaki farkı azaltacağı gibi, taleplerde gerçek anlamda bir bütünlük sağlar. Bu sayede, işverenin ücretler arasındaki farkları kullanarak, mücadeleyi bölmeye çalışması da engellenmiş olur.

Toplu sözleşme süresinin, dolayısıyla zam miktarının altışar aylık dilimlere bölünmesi işçilerin zararınadır. 1 yıl içinde alınacak zammı (eşit olmayan) iki parçaya bölen bu uygulama, ikinci altı ayda alınacak zammın ilk andan itibaren kulanılmasını önlerken, hızla artan enflasyon karşısında alınacak zammın gittikçe erimesini ve alım gücünün yok olmasını beraberinde getirecektir. Yine seyyanen zam talep edilmeli ve alınacak zam bölünmeden, ilk andan itibaren ücretlere yedirilmelidir.

Toplu sözleşmelerde rakamlar, ücret artışları enflasyona bağlı tutulmamalıdır. Enflasyon oranları resmi ağızlara oyuncak olmuşken, yapılacak ücret artışını bu kişi ve kurumların "dürüstlüğüne" bırakmak açık bir hatadır. Nitekim enflasyon hesaplama yönteminin değiştirilmesiyle kağıt üzerinde yıllık enflasyon oranının % 68'den birdenbire % 59'a düşürülmesi buna canlı bir örnek. Durum böyle iken toplu sözleşmelerde yer alan "...Sözleşmeyle sağlanan ücret artışıyla, gerçekleşen enflasyon arasındaki farkın ücretlere eklenmesi" gibi bir maddenin ne denli gerçekçi olacağını varın siz düşünün.

Kısaca açmaya çalıştığımız ve bugün işçilere dayatılan bu konuların altında yatan; sermayenin daha fazla sömürme hırsına hizmet etme amacıdır. Ufak tefek örneklermiş gibi görünce de parçalar birleştirildiğinde karşımıza meşhur üçlü çıkıyor: Siyasi iktidar sermaye-sarı sendika. Bu nedenle, bize dayatılan tüm konulara sınıf perspektifiyle bakıp, özünde yatan amacı açığa çıkartmalı, işçiler açısından en olumlu şekliyle kabul ettirmeliyiz. Toplu sözleşme mücadelesinde:

-Seyyanen zam herkese eşit miktarda ücret zammı istenmeli,

-Alınacak zammın altı aylık dilimlere bölünmesine izin verilmemeli, tek kademede alınmalı

-Toplu sözleşmedeki artışlar enflasyona, endekslere bağlı tutulmamalı, bunun yerine yine işçilerce belirlenecek bir rakam konmalıdır.

Toplu sözleşme mücadelesinde de işyeri komite ve konseyleri nerede olmalı. Tüm gelişmeler (yukarıda değinilenler ve benzerleri de dahil) enine boyuna tartışılıp, zamanında doğru tavır gelşitirilmelidir.

Türk-İş genel kurulunda gündeme getirilen "toplu sözleşme olanaklarının birleştirilmesi" konusundaki tehlikeleri de ancak işyeri örgütlülüklerinin yaratılması, yaşatılmasıyla kazanılacak aktivite sayesinde önlenebilir.

Sunulduğu şekliyle bu öneri, toplu sözleşme dönemlerinin birleştirilmesi, eylemlerin çalıştırılması, dolayısıyla sermayeye karşı zorlayıcı bir güç olmasını getiriyor. Ama aynı zamanda işçileri, sendikacıları işlemsiz kılmak, mücadle potansiyelini, işyerlerinin özgül koşullarını eritmek gibi tehlikeleri içinde barındırıyor.

Bu tehlikeleri yok etmek ve böylesi bir organizasyonu gerçek bir eylem, güç birliğine dönüştürmenin yolu işyeri örgütlülüklerini devrede tutmaktan geçiyor. Yani işçilerin her aşamada, her gelişmede söz karar sahibi, denetleyici, uygulayıcı, uygulatıcı, aktif olmasından birlikte hareket etmesinden geçiyor.

Birlikte, her an tetikte ve her an kavgada olmanın yolu da bu.

İşyeri komite

Baştarafı 5.sayfada

cihlerini yapabilmesinin siyasi mücadeleye atılışının da hazırlayıcısıdır. Mücadelenin sürekliliğinin güvencesi de işyeri komiteleridir. Böylesi bir örgütlenmeye sahip olan sendikal yapı, 12 Eylül'de olduğu gibi bir kararname ile ortadan kalkmaz. İşyeri komitelerinin sendikal mücadelenin içinde bulunduğu druma, yaşanan dönemin karakterine ve sınıflar mücadelesinin aldığı biçimlere göre şekillenecegi, işleyeceği önündeki hedeflerin değişebileceği unutulmamalıdır."

İŞÇİLERİN SESİ

Sahibi: Çetin Uygur
Yazışleri Müdürü: Soner Kızılkaya
Yazışma Adresi: Prof. K. İsmail Gürkan Cad 3/5 Hüdaverdi Apt Cağaloğlu-İst.
Tel: 528 16 71

Dayanışma ve Abone Ödentileri: Yapı Kredi Bankası Çağlayan Şubesi
TL. Hesap No. 12096-4
Döviz Hesap No: 620158-5

Üretenler: Çetin Uygur, Tusun Demiralp, Aytimur Doğan, Soner Kızılkaya, Behzat Taş, İnönü Alpat, Ali Ateşoğulları, Volkan Yaraşır, Meral Aslankaya, Ülfet Tayfı ve işyerlerinden işçiler

Ankara Bürosu: Adakale Sk. No:15/6 Yenişehir
Dizgi ve Baskı: Son Havadis 575 35 60

Tuzcuoğlu grevi 9.ayında

Grev yasaları ABD emperyalizminin emrinde

(İşçilerin Sesi-Adana)-TÜMTİS Sendikası'nın Tuzcuoğlu Nakliyat Şirketi İncirlik Depolarında 9 işçiyle, 12 Haziran'da başlattığı grev 9.ayına girerken, çeşitli engelleme ve baskılara maruz kalan işçiler, grevin başarıyla sonuçlanacağına inanıyorlar. Greve, bugüne kadar yapılan çeşitli idari ve keyfi engellemelere karşı mücadele eden işçilerden biri tutuklandı. 6'sı hakkında 6 aydan 2 yıla kadar hapis istemiyle dava açıldı. 9 işçinin 126 bin lira olan ücretlerini 270 bine çıkarmak için başlattıkları greve müdahalelerin nedeni, grevin başladığı ilk aylarda Amerikalılara ait malların depolarda bulunması ve bu malların alınamaması idi. Depolardaki mallar Amerikalılara ait olunca, MGK Genel Sekreteri Sabri Yirmibeşoğlu başta olmak üzere, ABD'nin Ankara Büyükelçiliği, Adana Konsolosluğu, Adana Valiliği, Gümrük Muhafaza Memurları ve Jandarmanın müdahale ettiği grevin gelişimi şöyle:

Adana İncirlik'te faaliyet gösteren Tuzcuoğlu Nakliyet Şirketi İncirlik Hava Üssü'nde görevli Amerikalıların ev eşyalarını taşıma işini yapıyor. Grevin başladığı 12 Haziran'da 40 Amerikalıya ait 142 parça ev eşyası depolarda bulunuyordu. Greve ilk müdahale grevin başladığı 12 Haziran'da olur. İncirlik'te görevli gümrükçüler beraberlerinde jandarmalar olduğu halde, depolara gelerek Amerikalıların mallarını almak isterler. Ancak işçiler karşı çıkar ve girişim etkisiz kalır.

İzleyen günlerde Adana Valisi Recep Birsin Özen, TÜMTİS Sendikası Adana temsilcisi Murat Ateş'i yanına çağırarak, "grevi bitirmelerini" ve malların teslim edilmesini ister. Murat Ateş, bu davranışın "grev kırıcılığı" olduğunu söyleyerek, teklifi reddeder.

ABD'nin Adana Konsolosu Harrey Cole Adana valiliğine başvurarak, malların teslim edilmesini ister. Valilik Bölge Çalışma Müdürlüğünden elde ettiği" depolardaki malların Amerikalılara verilmesi, 2822 sayılı yasaya aykırı değildir" şeklindeki mütalaya dayanarak malların verilmesini ister. Bunun üzerine yine asker ve gümrükçüler depolara giderek malları almak isterler. İşçiler yine direnir ve girişim sonuçsuz kalır.

Adana'daki bu girişimler sonuçsuz kaldıktan sonra Amerikalıların mallarının kurtarılması için devreye MGK Genel Sekreteri Sabri Yirmibeşoğlu girer. Yirmibeşoğlu TÜMTİS Genel Sekreteri Yurdal Şenol'u telefonla arayarak, malların Amerikalılara verilmesini ister. ABD'nin Ankara Büyükelçiliğinden bir yetkili, Türk-İş eski Genel Sekreteri Emin Kul'u arayarak Tuzcuoğlu grevine müdahale etmesini ve malların depolardan çıkartılmasına izin verilmesini ister. Ancak tüm bu girişimler 9 işçinin verdiği mücadele sonucu etkisiz kalır.

Ve tarih 8 Kasım 1989. Amerikalılar tarafından açılan "malların teslimine" ilişkin dava Adana 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde karara bağlanır. Verilen karara göre "mallar çıkartılarak ABD'lilere teslim edilecektir." Aynı konuda Adana İş Mahkemesi'nce görülen bir dava, henüz karara bağlanmamışken Asliye Hukuk Mahkemesinin" malların teslimine ilişkin "karar vermesi 2822 sayılı yasaya aykırı bulunur. Bu durum sendika avukatı Mehmet Şerifoğlu tarafından hazırlanan dilekçeyle mahkemeye bildirilir. Dilekçeden:

"2822 sayılı toplu iş sözleşmesi, grev ve lokavt yasasının 46. maddesi, tespit başlığı ile grev uygulanmakta olan bir işyerinde grev ve lokavtın kanun dışı olup olmadığının tespitini yetkili iş mahkemelerinin karara bağlayacağını açıklar. Yasa koyucu grev uygulanmakta olan bir işyerinde karar merci olarak yetkili ve görevli iş mahkemesini tayin etmiştir. Söz konusu olayda uyuşmazlık konusu mülkiyetin kime ait olduğunda değildir. Amerikalılara ait olsa bile bu malların indirme, bindirme boşaltma işlerini şu anda grevde olan Tuzcuoğlu deposu işçileri yapmışlardır. Eğer greve çıkmış olan işçinin yerine başkaları çalıştırılırsa, bu da 2822 sayılı yasanın 43. maddesi hükmüne aykırı olur. Sözkonusu mallar müttefik Amerikalılara ait olsa ile, yürürlükteki bir yasa hükmünün çiğnenmesi pahasına bu yasa hükmü uygulanamaz."

Fiilen dikkate alınmayan bu dilekçeye rağmen, Asliye Hukuk Mahkemesi'nin infazına gidilir. Kararın infazı sırasında iş mahkemesinde açılmış bir dava bulunduğu,

Devamı 11 sayfada

Aselsan'da tensikata direniş

(Ankara-İşçilerin Sesi)- Macunköy'de kurulu bulunan Askeri Elektronik Sanayiinde (ASELSAN) işçilerin Otomobil-İş Sendikasında örgütlenmeleri ve sonrasında bu örgütlenmeye yönelik saldırılar, işverenin % 30 oranında tensikata gitmesiyle yeni bir boyut kazandı.

İşyeri komite ve konseylerini örgütleyen ASELSAN'lı işçiler bir taraftanda işveren ve Türk-Metal'in saldırılarına karşı mücadeleyi yükseltiyorlar.

ASELSAN'da son olarak işverenin reorganizasyon (yeniden düzenleme) gerekçesiyle işçilere izin (!) vererek işyerini kapatması, işçilerin işyerindeki örgütselliklerini kırmaya yönelik bir saldırıydı.

İşyerlerinin kapatılmasının arkasından, üniteler belli aralıklarla yeniden açılıyor. Her üniteden bir kısım işçiye işbaşı yaptırılırken, bir kısım işçi de tensikata tabi tutuluyor. Ünitelerin belli aralıklarla açılması ve bir kısım işçiye işbaşı yaptırılması yoluyla, ASELSAN'lı işçilerin güçlerini bölebilmenin hesapları yapılıyor.

İşyerinin kapatıldığı gün 1000 Aselsan'lı işçinin katıldığı bir yürüyüş yapıldı. 27 Şubat günü ise: bir kısım işçiye yapılan işbaşı çağrısına karşılık, 400 civarında bir işçi kitlesi işyerinin önüne giderek, mesai bitim saatine kadar beklediler. Çevik kuvvetin de hazır bulunduğu işyeri önünde, işçilerin eşleri ve çocuklarının da bulunduğu gözleniyordu. 3-4 yaşlarındaki küçük bir çocuğun polislere saldırarak, tekmelemesi polislerin öfkesine, işçilerin espirilerine yol açıyordu. Çevik kuvvete Aselsan'da y[illegible] verilirken, dışarıda bekleyen işçile[illegible] Ankara Belediyesi yemek getiriyor[illegible]

28 Şubat günü ise, 10 işçi süresiz [illegible] grevi başlatılıyordu. Büyük bir ço[illegible] başlayan açlık grevi, yeni eylem biçi[illegible] le devam edecek.

Özal'ların prenslerinden TRT yö[illegible] kurulu üyesi ve Aselsan genel m[illegible] M.Hacim Kamoy, % 30'luk bir ten[illegible] 750 işçiyi işten atarak (bu işçilerin [illegible] bir bölümü sendikalı ve işyerinde [illegible] kan işçiler) sendikayı ve sendikal m[illegible] leyi eritmeye, yoketmeye çalışıyor. [illegible] Aselsan'da zafer direnen işçilerin ol[illegible]

Aselsan işvereninin, işyerini sendikasızlaştı[illegible] balarına karşı Otomobil-İş üyesi işçilerin [illegible] eylemleri sürüyor. 3 Mart tarihinde Otom[illegible] bağlı değişik işyerlerinden işçiler, G.Osm[illegible] Sefaköy Şişli Pastanesinde toplu mektup [illegible] yaptılar.

Cevizli Tekel işçileri

Yürüyüşlü yemek boyko[illegible]

Cevizli ve Cibali Tekel'de çalışan 14 bin işçi enflasyondan kaynaklanan % [illegible] bın ödenmesi ve Yeniçeltek katliamını protesto için yemek boykotu yaptı. Ceviz[illegible] kampus içinde topluca yürüyüş yapan işçiler, Türk-İş'i ve Tek Gıda-İş'i eleşti[illegible] malar yaptılar. Türk-İş'in sarı, uzlaşmacı ve işçilerin tepkisini frenleyen tavr[illegible] işçiler, Tek-Gıda-İş yönetiminin de Türk-İş'le aynı paraleldeki anlayışını ve pr[illegible] tirerek, "Biz kendi gücümüze güveniyoruz" dediler. "Türk-İş İstifa" "Hükü[illegible] "Kahrolsun Sendika Ağaları" "İşçiler Elele Genel Greve" "Yaşasın İşçilerin B[illegible] sloganlar atarak dağıldılar.

Kristal-İş mitinginde binler haykırdı

"İşçi kıyımına son"

Kristal-İş Sendikası'nın düzenlediği "İşten atılmaları protesto mitingi"nde binler haykırdı

"İşçi kıyımına son"

Kristal-İş sendikası 3 Mart Cumartesi günü Beykoz'da "İşten atılmaları protesto mitingi" düzenledi. Kısa bir süre önce Kristal-İş üyesi toplam 40 işçi, 21'i toplu vizite eylemi, 19'u [illegible] daraltması gerekçesiyle işten atılmıştı.

Kristal-İş'in adeta mitingi duyurmama çabasına karşın beş bin kişilik bir katılım gerçekleşti. Mitinge pek çok sendika şubesi de destek verdi. Genel Maden-İş üyesi işçiler de [illegible] pankartlarıyla katıldılar.

[illegible] 11.00'de Beykoz'dan başlayan yürüyüşte ve miting sırasında "İşçiler el ele genel greve", "İşçi kıyımına son", "Yaşasın işçilerin birliği", "Hükümet istifa", "Türk-İş istifa", "İşçiler burada, Türk-İş nerede", "Çeltek'in hesabı sorulacak", "Yaşasın işyeri komiteleri", "Fabrikalar, tarlalar siyasi iktidar, her şey emeğin olacak", "Yaşasın işçilerin birliği, yaşasın sosyalizm".. sloganları atıldı.

Kristal-İş'in belirlediği sloganlar dışında slogan atılması üzerine görevlilerin oldukça sert ve küfürlü müdahalelerde bulunduğu gözlendi. Özellikle "İşçiler burada, Türk-İş nerede", "Türk-İş istifa" sloganları atıldığında görevliler işçilerin üzerine yürüyerek sus[illegible]

Devamı 11 sayfada

Kutlutaş işçileri yürüdü:

"İnsanca yaşamak istiyoruz"

Ataköy 7.ve 8.Kısımda Kutlutaş İnşaat şirketinde çalışan işçiler, kötü çalışma koşullarını ve işverenin toplu sözleşmedeki uzlaşmaz tavrını protesto etmek için 2 Mart günü toplu viziteye çıktılar. Daha önce de kutlutaş İnşaat Şirketinin Ambarlı'daki şantiyesinde çalışan işçiler eylem yapmışlardı. Daha sonra Kutlutaş'ın Halkalı şantiyesinde Kuzey İnşaat'ta çalışan işçiler de toplu viziteye çıktılar.

Ataköy'den Osmaniye'ye kadar bir yürüyüş şeklinde geçen eyleme yaklaşık, 800 işçi katıldı. Çoğunluğu İstanbul dışından gelenlerden oluşan inşaat işçileri, işyerlerindeki insanlık dışı çalışma ve yaşama koşullarını da protesto ettiler.

Hergün 1 saat fazla mesai yapmak zorunda bırakılan işçiler, cumartesi günleri de çalıştırılıyor. Pazar günleri ise; Her ayın 4 pazar gününden ancak ikisinde tatil yapabiliyorlar. Buna karşılık fazla mesaileri de dahil, ortalama ücret 250.000.- civarında.

Şantiyedeki barakalarda kalan işçiler buraları anlatırken, "Köpek bağlasan durmaz" şeklinde konuşuyorlar. 6 metrekarelik küçücük bir yerde 10 işçinin üst üste barınmak zorunda bırakıldığı koğuşların kapıları ise, mikrop yuvası olan bir dereye açılıyor. Koğuşlarda farelerle içiçe olan işçilerin, tuvalet ve banyoları ise pislik içinde.

Yeniçeltek'de yaşanan bir katliamın Kutlutaş'ta da yaşanmasının şaşırtıcı olmayacağını söyleyen işçiler, işçi sağlığı konusunda hiçbir ciddi önlemin alınmadığını anlatıyorlar. Gerçekleştirdikleri eylemle, aynı zamanda, Levent, Kumkapı ve Yeniçeltek katliamlarını da protesto ettiklerini söylüyorlar.

"Bu koşullar altında insanlıktan çıktık" diyen işçiler, hemen ekliyorlar "artık yeter insanca yaşamak istiyoruz"

Bütün bu koşullara karşı, kendi birliklerini oluşturarak, haklarını alma mücadelesine girişen işçiler, fazla mesaiye kalmama, iş yavaşlatma eylemlerinin arkasından toplu vizite eylemlerini gerçekleştirdiler.

Üyesi oldukları Yol-İş Sendikasının, gerçekleştirilen eylemlerin hazırlanışında hiçbir rolü olmadığını, sendika yöneticilerine kesinlikle güvenmediklerini söyleyen işçiler, bunu en somut olarak toplu vizite eylemlerindeki yürüyüşte gördüler. Polisin müdahalesi karşısında, polis bir yandan işçileri, diğer bir yandan da basın mensuplarını tehdit ederken, sendika yöneticilerinden hiç kimsenin olayı sahiplenmemesi, polisle muhatap olmaktan kaçınması dikkat çekiciydi.

Sözleşmeleri uyuşmazlığa giren Kutlutaş işçileri, sendikanın bu tavırlarının kötü bir sözleşmeyle sonuçlanmasını önlemek amacıyla sözleşmeyi sürekli takip etme'idir. Bütün işçileri ilgilendiren sözleşm[illegible] bir şekilde sonuçlanmasını, ayr[illegible] ler sonrasında işverenden gele[illegible] saldırıların boşa çıkartılmasın[illegible] tek güç; işçilerin birliği, kararlı[illegible] delesidir. Bu yüzden işçiler her[illegible] rindeki birliği artırmalı, he[illegible] şantiyelerdeki işçilerle ilişkiler[illegible] mücadelelerini ortak sürdürme[illegible] bulmalıdır. İnsanca yaşamak i[illegible] tek dayanağı yine kendileridir.

Kutlutaş-Dilingham İş[illegible]

"Komiteleşme ke[illegible] dayatmıştır"

Yazısı [illegible]